

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

สำหรับนักเรียน (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒)
เพื่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่

๖

ชื่อ-สกุล เลขที่

โรงเรียน

“การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ”

การศึกษาต้องสร้างให้คนไทย มีคุณลักษณะสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑. มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง
๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง
๓. มีอาชีพ มีงานทำ
๔. เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่คณะองคมนตรี

เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐

ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

คำชี้แจง

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ ๑ ฉบับนี้ เป็นการปรับปรุงครั้งที่ ๒ ซึ่งดำเนินการโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยความร่วมมือจากคณะทำงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ และครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

จุดประสงค์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนปลายทางได้ศึกษา/ทบทวนเอกสารใบความรู้ ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และใช้ในการฝึกทักษะ/ปฏิบัติงานจากใบงาน หรือแบบฝึกหัดของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเมินตนเองตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ทุกท้ายหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ เมื่อครูปลายทางได้ตรวจผลการทำใบงานในรายชั่วโมง สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และประมวลผลการประเมินตนเองของนักเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมและจัดการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายบุคคล อันจะเกิดประสิทธิผลนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

สารบัญ

หน้า

ปกรอง

คำชี้แจง

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ทักษะสัมพันธ์

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการคัดลายมือ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง เขียนสวดด้วยมือเรา

ใบความรู้ที่ ๒ การอ่านเร็วและหลักการจับใจความสำคัญ

ใบงานที่ ๒ การอ่านเร็วและหลักการจับใจความสำคัญ

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

ใบงานที่ ๓ การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง เพลง คำควบล้ำ

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำควบล้ำ

ใบงานที่ ๔ เรื่อง สรุปความรู้เรื่อง คำควบล้ำ

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง บทร้อยกรอง ก่อนจะเชื่อสิ่งใดให้ยั้งคิด

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น

ใบงานที่ ๕ เรื่อง อ่านคิดพิจารณา

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจจากเรื่องที่ฟังและดู

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ครัวคิดพิจารณา

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็น จากการอ่านนิทานพื้นบ้าน

บทอ่านนิทาน เรื่อง ตาม่องล่าย

ใบงานที่ ๗ เรื่อง แสดงความคิดเห็นจากนิทาน

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเล่านิทาน

ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การอธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม

ใบความรู้ที่ ๑๒ เรื่อง นิทานพื้นบ้านนิทานอาเซียน

ใบความรู้ที่ ๑๓ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

บทอ่าน นิทาน เรื่อง พญาหงษ์พญาพาน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ขุนช้างขุนแผน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ

ก

ข

๑

๒

๓

๔

๕

๖

๘

๙

๑๐

๑๑

๑๒

๑๓

๑๔

๑๕

๑๖

๑๗

๑๘

๑๙

๒๐

๒๑

๒๒

๒๓

๒๔

๒๕

๒๖

๒๗

๒๘

๒๙

๓๐

๓๑

๓๒

๓๓

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	๓๔
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การแสดงความคิดเห็น จากวรรณคดีหรือวรรณกรรม	๓๕
ใบงานที่ ๑ เรื่อง พฤติกรรมของตัวละคร	๓๖
ใบงานที่ ๒ เรื่อง คุณค่าจากเรื่องขุนช้างขุนแผน	๓๗
บทอาขยานหลัก เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม	๓๘
ใบงานที่ ๓ เรื่อง แนวคิดจากบทอาขยาน	๓๙
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำนาม	๔๑
ใบงานที่ ๔ เรื่อง สำนวนคำนาม	...
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำสรพนาม	
ใบงานที่ ๕ เรื่อง สรพนามจากวรรณคดี	๔๔
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	๔๖
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ภาษาพัฒนาชีวิต	๔๗
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปใช้	๔๘
นิทาน เรื่อง ใช้ทองซื้อความรู้	๔๙
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ใช้ทองซื้อความรู้	๕๐
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การตั้งคำถามเชิงเหตุผล	๕๓
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การตั้งคำถามเชิงเหตุผล จากนิทานเรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร	๕๒
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนเรื่องจากจินตนาการ	๕๔
ใบงานที่ ๓ เรื่อง เขียนเรื่องตามจินตนาการ	๕๕
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำย่อหรืออักษรย่อ	๕๖
ใบงานที่ ๔ เรื่อง ใช้ถูก อ่านถูก	๕๘
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่าน วัน เดือน ปี แบบไทย	๕๙
ใบงานที่ ๕ เรื่อง อ่านวันเดือนปีแบบไทย	๖๐
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การอ่านอักษรนำ	๖๒
แบบฝึกอ่านออกเสียง คำที่มีอักษรนำ	๖๔
ใบงานที่ ๖ เรื่อง อ่าน คิด เขียน อักษรนำ	๖๕
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำกริยา	๖๖
ใบงานที่ ๗ เรื่อง อ่าน คิด เพลิดเพลินคำกริยา	๖๗
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง คำวิเศษณ์	๖๘
ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำวิเศษณ์	๖๙
ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การพูดรายงาน และมารยาทในการฟังและพูด	๗๐
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	๗๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ภาษาเพื่อการสื่อสาร

๗๒

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง โวหารในภาษาไทย	๗๓
ใบงานที่ ๑ เรื่อง โวหารน่ารู้	๗๖
ใบงานที่ ๒ เรื่อง อธิบายข้อความที่เป็นโวหาร	๗๘
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย	๗๙
ใบงานที่ ๓ เรื่อง สำนวนชวนคิด	๘๑
ใบงานที่ ๔ เรื่อง รูปแบบจดหมาย	๘๒
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง รูปแบบการเขียนจดหมาย	๘๓
ใบงานที่ ๕ เรื่อง กรอกแบบรายการ	๘๗
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำบุพบท	๘๘
ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำบุพบทน่าจดจำ	๙๐
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำเชื่อม	๙๑
ใบงานที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมที่สำคัญไฉน	๙๒
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	๙๓
บันทึกการเรียนรู้ (Learning Logs)	๙๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สุภาษิตสอนหญิง

๙๕

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ	๙๖
ใบงานที่ ๑ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิงสอนใจ	๙๗
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	๙๘
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดรายงาน และมายาทในการฟังและพูด	๙๙
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี	๑๐๐
ใบงานที่ ๒ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิงสอนอะไรเรา	๑๐๑
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ชนิดของคำ (คำอุทาน)	๑๐๒
ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำอุทานสื่ออารมณ์	๑๐๓
ใบงานที่ ๔ เรื่อง ประโยครวม	๑๐๔
ใบงานที่ ๕ เรื่อง จำแนกประโยคซ้อน	๑๐๕
ใบงานที่ ๖ เรื่อง แผนภาพความคิด ประโยค	๑๐๖
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร	๑๐๗
ใบงานที่ ๗ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร	๑๐๙
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านประกาศ	๑๑๐
ใบงานที่ ๘ เรื่อง การอ่านประกาศ	๑๑๓
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	๑๑๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ สร้างสรรค์งานเขียน

๑๑๖

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการพูดโน้มน้าวใจ	๑๑๗
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การพูดโน้มน้าว	๑๑๙
ใบงานที่ ๒ เรื่อง ร่างการพูดโน้มน้าวใจ	๑๒๐
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ	๑๒๑
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ	๑๒๒
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ	๑๒๓
ใบงานที่ ๕ เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน	๑๒๔
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนนิทาน	๑๒๖
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การเขียนเรียงความ	๑๒๗
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนเรียงความ	๑๒๘
ใบงานที่ ๗ เรื่อง ตอบคำถามเตรียมการเขียนเรียงความ	๑๓๒
ใบงานที่ ๘ เรื่อง เขียนเรียงความสร้างสรรค์	๑๓๔
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนางานเขียน	๑๓๕
ใบงานที่ ๙ เรื่อง เขียนเรียงความสร้างสรรค์	๑๓๘
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	๑๔๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ พูดอย่างสร้างสรรค์

๑๔๑

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา	๑๔๒
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การจำแนกระดับของภาษาจากหนังสือพิมพ์และนิตยสาร	๑๔๓
ใบงานที่ ๒ เรื่อง ระดับภาษาพาให้คิด	๑๔๔
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำขวัญ	๑๔๖
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การแต่งคำขวัญ	๑๔๘
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การโต้วาที	๑๔๙
ใบงานที่ ๔ เรื่อง แผนภาพความคิด “การตั้งญัตติโต้วาที”	๑๕๑
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง เทคนิคการโต้วาที	๑๕๒
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การพูดโต้วาที	๑๕๔
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง แผนผังกลอนสุภาพ	๑๕๕
ใบงานที่ ๖ เรื่อง กลอนที่ใช่ใจเราชอบ	๑๕๗
ใบงานที่ ๗ เรื่อง เติมคำสร้างสรรค์บทกลอน	๑๕๘
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การท่องบทอาขยาน	๑๕๙
บทอาขยาน เรื่อง ผู้ชนะ	๑๖๑
ใบงานที่ ๘ เรื่อง ท่องจำอาขยาน	๑๖๒

ใบงานที่ ๙ เรื่อง ท่องจำอาชยาน	๑๖๓
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	๑๖๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ	๑๖๕
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการเลือกหนังสือ และมารยาทในการอ่าน	๑๖๖
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การบันทึกการอ่าน	๑๗๐
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การบันทึกการอ่าน	๑๗๑
ใบงานที่ ๒ เรื่อง บันทึกการอ่านหนังสือตามความสนใจ	๑๗๓
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักการอ่านงานเขียนเชิงอธิบายประเภทต่าง ๆ	๑๗๕
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย	๑๗๗
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนย่อความ	๑๗๘
ใบงานที่ ๔ เรื่อง ย่อความตามประสบการณ์เดิม	๑๘๑
ใบงานที่ ๕ เรื่อง ฝึกย่อความ	๑๘๒
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนย่อความจากนิทาน	๑๘๓
ใบงานที่ ๖ เรื่อง ฝึกเขียนย่อความจากนิทาน	๑๘๕
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา	๑๘๗
ใบงานที่ ๗ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา	๑๘๘
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง หลักการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือสื่อโฆษณา	๑๘๙
ใบงานที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์สื่อโฆษณา	๑๙๐
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ประกาศ	๑๙๑
ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ตัวอย่างเขียนประกาศที่ไม่เป็นทางการ	๑๙๒
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	๑๙๔
บันทึกการเรียนรู้ (Learning logs)	๑๙๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ทักษะสัมพันธ์

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการคัดลายมือ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การคัดลายมือ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การคัดลายมือ

การคัดลายมือ เป็นการฝึกเขียนเบื้องต้นที่จำเป็นต้องฝึกปฎิบัติตั้งแต่เยาว์วัยให้เคยชินกับการเขียนที่สวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเขียนได้ถูกต้องคล่องแคล่ว รวดเร็วสวยงาม น่าอ่าน บางคนคิดว่าลายมือไม่สำคัญนัก ถ้าการเขียนนั้นมีเนื้อเรื่องดี มีการแสดงความคิดเห็น สีสันและสำนวนโวหารดีก็เพียงพอแล้วถือเป็นความเข้าใจผิด เพราะลายมืออ่านไม่ออกไม่ชัดเจน ผู้อ่านก็อ่านไม่ออกทำให้ไม่เข้าใจ ไม่ทราบคุณค่าของงานเขียนว่าดีอย่างไร

เขียนลายมือมีหลักรู้จำนั้น	ตัวต้องตั้งตรงแนบถูกแบบอย่าง
จับดินสopakถูกท่าทาง	สมุดวางพลงเพ่งแล้วเล็งแล
ค่อยเขียนไปให้งามตาส่วนสัด	ช่องไฟจัดวัดกะระยะแน
สระหรือเครื่องหมายอย่าย้ายแปร	ตั้งใจแนมีระเบียบเรียบร้อยเอย

(กระทรวงศึกษาธิการ)

หลักและวิธีคัดลายมือ

๑. อ่านข้อความที่จะคัดให้จบก่อนคัด เพื่อทำความเข้าใจข้อความ
๒. เริ่มคัดตัวอักษรจากหัวไปหางเสมอโดยไม่ยกดินสอ
๓. ไม่เขียนตัวอักษรแบบนั่งเส้น หมายถึง ส่วนล่างของตัวอักษรทับเส้นบรรทัดโดยตลอด เช่น ตัว ข ฐานล่างของเส้นจะไม่ลากตรงทีเดียว จะมีรอยหยักตรงมุมซ้ายเล็กน้อย
๔. ถ้าคัดลายมือครึ่งบรรทัด ขนาดความสูงของตัวอักษรด้านบนต้องสูงเท่ากันโดยตลอด
๕. คัดตัวอักษรและข้อความด้วยตัวตรงเสมอแนวเดียวกัน ตัวอักษรไม่เอนเอียง โยไปข้างหน้าหรือหลัง
๖. เว้นระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษรให้ห่างเสมอกัน
๗. ถ้าเขียนผิดหรือจำเป็นต้องลบ ต้องระมัดระวังเรื่องความสะอาด ก่อนเขียนใหม่ต้องลบรอยเก่าให้สะอาดเรียบร้อยเสียก่อน
๘. สระและวรรณยุกต์ต้องวางให้ถูกที่
๙. ขนาดความกว้างความสูงของตัวอักษรและสระต้องตรงตามแบบ
๑๐. ควรควบคุมอัตราความเร็วในการเขียน อย่าเขียนเร็วเกินไป
๑๑. ต้องระมัดระวังอย่าคัดให้ตกหล่น การเว้นวรรคตอนต้องถูกต้อง
๑๒. เมื่อคัดจบต้องอ่านทบทวนและตรวจสอบอีกครั้ง
๑๓. หมั่นฝึกฝนคัดลายมือสม่ำเสมอ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง เขียนสวดด้วยมือเรา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การคัดลายมือ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

บทร้อยกรอง หลักการคัดลายมือ

เขียนลายมือมีหลักรู้จักนั่ง
จับดินสอปากกาถูกท่าทาง
ค่อยเขียนไปให้งามตามส่วนสัดส่วน
สระหรือเครื่องหมายอย่าย้ายแปร

ตัวต้องตั้งตรงแนบถูกแบบอย่าง
สมุดวางพลาเง่งแล้วเล็งแล
ช่องไฟจัดวัดกะระยะแน
ตั้งใจแนมีระเบียบเรียบร้อยเอย

จากหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านเร็วและหลักการจับใจความสำคัญ**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านเร็วและหลักการจับใจความ****รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖****การอ่านเร็วและการจับใจความสำคัญ****การอ่านเร็ว**

การอ่านเร็ว เป็นการอ่านจับใจความวิธีหนึ่งซึ่งต้องใช้ความเร็วในการอ่าน

วิธีการอ่านเร็ว มีดังนี้

๑. อ่านหาสาระสำคัญ โดยอ่านเฉพาะประโยคแรก หรือประโยคสุดท้ายของย่อหน้า ซึ่งเป็นใจความสำคัญ ทำให้ผู้อ่านรู้ขอบข่ายของเนื้อหาทั้งหมดและได้ความคิดรวบยอด
๒. อ่านแบบกวาดสายตา โดยอ่านชื่อเรื่อง หรือหัวเรื่องและคำหรือข้อความที่พิมพ์ตัวเข้ม ผู้อ่านก็จะรู้ว่าเรื่องนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร
๓. อ่านแบบชำเลืองมอง โดยกวาดสายตาไปทั่วหน้ากระดาษ เพื่ออ่านรายละเอียดคร่าว ๆ

แนวทางการฝึกอ่านเร็ว

๑. มีสมาธิในการอ่าน
๒. ไม่ออกเสียง ไม่ขยับริมฝีปาก และไม่ใช้นิ้วมือหรืออุปกรณ์ชี้ตัวหนังสือ
๓. ฝึกกวาดสายตาในขณะที่อ่าน โดยกวาดสายตาไปที่ตัวหนังสือ มองตั้งแต่บรรทัดแรกไล่ไปจนถึงบรรทัดสุดท้ายอย่างรวดเร็ว ๑ รอบก่อน จากนั้นจึงกลับมาอ่านใหม่อีกครั้ง เฉพาะข้อความที่สำคัญหรือรายละเอียดที่ต้องการ
๔. ฝึกเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา และพยายามปรับปรุงการเคลื่อนไหวของสายตาให้รวดเร็วขึ้น
๕. ฝึกอ่านข้ามคำ โดยข้ามคำหรือวลีที่ไม่สำคัญ อ่านเฉพาะข้อความที่สำคัญอย่างรวดเร็ว
๖. ฝึกฝนการอ่านตามวิธีขั้นต้นอย่างสม่ำเสมอ
๗. กำหนดเวลาและบันทึก ความก้าวหน้าของอัตราเร็วในการอ่านแต่ละครั้ง

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
๒. และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า ๆ พอเข้าใจ อ่านเรื่องราวอย่างคร่าว
๓. เมื่ออ่านจบให้ตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
๔. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เกิดความ

สละสลวย

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การอ่านเร็วและหลักการจับใจความสำคัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านเร็วและหลักการจับใจความ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ชมรมคนรักวรรณคดี แล้วตั้งคำถาม – ตอบคำถาม จากเรื่องที่อ่านให้ได้มากที่สุดและครอบคลุมเนื้อหาทั้งเรื่อง แล้วนำใบงานส่งครูเมื่อหมดเวลา (กำหนดเวลา ๑๐ นาที)

คำถาม – คำตอบ เรื่อง ชมรมคนรักวรรณคดี

๑.
 คำตอบ
๒.
 คำตอบ
๓.
 คำตอบ
๓.
 คำตอบ
๔.
 คำตอบ
๕.
 คำตอบ
๖.
 คำตอบ
๗.
 คำตอบ

กลุ่มที่ ชื่อกลุ่ม ชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖/.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

การอ่านออกเสียงร้อยแก้วเป็นการอ่านออกเสียงเหมือนเสียงพูดธรรมดา เพื่อรับสารจากเรื่องที่อ่าน โดยมีหลักการอ่านดังนี้

๑. ศึกษาเรื่องที่อ่านให้เข้าใจ เพื่อให้ทราบถึงสาระสำคัญของเรื่อง อารมณ์และความรู้สึกที่ผู้เขียนตั้งใจจะสื่อให้ผู้อ่านทราบ แล้วแบ่งวรรคตอนในการอ่านให้ถูกต้องว่าตอนใดควรเว้นวรรคน้อย ตอนใดควรเว้นวรรคมาก

๒. ศึกษาหลักการอ่านคำในภาษาไทยให้ถูกต้องตามอักขรวิธี การอ่านคำที่นิยมมาจากภาษาต่างประเทศ ต้องอ่านให้ถูกต้องโดยยึดพจนานุกรม

๓. ต้องมีสมาธิในการอ่าน คือ ต้องมีความมั่นใจตัวเอง ไม่อ่านผิด อ่านตก อ่านเติม หรืออ่านผิดบรรทัด ต้องควบคุมสายตาจากซ้ายไปขวาและย้อนกลับมามากมายอย่างรอบคอบและแม่นยำ

๔. อ่านด้วยน้ำเสียงที่เป็นธรรมชาติ คือ การอ่านให้มีน้ำเสียงเหมือนเสียงพูด ไม่ดัดเสียงหรือใช้เสียงแหลมเกินไป เน้นเสียงหนักเบา สูงต่ำ ให้เป็นไปตามธรรมชาติโดยสอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน

๕. อ่านออกเสียงให้ดังพอประมาณ ไม่ตะโกนหรือเสียงแผ่วเกินไป หากอ่านเสียงดังผ่านไมโครโฟนควรให้ปากห่างจากไมโครโฟนของแต่ละคน และระมัดระวังอย่าให้เสียงหายใจเข้าไมโครโฟน เพราะเสียงจะพร่าไม่น่าฟัง

๖. อ่านเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง เป็นการกำหนดการอ่านให้เหมาะสม ไม่อ่านเร็วหรือช้าเกินไป ต้องอ่านให้จับใจและจบความ ถ้าเป็นคำยาวหรือคำหลายพยางค์ ไม่ควรหยุดกลางคำหรือตัดประโยคจนเสียความ

๗. อ่านอย่างมีลีลาและอารมณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน คือ เน้นคำสำคัญและคำที่ต้องการเพื่อให้เกิดภาพพจน์หรือจินตนาการ การเน้นควรเน้นเฉพาะคำไม่ใช่เน้นทั้งวรรคหรือเน้นทั้งประโยค เช่น “แม่ คือผู้ให้กำเนิดและผู้มีพระคุณต่อเรา” เน้นคำว่า “แม่” เป็นต้น

๘. อ่านเครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง เช่น คำที่ใช้อักษรย่อต้องอ่านให้เต็มคำดังตัวอย่าง

“คณะกรรมการแม่บ้าน ทบ. ลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม”

ต้องอ่านออกเสียงว่า “สมาคมแม่บ้านกองทัพบก ลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม”

๙. การพ่นลมหายใจ เมื่ออ่านจบย่อหน้าหนึ่ง ๆ ควรพ่นลมหายใจเล็กน้อย เมื่ออ่านย่อหน้าใหม่จึงเน้นเสียงหรือทอดเสียง เพื่อดึงดูดความสนใจ จากนั้นก็อ่านตามปกติตามเนื้อหาที่อ่าน

๑๐. การจับหนังสือ ควรวางหนังสือหรือบทอ่านบนฝ่ามือซ้าย ยกขึ้นให้ได้ระดับตามความเหมาะสม มือขวาคอยพลิกหนังสือหน้าถัดไปไม่ควรใช้นิ้วชี้ตามตัวหนังสือ

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

๑. นั่งหรือยืนในท่าสบาย ไม่เกร็ง
๒. ไม่เอียงคอ หรีตา หรือส่ายหน้าตามบรรทัด
๓. ช่วงสายตากว้าง มองเห็นครึ่งละหลายคำ
๔. กวาดสายตาเปลี่ยนบรรทัดได้เร็ว ไม่อ่านย้อนกลับบ่อย ๆ
๕. มีสมาธิในการอ่าน
๖. อ่านออกเสียงดังฟังชัด
๗. อ่านไม่ตะกุกตะกัก
๘. ออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ชัดเจน
๙. ออกเสียงสระที่มีเสียงใกล้เคียงกันได้ชัดเจน เช่น สระเอีย สระเอือ
๑๐. ไม่อ่านตก ไม่อ่านตุ๋ตัว ไม่ข้ามคำ ไม่ซ้ำคำ
๑๑. อ่านได้เร็ว และถูกต้อง
๑๒. ไม่รบกวนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นรำคาญ

แหล่งอ้างอิง : <https://sites.google.com>

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

- คำชี้แจง: นักเรียนเขียนคะแนนการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วลงในช่องที่กำหนด ให้ตรงกับความเป็นจริง

[illegible]

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง เพลง คำควบกล้ำ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การออกเสียง คำควบกล้ำ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เนื้อเพลง คำควบกล้ำ (คำควบแท้)

รัชนี้ ศรีไพรพรรณ

ควายไล่ขวิดข้างขวา

คว้าวานมาไล่ขว้างควายไป

ควายขวางวิ่งวนขวักไขว่

กวัดแกว่งวานไล่ล้มคว้าวางควาย

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำควบกล้ำ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การออกเสียง คำควบกล้ำ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

อักษรควบกล้ำแท้ และ อักษรควบกล้ำไม่แท้

อักษรควบกล้ำ คือ คำที่มีพยัญชนะต้น ๒ ตัวประสมสระเดียวกัน โดยพยัญชนะตัวหลังเป็น ร, ล หรือ ว คำควบกล้ำแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. คำควบกล้ำแท้ เป็นคำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น ก ข ค ต ป ผ พ และพยัญชนะตัวหลังเป็น ร ล ว ออกเสียงควบกล้ำ เช่น

กราบพระ ขรุขระ ครอบครัว ตราครุฑ ปรับปรุง พร้อมเพรียง กลมเกลียว กว้างขวาง ขวกไขว่ เคว้งคว้าง พลาดปลั่ง ผล็ผลาม

๒. คำควบกล้ำไม่แท้ มีอยู่ ๒ ประเภท ได้แก่

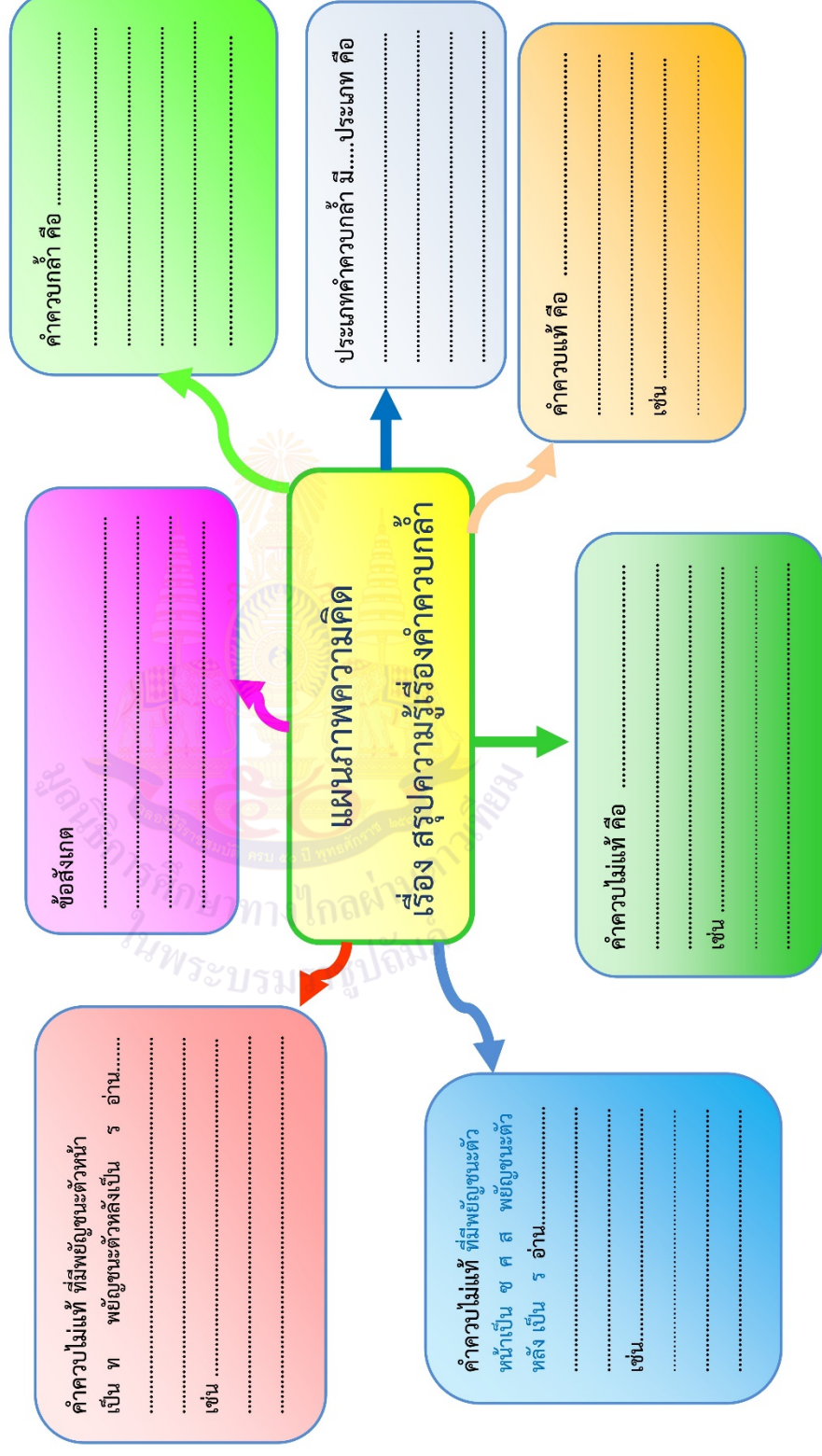
๒.๑ คำควบกล้ำไม่แท้ที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น ช ศ ส พยัญชนะตัวหลังเป็น ร ให้ออกเสียงเฉพาะพยัญชนะ ตัวหน้า เช่น

เสร็จ อ่านว่า เส็ด
จริง อ่านว่า จิง
ปราศรัย อ่านว่า ปรา – ไส

๒.๒ คำควบกล้ำไม่แท้ที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น ท พยัญชนะตัวหลังเป็น ร ให้ออกเสียง ทร เป็น ซ

ทราย อ่านว่า ซาย
ทรัพย์ อ่านว่า ซั๊บ
ทราบ อ่านว่า ซาบ

ใบงานที่ ๔ เรื่อง สรุปความรู้เรื่อง คำควบกล้ำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การออกเสียง คำควบกล้ำ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๖๑๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง บทร้อยกรอง ก่อนจะเชื่อสิ่งใดให้ยั้งคิด

หน่วยเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ก่อนจะเชื่อสิ่งใดให้ยั้งคิด
คำเขาบอกเรื่องเขาเล่าฟังเข้าที่
ได้ยลยินสิ่งใดอย่าใจร้อน
ฟังแล้วตรองมองด้วยจิตพิจารณา
เขาว่าดีดีอย่างไรให้รู้แน่
แม้หลงเชื่อพลาดไปใจร้าวราน
คำเขาขอรอไว้หนอย่าฟังเชื่อ
ยอมเพื่อผลเพื่อประโยชน์ใช้จริงใจ
“โอม! พินิจพิจารณา” นำมาคิด
สติมาปัญญามีเดินสายกลาง

สติติดตามดูรู้วิธี
แต่ความจริงอาจไม่ดีดังวาจา
ค่อยผันผ่อนพินิจคิดค้นหา
เห็นคุณค่าจึงค่อยดำเนินการ
ใช้ดีแค่ปลายลิ้นยินคำหวาน
จงคิดอ่านพิเคราะห์เหมาะสม
อาจยอมเพื่อให้หลงเพร็ดเตลิดใหญ่
หากรู้ทันยังได้ไม่หลงทาง
น้อมนำจิตไม่กังวลหม่นหมอง
สงบสว่างมั่นดำรงสู่ธงชัย

(หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔)

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ลักษณะของข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริง หมายถึงข้อความที่กล่าวถึงความจริงในโลกทางกายภาพ ที่มีลักษณะ ดังนี้

- ๑) เป็นความจริงตามธรรมชาติ
- ๒) มีความเป็นไปได้
- ๓) มีความสมเหตุสมผล

ตัวอย่าง

นายกรัฐมนตรีมีนโยบายปราบปรามยาเสพติดและผู้มีอิทธิพล

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เราเห็นดวงดาวชัดเจนในคืนเดือนมืด

ไก่เป็นสัตว์จำพวกเดียวกับนก

รับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ อาจเป็นพยาธิได้

สำนักพยากรณ์อากาศรายงานสภาพอากาศว่าจะมีฝนตกชุกในภาคเหนือสัปดาห์นี้

ลักษณะของข้อคิดเห็น

ข้อคิดเห็น หมายถึงข้อความที่แสดงทรรศนะ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ แนวคิดของผู้เขียนหรือผู้พูดที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะดังนี้

๑. เป็นความคิดเห็นส่วนตัว
๒. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
๓. เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเนไม่แน่นอน
๔. ความที่แสดงการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย

๕. ข้อเสนอแนะหรือข้อแนะนำ

ชนกลุ่มน้อยช่องสุ่มกำลังแถบชายแดน รัฐบาลควรส่งทหารไปตริ่งกำลังไว้

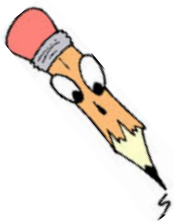
อากาศบนดอยอินทนนท์ สดชื่น เย็นสบาย น่าอิจฉาชาวเขาแถบนี้ละ

มานพหลงรักกาญจนา น่าสงสารนะเหมือนดอกฟ้ากับหมาวัด

ฝนตกหนักอย่างนี้พี่คงจะไปหาน้องไม่ได้

ฉันคิดว่าคุณไตรภพ เป็นพิธีกรที่ใช้ภาษาได้ดีมาก

ที่น้องปวดท้องพี่คิดว่าต้องเป็นเพราะกินส้มตำแน่ ๆ

ใบงานที่ ๕ เรื่อง อ่านคิดพิจารณา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านและพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ แล้วแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

การดำรงรักษาและสืบสานวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องสำนึกว่าเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องร่วมมือร่วมใจกันทำ เพราะวัฒนธรรมของเราเป็นสิ่งที่สวยงาม น่าหวงแหน และน่าทะนุถนอมเป็นอย่างยิ่ง การที่จะปลูกจิตสำนึกให้คนไทยได้ระลึกถึงเรื่องนี้ให้ทั่วถึง จำเป็นต้องมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องกันโดยตลอด มิใช่เพียงแต่ทำกันเป็นปี ๆ และหยุดไป เราเคยได้บทเรียนมาพอสมควรแล้วว่าวัฒนธรรมต่างชาติได้แพร่เข้ามาในบ้านเมืองเราหลายอย่าง และหลายทิศทาง เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่พยายามปลูกสำนึกให้คนไทย โดยเฉพาะเยาวชนของเราได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ ก็คงจะเป็นเรื่องที่น่าห่วง

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

จากคู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเท็จจริง

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การพูดแสดงความรู้ ความเข้าใจจากเรื่องที่ฟังและดู**หน่วยเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พูดแสดงความรู้ความเข้าใจจากเรื่องที่ฟังและดู****รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**

การพูดแสดงความรู้ ความเข้าใจจากเรื่องที่ฟังและดู ได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น แสดงถึงการฟังและดูที่มีประสิทธิภาพของผู้พูด ซึ่งมีหลักปฏิบัติดังนี้

๑. ฟัง และดูเรื่องนั้น ๆ โดยตลอดตั้งแต่ต้น จนถึง
๒. จับใจความสำคัญของเรื่อง โดยใช้หลักในการตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร แล้วสรุปเป็นข้อความสั้น ๆ
๓. หาข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งพิจารณาถึงโอกาส สถานที่ และสถานการณ์ขณะที่ฟังและดู เพื่อตีความและวิเคราะห์จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดูนั้น
๔. นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงให้เป็นข้อความสั้น ๆ แต่ได้ใจความสมบูรณ์ถูกต้องตรงตามเนื้อหาเดิม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย เขียนถูกต้อง มีการลำดับเรื่อง
๕. พูดโดยลำดับเนื้อหาให้ต่อเนื่อง ไม่วกวนสับสน ใช้ถ้อยคำกระชับ สุภาพ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น
๖. ถ้าเป็นการฟังและการบรรยายหรืออภิปราย ควรจดบันทึกสาระสำคัญไว้ด้วยเพื่อกันลืม

ลิ้ม

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ครวญคิดพินิจข่าว

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พุดแสดงความรู้ความเข้าใจจากเรื่องที่ฟังและดู ข่าว

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูข่าวที่น่าสนใจ ๑ ข่าว แล้วเขียนตอบคำถาม/แสดงความคิดเห็นที่มีต่อข่าว และวาดภาพประกอบ

๑. ผู้นำเสนอข่าวมีเจตนาในการเสนอข่าวอย่างไร

.....

.....

.....

๒. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากข่าว

.....

.....

.....

๓. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับข่าวหรือเหตุการณ์นี้

.....

.....

.....

๔. ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวหรือเหตุการณ์นี้

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากการอ่านนิทานพื้นบ้าน**หน่วยเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน (พูดแสดงความคิดเห็น)****รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**

การพูดแสดงความคิดเห็น คือ การพูดแสดงความรู้สึก ความเห็นของตนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จากการอ่าน การดู การฟัง เป็นการพูดที่ผู้พูดต้องพูดอย่างมีเหตุมีผล

ข้อควรปฏิบัติในการพูดแสดงความคิดเห็น

๑. ฟัง อ่าน หรือดูเรื่องที่ต้องพูดแสดงความคิดเห็นอย่างตั้งใจ
๒. ทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่อง
๓. หาข้อมูลเพิ่มเติม
๔. ใช้ความคิดพิจารณาหาเหตุผลเพื่อประกอบการแสดงความคิดเห็น
๕. มีความยุติธรรม ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
๖. ไม่นำอารมณ์ชอบหรือไม่ชอบส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง
๗. พูดอย่างมีมารยาทใช้คำที่สุภาพ
๘. เรียงลำดับเรื่องที่จะพูดให้ดีไม่สับสนหรือพูดวกวน
๙. ไม่พูดให้เกิดความขัดแย้งกัน
๑๐. พูดให้ตรงประเด็น

บทอ่าน นิทาน เรื่อง ตาม่องล่าย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน (พุดแสดงความคิดเห็น)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ตาม่องล่ายและยายรำพึง อยู่บ้านหลังหนึ่งริมทะเล มีลูกสาวสวยชื่อ ยมโดย ซึ่งมีความสวยเด่นกว่าหญิงอื่น จึงมีชายหมายปองหลายคน ในขณะเดียวกัน คนหนึ่งชื่อเจ้าสายซึ่งมียายรำพึงให้การสนับสนุน เนื่องจากรู้ใจ นำของมาเป็นของกำนัลอยู่เนือง ๆ อีกคนหนึ่งคือ เจ้ากรุงจีน ซึ่งมีตาม่องล่ายให้การสนับสนุน ต่อมาชายทั้งสอง ได้มาสู่ขอยมโดยต่อตาม่องล่ายและยายรำพึง เพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง บังเอิญที่สองตายายนัดวันแต่งงานตรงวันเดียวกัน เมื่อวันนั้นมาถึง ขบวนขันหมากของทั้งสองฝ่าย ก็ยกมาประจันหน้ากัน สองตายายไม่รู้จะทำอย่างไรดี ในที่สุดก็หันไปโทษกันถึงขั้นวิวาทอย่างรุนแรง จนยายรำพึงฉวยได้หมวก ขว้างใส่ตาม่องล่าย แต่หมวกลอยตามแรงลมลงทะเลกลายเป็นเขาล้อมหมวก ตาม่องล่ายก็ไม่ยอมฉวยได้กระบุง ขว้างใส่ยายรำพึงทันที กระบุงก็ลอยไปตกในทะเลแถวจังหวัดตราด เป็นเกาะกระบุง ยายรำพึงไม่ยอม คว่ำไ้งอบขว้างเข้าใส่ตาม่องล่ายอีก คราวนี้ งอบลอยไปตกในทะเล กลายเป็นแหลมงอบที่จันทบุรี ตาม่องล่ายก็ตอบโต้โดยการขว้างสากใส่ยายรำพึง แต่สากกระดอนไปกระทบเกาะที่ขวางหน้า จนเกาะทะลุแล้วกระดอนลงไปในทะเล เป็นเกาะสาก ยายรำพึงหมดปัญญา ที่จะตอบโต้โมโหสุดขีดนอนด้นเศร้า ๆ สิ้นใจตรงริมหาดแห่งนั้น คนเรียกว่า หาดแม่รำพึง เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนั้น ตาม่องล่ายไม่รู้จะทำประการใด จึงคว่ำลูกสาวฉีกออกเป็นสองซีก ซีกหนึ่งขว้างให้เจ้าสาย อีกซีกโยนไปให้เจ้ากรุงจีน กลายเป็นเกาะนมสาวที่บางปู ปรานบุรี และจันทบุรี พร้อมกับขว้างขันหมาก พลู เครื่องสู่ขอลงในทะเลกลายเป็นหอยมวน ขนมนจีนกลายเป็นสาหร่าย กระเจกโยนไปตกที่เขาช่องกระเจก ตะเกียบเป็นเขาตะเกียบ และจาน ตกเป็นเกาะจาน เจ้าสายก็เสียใจสุดขีด เพราะผิดหวังอาเจียนออกมาเป็นโลหิต จนตายกลายเป็นเขาเจ้าสาย เจ้ากรุงจีนเลยยกขบวนกลับเมือง ตาม่องล่ายฟังนึกขึ้นได้ว่า ตัวเองสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่าง จึงเอาเหล้ามาดื่มจนตาย ณ หาดทรายริมทะเลแห่งนั้น

ใบงานที่ ๗ เรื่อง แสดงความคิดเห็นจากนิทาน

หน่วยเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน (พูดแสดงความคิดเห็น)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านนิทานพื้นบ้านเรื่องตามองถ่าย จากนั้นร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และเขียนตอบตามประเด็นที่กำหนดให้

๑. พฤติกรรมของตัวละคร

ตามองถ่าย :

.....

ยายรำพึง :

.....

๒. ปัญหาที่เกิดขึ้น

.....

๓. แนวทางในการแก้ปัญหา

.....

๔. ข้อคิดจากเรื่อง

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเล่านิทาน**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน (การเล่านิทาน)****รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**

นิทาน เป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ที่สุด แต่ละชนชาติต่างมีนิทานเป็นสมบัติของชาติของตน นิทานส่วนใหญ่เรื่องเล่าที่ถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นกลวิธีการปลูกฝังความรู้สึกรู้จักคิด และแนวปฏิบัติที่สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งมายาวนานนับพันปี ทุกชาติทุกภาษาต่างมีนิทานประจำชาติหรือท้องถิ่นของคน นิทานที่ได้รับความนิยมและเผยแพร่อย่างกว้างขวางมีหลายประเภท เช่น นิทานอีสป นิทานเวตาล นิทานชาดก นิทานพื้นบ้าน ฯลฯ

การถ่ายทอดนิทานแต่เดิมมาใช้ในการเล่า การเล่าประกอบภาพ หรือการแสดงต่อมาเมื่อเทคโนโลยีในการสื่อสารที่ความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น นิทานก็ได้แพร่หลายในรูปของสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ซีดี ฯลฯ สิ่งที่ได้รับจากการฟังนิทาน คือ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความรู้ แนวคิด แนวปฏิบัติเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องหรือป้องกันปัญหาในชีวิตประจำวัน นิทานจึงเป็นวรรณกรรมอันควรค่าต่อการศึกษาและสร้างสรรค์

หลักการเล่านิทาน

ผู้เล่านิทานจะต้องมีศิลปะในการเล่าเรื่อง จึงจะสร้างความสนุกสนานแก่ผู้ฟัง เพราะคุณค่าของการฟังนิทานนอกจากความบันเทิงแล้ว ยังมีบางสิ่งบางอย่างที่มีคุณค่าแก่ผู้ฟัง เช่น คติธรรม ข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต สังคม และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ผู้เล่านิทาน ควรมีหลักการเล่า ดังนี้

๑. ทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่เล่า
๒. ในการสื่อสาร ๆ เลือกใช้คำง่าย
๓. หากเนื้อเรื่องมีตัวละครคู่กัน ผู้เล่าควรใช้บทสนทนาในการเล่า
๔. ควรมีวิธีการเริ่มต้นให้ดี เพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้ฟัง

การเล่านิทานมีขั้นตอนง่าย ๆ ดังนี้

๑. บอกชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง หรือที่มาของนิทาน
๒. เล่าเรื่องอย่างมีชีวิตชีวาใช้น้ำเสียงสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง/อารมณ์ของเรื่องราว เล่าไม่วกวน
๓. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทบทวนความเข้าใจของเนื้อเรื่อง
๔. สรุปความคิดรวบยอด/สาระสำคัญของเรื่อง
๕. เสนอข้อปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การอธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม**หน่วยเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน (การอธิบายคุณค่า)****รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**

การอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม นอกจากจะต้องศึกษาพื้นฐานความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรมแล้ว ผู้อ่านควรรู้จักพิจารณา วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิต เป็นการพัฒนาความรู้ ความคิด ในระดับที่สูงขึ้น

หลักการวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดี

๑. การวิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจบทประพันธ์ให้ตลอดทั้งเรื่อง และจินตนาการขึ้นในใจเพื่อจะได้เข้าใจสารที่กวีต้องการสื่อ หรือวิเคราะห์ว่านิทาน/วรรณกรรมนั้นมีเนื้อหาอะไรที่น่าสนใจ

๒. วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ วิเคราะห์ความไพเราะของบทประพันธ์ คือ การพิจารณาว่าบทประพันธ์นั้น ๆ มีความไพเราะอย่างไร

๓. การวิเคราะห์คุณค่าด้านสังคมและสะท้อนวิถีไทย วรรณคดีและวรรณกรรมทั่วไป ผู้แต่งมักสอดแทรกความรู้ ความคิด และอารมณ์ สะท้อนวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมของคนในสังคมสมัยนั้น ๆ ในวรรณคดี ผู้อ่านจะต้องมีวิจารณญาณในการอ่าน คือ เมื่ออ่านแล้วนำไปคิดพิจารณาความรู้ ความคิด สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๔. การวิเคราะห์ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน วรรณคดีหรือวรรณกรรมทั่วไป เมื่อผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ได้ว่าเรื่องที่อ่านมีคุณค่าด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์และด้านสังคมอย่างไรแล้ว ผู้อ่านย่อมสามารถพิจารณาข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี หรือวรรณกรรมเรื่องนั้น ๆ ที่สอดแทรกอยู่และเห็นแนวทางในการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบความรู้ที่ ๑๒ เรื่อง นิทานพื้นบ้านอาเซียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน (การอธิบายคุณค่า)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

นิทานอาเซียน สหพันธรัฐมาเลเซีย

เรื่อง ลูกกระเจงน้อยกับจระเข้

นานมาแล้ว มีจระเข้รายตัวหนึ่งอาศัยอยู่กับฝูงที่แม่น้ำกว้างใหญ่ เจ้าจระเข้รายคอยจ้องจับกินลูกกระเจงน้อยตัวหนึ่งมานานแล้วแต่ก็จับไม่ได้สักที เพราะเจ้าลูกกระเจงตัวนี้ฉลาดเฉลียวอย่าบอกใคร

วันหนึ่ง ลูกกระเจงอยากข้ามแม่น้ำไปหากินหญ้าและผลไม้อีกฝั่งแม่น้ำ แต่ไม่รู้ว่าจะผ่านเจ้าจระเข้รายไปได้อย่างไร เจ้าลูกกระเจงพยายามครุ่นคิดอย่างหนักจนคิดแผนดี ๆ ขึ้นได้

เจ้าลูกกระเจงจึงเดินไปที่แม่น้ำแล้วตะโกนเรียกจระเข้รายเสียงดังลั่น เจ้าจระเข้ก็รีบโผล่พรุดขึ้นมาทันที "เจ้าลูกกระเจง เจ้าเรียกข้าขึ้นหรือ ไม่กลัวข้าลากเจ้าไปกินรีไ้" ลูกกระเจงน้อยแสร้งทำเป็นกลัวตัวสั่น และบอกด้วยเสียงอันสั่นเครือว่า ได้รับคำสั่งจากพระราชา ให้มานับจำนวนจระเข้ในแม่น้ำใหญ่ เพื่อเชิญไปงานเลี้ยงค่านี

"บอกให้เพื่อน ๆ ของเจ้าลอยตัวขึ้นมาเรียงกันเป็นแถวยาวไปจนถึงฝั่งโน้นสิ ข้าจะได้นับจำนวนง่าย ๆ แล้วท่านก็อย่าคิดกินข้าล่ะ ไม่งั้นพวกท่านอดไปงานเลี้ยงแน่" เจ้าจระเข้รายหลงเชื่ออุบายของลูกกระเจง จึงรีบดำน้ำลงไปบอกพวกพ้อง ชั่วพริบตาฝูงจระเข้ก็ขึ้นมาเรียงตัวเป็นแถวทอดยาวไปถึงอีกฝั่งหนึ่ง

เจ้าลูกกระเจงกระโดดไปบนหัวของจระเข้รายและเพื่อน ๆ จระเข้ของมันทีละตัว ๆ พร้อมกับตะโกนนับจำนวนเสียงดัง จนกระทั่งข้ามขึ้นอีกฝั่งได้สำเร็จ เมื่อทุกอย่างสำเร็จตามแผน เจ้าลูกกระเจงก็หันมาหัวเราะเย้ยเจ้าจระเข้ราย "ขอบใจนะ ลูกจระเข้ ที่ช่วยเป็นธุระทำสะพานให้ข้าข้ามแม่น้ำได้สบาย ๆ แหมยังไม่ต้องถูกกินอีกด้วย"

จระเข้รายรู้ตัวว่าถูกหลอกก็หน้าเสีย เพื่อน ๆ จระเข้ต่างรุมต่อว่ามัน ด้วยความโกรธแค้นและพากันตำหนิที่เจ้าจระเข้รายทำให้พวกมันต้องเสียหน้า จากวันนั้นจระเข้รายก็ถูกเพื่อน ๆ เฉยเมยกับมันไปพักใหญ่ทีเดียว

นิทานอาเซียน ไทย

เรื่องตำนานขนมครก

ไอ้กะทิ หนูน้อยแห่งดงมะพร้าวเตี้ย แอบมีความรักกับ หนูแป้ง สาวสวยประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นลูกสาวคนเดียวของผู้ใหญ่บ้าน ทั้งคู่เจอกันวันลอยกระทง และสัญญากันต่อหน้าพระจันทร์ ไม่ว่าข้างหน้าจะมีอุปสรรคขวางกั้นเพียงใด ทั้งคู่ก็จะขอยึดมั่นความรักแท้ที่มีต่อกันชั่วฟ้าดินสลาย

ไอ้กะทิก้มหน้าก้มตาเก็บหอมรอมริบหาเงินเพื่อมาสู่ขอลูกสาวจากผู้ใหญ่บ้าน แต่กลับถูกปฏิเสธแถมยังโดนผู้ใหญ่ส่งชายฉกรรจ์พร้อมอาวุธครบมือมาลอบทำร้าย แต่ไอ้กะทิก็มหน้าไม่ว่าอะไร มันพาร่างอันสะบักสะบอมกลับไปบ้าน นอนหยอดน้ำข้าวต้มชะหลายวัน แต่ใจยังตั้งมั่นว่า วันหน้าจะมาสู่ขอหนูแป้งใหม่จนกว่าผู้ใหญ่จะใจอ่อน

แต่แล้วความฝันของไอ้กะทิ ก็พังพินาศเมื่อผู้ใหญ่ยกหนูแป้งลูกสาวคนสวยให้แต่งงานกับ ปลัดหนุ่มจากบางกอก ไอ้กะทิรู้ข่าวจึงรีบกระเสือกกระสนหมายจะมายับยั้งการแต่งงานครั้งนี้ ซึ่งผู้ใหญ่บ้านก็วางแผนป้องกันไว้แล้ว โดยชุดหลุมพรางดักรอไว้ แต่แม่แป้งแอบได้ยินแผนร้ายเสียก่อน จึงลอบหนีออกมาหมายจะห้ามหนุ่มคนรักไม่ให้ตกหลุมพราง

คืนนั้นเป็นคืนเดือนแรม หนูแป้งวิ่งฝ่าความมืดออกมาเพื่อดักหน้าไอ้กะทิ ไอ้กะทิเห็นหนูแป้งวิ่งมาก็ดีใจทั้งคู่รีบวิ่งเข้าหากัน ฉับพลัน!... ร่างของหนูแป้งก็ร่วงหล่นลงไปในหลุมพรางของผู้ใหญ่ฯ ผู้เป็นพ่อ ตอหน้าต่อตาไอ้กะทิ อารามตกใจนายกะทิก็รีบกระโดดตามลงไปเพื่อช่วยเหลือหนูแป้ง สมุนชายฉกรรจ์ของผู้ใหญ่บ้านซึ่งแอบซุ่มอยู่ ก็รีบเข้ามาโกยดินฝังกลบหลุมที่ทั้งคู่หล่นลงไป เพราะคิดว่าในหลุมมีเพียงไอ้กะทิผู้เดียว

รุ่งเช้าผู้ใหญ่บ้านสั่งให้ชุดหลุมเพื่อตุลงาน แทบไม่เชื่อสายตา เบื้องล่างปรากฏร่างของไอ้กะทิประคองกอดทับร่างหนูแป้งลูกสาวของตน ทั้งสองนอนตายคู่กันอย่างมีความสุข เมื่อรอยยิ้มถูกเปลี่ยนเป็นน้ำตา ผู้ใหญ่บ้านรำพึงต่อหน้าศพของลูกสาวว่า... "พ่อไม่น่าคิดทำลายความรักของลูกเลย"

ตั้งแต่นั้นมาอนุสรณ์แห่งความรักที่กระทำสืบทอดกันมาจนเป็นประเพณี ทุกแรม ๖ ค่ำ เดือน ๖ ชาวบ้านที่ศรัทธาในความรักของไอ้กะทิกับแม่แป้ง ก็จะตื่นตั้งแต่เช้ามืด เข้าครัวเพื่อทำขนมที่หอมหวานปรุงจากแป้งและกะทิ บรรจงหยอดลงหลุม พอสุกได้ที่ก็เคาะจากหลุม แล้วนำมาวางคว่ำหน้าซ้อนกันเป็นสัญลักษณ์ว่า "จะได้อยู่ร่วมกันตลอดไป" ขนมนี้จึงถูกเรียกขานกันในนาม "ขนมแห่งความรัก" หรือ ขนม คน-รัก-กัน ต่อมาถูกเรียกย่อ ๆ ว่า "ขนม ค-ร-ก" นั่นเอง

นิทานอาเซียน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

เรื่องกำเนิดค้างคาว

นานมาแล้ว แมวจับนกมาได้ตัวหนึ่ง มันก็นั่งกินนกจนอ้มเหลือแต่ขนกองไว้ ทันใดนั้นแมวก็เห็นหนูวิ่งผ่านมา แมวตะปบไว้ได้ แมวยังรู้สึกอึดอัด จึงคิดว่าจะไว้กินหนูตัวนี้ตอนเย็น จึงวางหนูเอาไว้บนกองขนนก แล้วแมวก็นอนไปพักผ่อน หนูตัวนั้นเพียงแต่สลบไปยังไม่ตาย พอหนูรู้สึกตัวก็ขยับตัวจะคลานไปที่รังแต่รู้สึกประหลาดที่ลำตัว พอมองที่ลำตัวก็เห็นมีปีกอยู่ พอกระพือปีกก็บินได้ ทั้งนี้เพราะขนนกที่ตายยังมีเลือดอยู่ ขนที่ชุ่มเลือดจึงติดกับลำตัวหนูแน่น หนูมีปีกตัวนี้จึงบินไปที่กลุ่มนกและขออยู่กับนก และขอแต่งงานกับนางนก

นางนกบอกว่า "ฉันไม่แต่งงานกับเธอหรอก รูปร่างเธอน่าเกลียดจริง ๆ เหมือนหนู" หนูมีปีกจึงบินกลับไปหาฝูงหนู ขออยู่กับหนู ฝูงหนูพากันขับไล่หนูมีปีกไม่ให้อยู่ด้วย หนูมีปีกรู้สึกอับอายยิ่งนักที่ตนไม่เป็นที่ยอมรับของทั้งหนูและนก จึงต้องซ่อนตัวอยู่ในตอนกลางวันไม่ให้ใครเห็นและออกหากินเฉพาะตอนกลางคืน ปัจจุบันเราเรียกหนูมีปีกนี้ว่า "ค้างคาว"

นิทานอาเซียน ราชอาณาจักรกัมพูชา

เรื่องกลืนอาหาร

มีชายยากจนคนหนึ่ง อาศัยอยู่ใกล้บ้านเศรษฐี โดยปลูกเป็นกระท่อมเล็ก ๆ เขาจะย้ายกระท่อมที่พักนี้ตามทิศทางลม เพราะชายผู้นี้จะคอยสุดกลืนอาหารที่มาจากบ้านเศรษฐี เศรษฐีสังเกตเห็นชายยากจนนี้ย้ายกระท่อมบ่อยจึงให้คนใช้ไปสืบถาม ชายยากจนก็บอกไปตามความจริงว่าย้ายตามฤดูกาลของทิศทางลม เพื่อจะสุดกลืนอาหารจากบ้านเศรษฐี

เมื่อเศรษฐีทราบจากคนใช้เช่นนั้น ก็บอกกับชายยากจนว่า “เจ้ามีชีวิตอยู่ได้เพราะกลืนอาหารจากบ้านเรา เจ้าจะต้องมาเป็นคนใช้บ้านเรา” ชายยากจนไม่ยอม เศรษฐีจึงนำชายยากจนไปฟ้องผู้พิพากษา ผู้พิพากษาดัดสินให้ชายยากจนเป็นคนใช้ของเศรษฐีแต่ชายยากจนไม่ยอม ขอร้องทุกข์ต่อพระมหากษัตริย์ เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทราบเรื่องราวก็ทรงรับสั่งให้อำมาตย์นำผ้าขาวมาวางไว้กลางท้องพระโรง แล้วทรงให้นำเงินไปวางไว้ในผ้าขาว แล้วรับสั่งกับเศรษฐีว่า “เศรษฐีจงรับเงินค่าตัวของชายยากจนไปเถิด”

เมื่อเศรษฐีรับเงินไปแล้ว พระมหากษัตริย์ตรัสถามเศรษฐีว่า “เมื่อเศรษฐีหยิบเงินค่าตัวของชายยากจนนั้น ชายยากจนก็เห็นท่านหยิบเงิน แต่เขามีส่วนได้รับเงินจากการมองเห็นหรือไม่?” เศรษฐีตอบว่า “ไม่ได้รับเงินจากการมองเห็นพระเจ้าข้า” พระมหากษัตริย์จึงตรัสว่า “ก็เปรียบได้กับอาหารของเศรษฐี ถึงใครจะสุดกลืนอาหาร แต่อาหารก็ยังคงเดิมไม่สูญหายไป เพราะฉะนั้นเศรษฐีจะเอาชายยากจนเป็นคนรับใช้ไม่ได้” ทั้งเศรษฐีและชายยากจนก็กลับไปบ้านของตนเองด้วยความยินดี

นิทานอาเซียน สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

เรื่องกระเจงเจ้าปัญญา

นานมาแล้ว มีกระเข้รายตัวหนึ่งอาศัยอยู่กับฝูงที่แม่น้ำกว้างใหญ่ เจ้ากระเข้รายคอยจ้องจับกินลูกกระเจงน้อยตัวหนึ่งมานานแล้วแต่ก็จับไม่ได้สักที เพราะเจ้าลูกกระเจงตัวนี้ฉลาดเฉลียวอย่าบอกใคร

วันหนึ่ง ลูกกระเจงอยากข้ามแม่น้ำไปหากินหญ้าและผลไม้อีกฝั่งแม่น้ำ แต่ไม่รู้ว่าจะผ่านเจ้ากระเข้รายไปได้อย่างไร เจ้าลูกกระเจงพยายามครุ่นคิดอย่างหนักจนคิดแผนดี ๆ ขึ้นได้

เจ้าลูกกระเจงจึงเดินไปที่แม่น้ำแล้วตะโกนเรียกกระเข้รายเสียงดังลั่น เจ้ากระเข้ก็รีบโผล่พรุดขึ้นมาทันที “เจ้าลูกกระเจง เจ้าเรียกข้าขึ้นหรือ ไม่กลัวข้าลากเจ้าไปกินรีใจ” ลูกกระเจงน้อยแสร้งทำเป็นกลัวตัวสั่น และบอกด้วยเสียงอันสั่นเครือว่า ได้รับคำสั่งจากพระราชา ให้มานับจำนวนกระเข้ในแม่น้ำใหญ่ เพื่อเชิญไปงานเลี้ยงค่านี

“บอกให้เพื่อน ๆ ของเจ้าลอยตัวขึ้นมาเรียงกันเป็นแถวยาวไปจนถึงฝั่งโน้นสิ ข้าจะได้นับจำนวนง่าย ๆ แล้วท่านก็อย่าคิดกินข้าล่ะ ไม่งั้นพวกท่านอดไปงานเลี้ยงแน่” เจ้ากระเข้รายหลงเชื่ออุบายของลูกกระเจง จึงรีบดำน้ำลงไปบอกพวกพ้อง ชั่วพริบตาฝูงกระเข้ก็ขึ้นมาเรียงตัวเป็นแถวทอดยาวไปถึงอีกฝั่งหนึ่ง

เจ้าลูกกระเจงกระโดดไปบนหัวของกระเข้รายและเพื่อน ๆ กระเข้ของมันทีละตัว ๆ พร้อมกับตะโกนนับจำนวนเสียงดัง จนกระทั่งข้ามขึ้นอีกฝั่งได้สำเร็จ เมื่อทุกอย่างสำเร็จตามแผน เจ้าลูกกระเจงก็หันมาหัวเราะเย้ยเจ้ากระเข้ราย “ขอบใจนะ ลูกกระเข้ ที่ช่วยเป็นธุระทำสะพานให้ข้าข้ามแม่น้ำได้สบาย ๆ แหมยังไม่ต้องถูกกินอีกด้วย”

กระเข้รายรู้ตัวว่าถูกหลอกก็หน้าเสีย เพื่อน ๆ กระเข้ต่างรุมต่อว่ามัน ด้วยความโกรธแค้น และพากันตำหนิที่เจ้ากระเข้รายทำให้พวกมันต้องเสียหน้า จากวันนั้นกระเข้รายก็ถูกเพื่อน ๆ เฉยเมยกับมันไปพักใหญ่ทีเดียว

ที่มา : <https://aec.kapook.com>

ใบความรู้ที่ ๑๓ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน (การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนเพื่อแสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่อง ทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้น การเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัยการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านว่า ตัวละครมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุคือที่ใด มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร แล้วจึงเขียนเป็นแผนภาพโครงเรื่อง

ตัวอย่าง

นิทานเรื่องหมากับเงา

หมาตัวหนึ่งขี่ขโมยโดยเชื่อชาติ
ข้ามสะพานแลลงในคางคก
ก่อนนอนในน้ำนั้นดูยิ่งใหญ่
หมายจะแย่งขึ้นใหญ่จากหมาไซ้
ในน้ำแล้วเนื้อเงาก็หายไป
คือของตัวและที่หวังตั้งจำนง

เข้าตลาดลักเนื้อวัววิ่งถลา
เกิดแก่ตาตนเห็นเป็นเงาโต
จึงสู้ทั้งขึ้นที่คาบด้วยยโส
ด้วยความโง่ครั้งทั้งก่อนเนื้อลง
จมน้ำใสทั้งสองสิ่งประสงค์
ทำลายลงเพราะโลกหลงมกมาย

แผนภาพโครงเรื่อง ของนิทานเรื่องหมากับเงา

เรื่อง ลูกแกะกับจระเข้

ลูกแกะตัวหนึ่งกระหายน้ำจัด มันจึงเดินไปที่ริมฝั่งน้ำเพื่อที่จะดื่มน้ำดับกระหาย แต่เมื่อไปถึงริมฝั่งแม่น้ำ ได้เห็นจระเข้ตัวหนึ่งนอนกอดานอยู่ใกล้กับริมฝั่ง ลูกแกะจึงลี้ภัยเลิกละความคิดที่จะกินน้ำ มันรีบหันหลังกลับทันที จระเข้จึงร้องถามว่า “อ้าว ! เจ้าแกะน้อย เจ้าจะมากินน้ำไม่ใช่หรือ ทำไมรีบด่วนกลับเสียล่ะ” ลูกแกะเดินพลางตอบพลางไม่เหลียวหลังว่า “ช่างเถอะ ! การกินน้ำของข้าไม่สำคัญเท่ากับการรอดกิน ลูกแกะของท่านดอก”

□ นิทานอีสป ฉบับสอนเด็ก

แผนภาพโครงเรื่อง ลูกแกะกับจระเข้

ตัวละคร	ลูกแกะ จระเข้
สถานที่	ริมฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่ง
เหตุการณ์	ลูกแกะกระหายน้ำแต่เมื่อไปถึงแม่น้ำพบจระเข้เข็นอนรอเหยื่ออยู่จึงยอมอดน้ำเพื่อรักษาชีวิตของตนไว้
ผลของเหตุการณ์	ลูกแกะรอดชีวิตจากการเป็นอาหารของจระเข้
ข้อคิด/คติสอนใจ	คนที่มี ความฉลาดรอบคอบ ย่อมรู้จักพาดตนให้พ้นภัยได้

บทอ่าน นิทาน เรื่อง พญากง พญาพาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน (การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

พญากงได้ครองเมืองกาญจนบุรี (บางสำนวนว่าเป็นเมืองนครชัยศรี) มีพระมเหสีรูปโฉมงดงาม เมื่อพระมเหสีทรงพระครรภ์โหรหลวงได้ทำนายว่าจะได้พระราชโอรสเป็นผู้มีบุญ และจะได้เป็นใหญ่ภายหน้าแต่จะเป็นผู้ฆ่าพระราชบิดา เมื่อครบกำหนดพระมเหสีก็ประสูติพระกุมาร ขณะที่ข้าราชการได้เอาพานไปรองรับ บังเอิญหน้าผากของพระกุมาร กระแทบขอบพานเป็นแผล พญากงได้สั่งให้นำพระกุมารไปทิ้งตามยถากรรม ยายหอมไปพบเข้าจึงนำไปเลี้ยงไว้ และตั้งชื่อว่า “พาน” ครั้นเมื่อเด็กชายพานโตขึ้น ยายหอมก็นำไปฝากให้เล่าเรียนที่วัด พานเป็นเด็กฉลาด สมภารวัดผู้เป็นอาจารย์จึงรักใคร่เอ็นดู มีวิชาอะไรก็สอนให้หมด อาจารย์ได้นำพานไปฝากให้เข้ารับราชการกับเจ้าเมืองราชบุรี พานเป็นคนปัญญาดี เรียบร้อยและขยัน จึงเป็นที่โปรดปรานของ เจ้าเมืองราชบุรีมาก จนถึงกับรับไว้เป็นโอรสบุญธรรม สมัยนั้นเมืองราชบุรีขึ้นกับเมืองกาญจนบุรี พระยาราชบุรี ต้องส่งเครื่องบรรณาการทุกปี พญาพานเป็นผู้มีฝีมือในการรบ จึงชักชวนให้เจ้าเมืองราชบุรีแข็งเมืองยกกองทัพไปปราบ พญาพานเป็นแม่ทัพออกไปรบกับพญากง ทั้งสองทำการรบกัน ในที่สุดพญากงก็ถูกฟันด้วยขอ้าวคอขาดตายในทีรบ

เมื่อพญาพานเข้ายึดเมืองกาญจนบุรีได้แล้ว ย่อมได้ทั้งราชสมบัติตลอดจนพระมเหสีของพญาปางด้วย แต่ในขณะที่พญาพานจะเข้าไปหาพระมเหสีของพญาปางนั้น เทวดาได้แปลงกายเป็นแมวมแม่มือก่อนให้ลูกกินนมขวางประตูไว้ แล้วร้องทักเสียก่อน พญาพานจึงได้อิच्छาฐานว่า ถ้าพระมเหสีเป็นแม่ของตนจริงก็ขอให้มน้ำนมไหลซึมออกมา ก็เห็นน้ำนมไหลออกมาจริง จึงได้รู้ว่าทั้งสองเป็นแม่มือกัน พญาพานจึงสำนึกได้ว่าได้กระทำผิดฆ่าพระราชบิดา และโกรธที่ยายหอมปิดบังความจริง ด้วยโศกจริตจึงสั่งให้นายายหอมไปฆ่าเสีย ต่อมาด้วยความสำนึกผิด ที่ได้ฆ่าพระราชบิดาและยายหอมผู้มีพระคุณ จึงได้สร้างพระเจดีย์ขนาดใหญ่ สูงชันนเขาเห็นตามคำแนะนำของพระอรหันต์ คือ พระปฐมเจดีย์ ที่เมืองนครชัยศรี (ปัจจุบันตั้งอยู่ในจังหวัดนครปฐม) เพื่อเป็นการล้างบาปที่ฆ่าพระราชบิดาให้บรรเทาลงบ้าง และสร้างพระประโทนเจดีย์ (ปัจจุบันตั้งอยู่ในจังหวัดนครปฐม) เพื่อล้างบาปที่ยายายหอม

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

หน่วยเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทักษะสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน (การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านนิทานพื้นบ้านเรื่องพญากง พญาพาน แล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่องนิทานพื้นบ้าน

เรื่อง พญากง พญาพาน

ตัวละครในเรื่อง

.....

.....

.....

สถานที่

.....

.....

.....

เหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

ผลของเหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

การนำข้อคิดไปใช้

.....

.....

.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ ๑ _____ เรื่อง _____ ทักษะสัมพันธ์ _____

๑. ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสามารถของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ ระดับความสามารถ : ดีมาก ค่อนข้างดี ดี พอใช้ ปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		ดีมาก	ค่อนข้างดี	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
๑	คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด					
๒	อ่านได้เร็วตามเวลาที่กำหนดและจับใจความสำคัญ					
๓	อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง					
๔	พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจจากเรื่องที่ฟังและดู					
๕	การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง					

๒. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า 1 อย่าง)

.....

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า 1 อย่าง)

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ขุนช้างขุนแผน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม (อ่านจับใจความ)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใจความสำคัญ คือ ข้อความสำคัญของเรื่อง จะตัดออกไปไม่ได้ ถ้าตัดออกไปจะทำให้เนื้อความเปลี่ยนแปลงไปหรือได้ความไม่ครบถ้วน การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องมีสมาธิในการอ่าน และผู้อ่านจะต้องเข้าใจเรื่องที่อ่าน แล้วตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่า **ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร** แล้วตอบคำถามเหล่านั้นแต่เพียงสั้น ๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน จากนั้นนำมาเรียบเรียงให้เป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ

การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ในหนึ่งย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงใจความเดียว นอกนั้นจะเป็นใจความรอง ซึ่งใจความสำคัญจะปรากฏ อยู่ตามย่อหน้าต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่าน อาจอยู่ ส่วนต้น ส่วนกลาง หรือส่วนท้าย

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ มีดังต่อไปนี้

๑. อ่าน เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า
๒. คิด โดยตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
๓. เขียน ร่างข้อความหรือคำตอบที่ได้ไว้เป็นตอน ๆ
๔. เรียบเรียง นำข้อความที่สรุปไว้มาเรียบเรียงให้เป็นข้อความ โดยใช้คำสันธานเชื่อมและเป็นสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่างข้อความ

การที่เรามาอยู่วัด ฆราวาสหนุ่มสาว ไม่ใช่ถือแต่ศีลแปดข้อเท่านั้น แต่เราต้องนึกว่าศีลนั้นคือความมีระเบียบ มีวินัย เราเดินอย่างมีระเบียบมีวินัย นั่งอย่างมีระเบียบ กินอย่างมีระเบียบ ทำอะไรก็ทำอย่างมีระเบียบ ดังนั้น**การรักษาศีลจึงเป็นการบังคับตนเองให้มีระเบียบวินัย**ในการกระทำสิ่งต่าง ๆ

ใจความสำคัญ คือ **การรักษาศีลเป็นการบังคับตนเองให้มีระเบียบวินัย**

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม (อ่านบทร้อยกรอง)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง เป็นการนำคำคล้องจองมาร้อยเรียงตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์รูปแบบต่าง ๆ ซึ่งกำหนดจำนวนคำ วรรคและสัมผัสที่แตกต่างกัน ร้อยกรองมีหลายประเภท ได้แก่ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย พบในวรรณคดีและวรรณกรรม เช่น กาพย์พระไชยสุริยา กลอนเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน โคลงโลกนิติ สามัคคีเภทคำฉันท์ ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก

การอ่านคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ต้องเข้าใจลักษณะของร้อยกรองแต่ละรูปแบบนั้น แบ่งจังหวะการอ่านให้ถูกต้อง ไพเราะ และมีลีลาอารมณ์ตามเรื่องที่อ่าน ทั้งการอ่านแบบธรรมดา และการอ่านแบบทำนองเสนาะ

วิธีการอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์

กลอนสุภาพนิยมอ่านเสียงสูง ๒ วรรค และเสียงต่ำ ๒ วรรค

การแบ่งจังหวะวรรคในการอ่านมีดังนี้

กลอนหก วรรคละ ๖ คำ อ่าน ๒/๒/๒ ๐๐/๐๐/๐๐

กลอนแปด วรรคละ ๗ คำอ่าน ๒/๒/๓ ๐๐/๐๐/๐๐๐

กลอนแปด วรรคละ ๘ คำ อ่าน ๓/๒/๓ ๐๐๐/๐๐/๐๐๐

กลอนแปด วรรคละ ๙ คำ อ่าน ๓/๓/๓ ๐๐๐/๐๐๐/๐๐๐

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การแสดงความคิดเห็น คือ การแสดงความรู้สึก ความเห็นของตนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง จากการอ่าน การดู การฟัง เป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุมีผล

ข้อควรปฏิบัติในการแสดงความคิดเห็น

๑. ฟัง อ่าน หรือดูเรื่องที่ต้องพูดแสดงความคิดเห็นนั้นโดยตลอด อย่างตั้งใจ
๒. ทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่อง โดยไม่มีอคติหรือความลำเอียง
๓. หาข้อมูลเพิ่มเติม
๔. ใช้ความคิดพิจารณาหาเหตุผล เพื่อประกอบการแสดงความคิดเห็น
๕. มีความยุติธรรม ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
๖. ไม่นำอารมณ์ชอบหรือไม่ชอบส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง โดยไม่มีอคติหรือความลำเอียง
๗. เรียงลำดับเรื่องให้ดีไม่เกิดการสับสน
๘. ควรแสดงความคิดเห็นโดยไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งกัน
๙. แสดงความคิดเห็นให้ตรงประเด็น
๑๐. แสดงความคิดเห็นอย่างมีมารยาท ใช้ถ้อยคำสุภาพ กะทัดรัด ชัดเจน

กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใบงานที่ ๑ เรื่อง พฤติกรรมของตัวละคร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม

 ตัวละครชื่อ.....	ลักษณะนิสัย..... พฤติกรรมที่เหมาะสม..... พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม..... พฤติกรรมที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง.....
---	---

 ตัวละครชื่อ.....	ลักษณะนิสัย..... พฤติกรรมที่เหมาะสม..... พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม..... พฤติกรรมที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง.....
---	---

 ตัวละครชื่อ.....	ลักษณะนิสัย..... พฤติกรรมที่เหมาะสม..... พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม..... พฤติกรรมที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง.....
---	---

ใบงานที่ ๒ เรื่อง คุณค่าจากเรื่องขุนช้างขุนแผน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อธิบายคุณค่าของเรื่อง ขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เขียนอธิบายคุณค่าจากเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม

๑. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....

.....

.....

.....

๒. คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

.....

.....

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

๔. คุณค่าที่ได้รับจากเรื่องทีอ่านไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

บทอาขยานหลัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม (ท่องจำบทอาขยาน)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

แม่รักลูกลูกก็รู้ยั่วว่ารัก
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
จะก้มหน้าลาไปมิได้กลัว
นางกอดจูบลูบหลังแล้วสั่งสอน
พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย
ลูกผู้ชายลายมือนั้นคือยศ
แล้วพาลูกออกมาข้างท่าเกวียน
ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก
สะอื้นร่ำอาลาด้วยอาลัย
เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเขม้น
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวับวิญญูณณ์

คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แมนเหมือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
เขาจะพาลว่ารุ่นแม่ทูนหัว
แม่อย่ามัวหมองนัยน์จักษุ
อำนวยพรพลายน้อยละห้อยให้
จนเติบโตใหญ่ยิ่งยวดได้บวชเรียน
เจ้าจงอดส่ำห้ำส่ำเสมียน
จะจากเจียนใจขาดอนาถใจ
ต่างพันผูกเพียงว่าเลือดตาไหล
แล้วแข่งใจจากนางตามทางมา
แม่อีกเห็นลูกน้อยละห้อยหา
โอ้เปล่าตาต่างสะอื้นย่นตะลึง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาขยานภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๑ - ๔
หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๓ เรื่อง แนวคิดจากบทอาขยาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ชุนช้างขุนแผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ชุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม (ท่องจำบทอาขยาน)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านและศึกษาบทอาขยาน ชุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม แล้วถอดคำประพันธ์หาแนวคิดที่ได้จากเรื่อง และการนำแนวคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ชุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก	คนอื่นสักหมั้นแสนไม่แน่นเหมือน
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน	จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน	เขาจะพาลว่าขุนแม่ทูนหัว
จะกัมน้ำลาไปมิได้กลัว	แม่อยามัวหมองนักจงหักใจ
นางกอดจูบลูบหลังแล้วสั่งสอน	อำนวยพรพลายน้อยละห้อยให้
พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย	จนเติบโตใหญ่ยิ่งยวดได้บวชเรียน
ลูกผู้ชายลายมือนั้นคือยศ	เจ้าจงอดส่ำห์ทำสม่าเสมียน
แล้วพาลูกออกมาข้างท่าเกวียน	จะจากเจียนใจขาดอนาใจ
ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก	ต่างพันผูกเพียงว่าเลือดตาไหล
สะอื้นรำอาลาด้วยอาลัย	แล้วแข็งใจจากนางตามทางมา
เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเชม้น	แม่อก็เห็นลูกน้อยละห้อยหา
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวับวิญญาน	โอ้เปล่าตาต่างสะอื้นยืนตะลึง

[illegible][illegible]

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำนาม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง คำนาม

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำนาม

คำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ สภาพธรรมชาติ สถานที่ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เรียก คำนาม

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. พ่อ แม่ ลูกช่วยกันไถ่บาตร
๒. หลายประเทศในโลกมีเศรษฐกิจดีขึ้น
๓. กล้วยเป็นต้นไม้สารพัดประโยชน์
๔. กล้วยตานีมีลำต้นตรง ใบยาวสีเขียวเข้ม
๕. คุณยายชอบรับประทานมะม่วงกับข้าวสวย
๖. มะม่วงเขียวเสวยมีรสชาติอร่อย
๗. นกกำลังบินกลับรัง
๘. น้องอยากเลี้ยงนกขุนทอง

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคตัวอย่างข้างต้น เป็นคำนามทั่วไป เรียกว่า คำนามสามัญ

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. นักท่องเที่ยวชอบไปชม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
๒. กล้วยตานีมีถิ่นกำเนิดมาจากทางตอนใต้ของ ประเทศอินเดีย
๓. วันอาทิตย์หน้าเราจะปลูกกล้วยในสวน
๔. ลูกสาวของหทัยชื่อหอม

พระเชตุพนวิมลมังคลาราม อินเดีย อาทิตย์ หทัย หอม เป็นคำที่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นชื่อเฉพาะของคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ เรียกว่า คำนามวิสามัญ คำนามวิสามัญส่วนใหญ่ เมื่อใช้มักจะ มีคำนามสามัญ เช่น วัด ประเทศ วัน (คำที่พิมพ์ตัวหนาเอน) อยู่ข้างหน้าด้วย

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. ท้ายสวนกล้วยมีบ้าน ๕ หลัง
๒. ผู้หญิง ๒ คนนั้นหน้าตาคล้ายกันราวกับฝาแฝด
๓. ผึ้งชนวิ่งกรูเข้าไปเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ลานพิธีแรกนาขวัญ
๔. กรรมการคณะนี้ กำลังประชุมพิจารณาผลการสอบของนักเรียน

คำที่พิมพ์ตัวหนา คือ **หลัง คน ฝูง คณะ** เป็น **คำลักษณนาม** บอกลักษณะของคำนาม
สามัญ คือ **บ้าน ผู้หญิง ชน กรรมการ**

ตัวอย่างคำลักษณนามอื่น ๆ เช่น คน เล่ม อัน ชื่น สาย แท่ง กระบอก ชี กลุ่ม
โหล่ง หมู่ กอง ชุด พวก เหล่า ทะลาย ฯลฯ

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. การสลักกาบกล้วยเป็นงานฝีมือของคนไทย

๒. กล้วยหอมไม่มีความลับกับเพื่อนรัก

คำที่พิมพ์ตัวหนา ในประโยคตัวอย่างข้าง เป็นคำนามที่เกิดจากการแปลงคำกริยา
ให้เป็นคำนาม มักมีคำว่า **การ** หรือ **ความ** นำหน้า เช่น การพูด การเขียน ความรัก
ความเมตตา ฯลฯ เรียกว่า **คำอาการนาม**

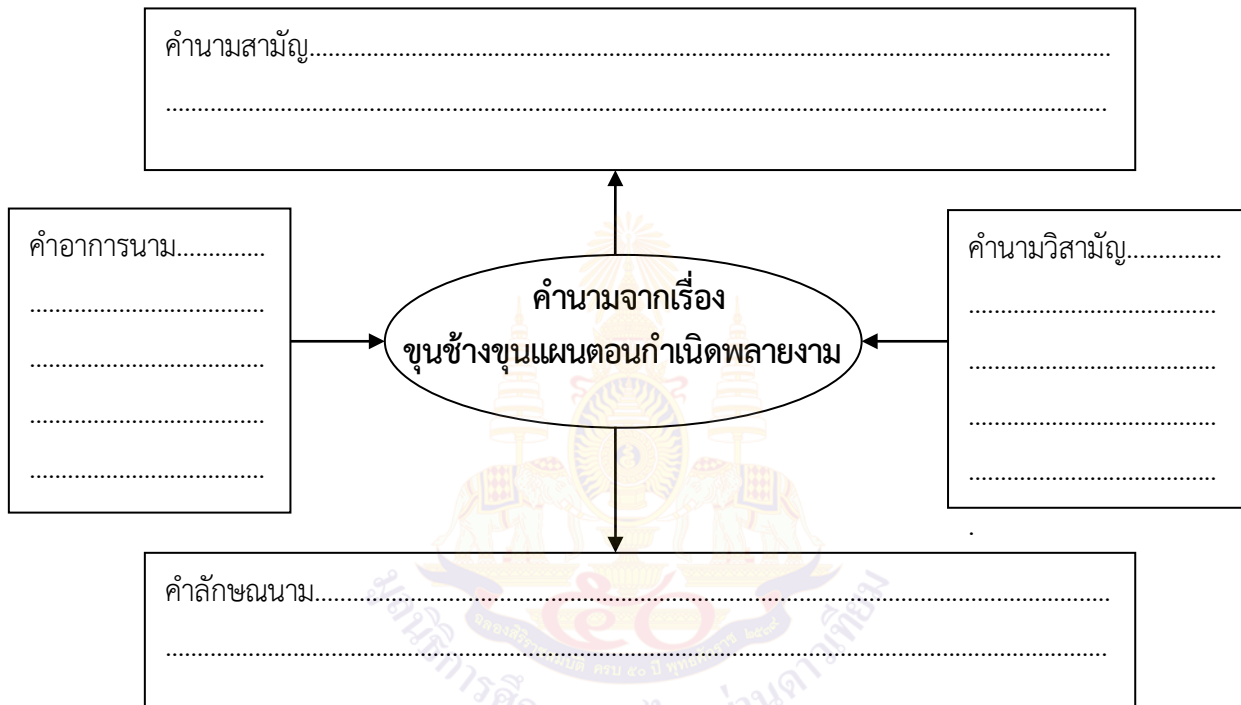
ใบงานที่ ๔ เรื่อง สำนวนคำนาม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง คำนาม

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง รวบรวมคำนามประเภทต่าง ๆ จากบทเรียนเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม แต่งประโยค และวิเคราะห์หน้าที่ของคำนาม โดยเขียนแผนภาพแสดงประเภทคำนามอย่างสร้างสรรค์

แต่งประโยคจากคำนามที่สำรวจได้ในบทเรียน ๕ ประโยค และวิเคราะห์หน้าที่ของคำนาม

คำนาม	ประโยค	หน้าที่ของคำนาม
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำสรรพนาม**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำสรรพนาม****รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**

คำที่ใช้แทนคำนาม เรียกว่า **คำสรรพนาม** ซึ่งในการพูดหรือเขียน เมื่อใช้คำนามคำใดคำหนึ่ง และจะกล่าวถึงคำนั้น ๆ ในโอกาสต่อไป มักนำคำสรรพนามมาใช้แทน

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑. วันนี้คุณยายไม่สอนฉันเย็บกระถาง เพราะท่านไม่สบาย

๒. คุณมีความเห็นเหมือนเขาหรือไม่

คำว่า **ฉัน ท่าน คุณ เขา** เป็นคำสรรพนามใช้แทนผู้พูด ผู้ฟังและผู้ที่ถูกกล่าวถึง เรียกว่า **คำสรรพนามแทนบุคคล** หรือ **คำบุรุษสรรพนาม** มีคำอื่น ๆ อีก เช่น

ดิฉัน ผม อาตมา ข้าพเจ้า ฯลฯ แทนผู้พูด

พระองค์ โยม เธอ ท่าน แก ฯลฯ แทนผู้ฟัง

เขา เธอ มัน ท่าน ใคร ฯลฯ แทนผู้ที่กล่าวถึง

นั่นต้นอะไร

คำว่า **นั่น** เป็นคำสรรพนามที่บอกความหมาย เฉพาะเจาะจง เรียกว่า **คำสรรพนามชี้เฉพาะ** มีคำอื่น ๆ อีก คือ **นี่ โน่น นู่น นี่ นั้น โน้น นู่น**

เขาไม่เคยทำความเดือดร้อนให้ใครเลย

คำว่า **ใคร** เป็นสรรพนามที่มีความหมายทั่ว ๆ ไป ไม่เฉพาะเจาะจง เรียกว่า **คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ** มีคำอื่น ๆ อีก เช่น **อะไร ไหน ผู้หนึ่งผู้ใด**

ใครเอาต้นกล้วยมาโยนทิ้ง

คำว่า **ใคร** เป็นสรรพนามที่ใช้เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบ เรียกว่า **คำสรรพนามถาม** มีคำอื่น ๆ อีก เช่น **อะไร ไหน**

คนไทยสมัยก่อนต่างก็รู้จักใช้ประโยชน์จากต้นกล้วย

คำว่า **ต่าง** เป็นคำสรรพนามใช้เพื่อแยกคำนามออกเป็นส่วน ๆ เรียกว่า **คำสรรพนามแยกฝ่าย** มีคำอื่น ๆ อีก คือ **บ้าง กัน**

ใบงานที่ ๕ เรื่อง สรรพนามจากวรรณคดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง คำสรรพนาม

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ค้นหาคำสรรพนามจากวรรณคดีเรื่อง ขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม

คำสรรพนาม

คำสรรพนาม

ชนิดของคำสรรพนาม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ ๒ _____ เรื่อง _____ ขุนช้าง ขุนแผน _____

๑. ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสามารถของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ ระดับความสามารถ : ดีมาก ค่อนข้างดี ดี พอใช้ ปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		ดีมาก	ค่อนข้างดี	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
๑	อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร					
๒	อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง					
๓	แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน					
๔	ท่องจำบทอาขยาน					
๕	วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค					

๒. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า 1 อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า 1 อย่าง)

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ภาษาพัฒนาชีวิต

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การนำความรู้และความคิดจากเรื่องทีอ่านไปใช้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง นำความรู้และความคิดจากเรื่องทีอ่านไปใช้

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การพูดแสดงความคิดเห็น หมายถึง การพูดเพื่อแสดงความรู้สึกรู้สึกหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีเหตุผล มีความสอดคล้องกับเรื่องที่พูด ในการพูดแสดงความคิดเห็น ผู้พูดอาจพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทางวิชาการ เศรษฐกิจ หรือสังคมก็ได้ ทั้งนี้เมื่อแสดงความคิดเห็นไปแล้วควรทำให้ผู้ฟังเห็นด้วยหรือคล้อยตาม การพูดแสดงความคิดเห็นอาจเป็นการพูดระหว่างบุคคลหรือต่อบุคคลหรือต่อที่ประชุมก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสในการพูด เช่น การให้สัมภาษณ์ การประชุม การสัมมนา การอภิปราย การบรรยาย

หลักการพูดแสดงความคิดเห็น

๑. กล่าวถึงความเดิม เหตุการณ์ หรือการกระทำของบุคคล
๒. ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องในเรื่องดังกล่าวและผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้น โดยยกตัวอย่าง ยกเหตุผลประกอบ
๓. เสนอแนวปฏิบัติที่ดีกว่า เพื่อเป็นการสร้างสรรค์
๔. จบด้วยการกล่าวย้ำความคิด อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ฝากความหวัง การเรียกร้อง เชิญชวน

ลักษณะของผู้พูดแสดงความคิดเห็นที่ดี

๑. ผู้พูดจะต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี
๒. ใช้ภาษาสุภาพเหมาะสมกับโอกาส
๓. การแสดงความคิดเห็นใด ๆ ก็ตาม ควรแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ

การใช้ภาษาในการพูดแสดงความคิดเห็น

๑. การใช้ถ้อยคำให้กะทัดรัดมีความหมายชัดเจน เรียงเนื้อความตามลำดับไม่สับสน
๒. ใช้คำภาษาที่เป็นลักษณะเฉพาะของการแสดงความคิดเห็น เช่น ดิฉันเห็นว่า ผมคิดว่า หรือพวกเราเห็นร่วมกันว่า
๓. ใช้ถ้อยคำหรือกลุ่มคำบ่งชี้ให้เห็นว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นอันได้แก่คำว่า อาจ อาจจะ คง คงจะ น่า น่าจะ ทั้ง ควร เป็นต้น
๔. ใช้ถ้อยคำเชิงสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดผลด้านศีลธรรมจริยธรรม และคุณธรรมไม่ประชดประชัน ไม่พูดก้าวร้าว
๕. มีมารยาทในการพูด

นิทาน เรื่อง ใช้ทองซื้อความรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ชายผู้หนึ่งโง่เขลาเบาปัญญา และมีฐานะยากจน วันหนึ่งขณะที่เขากำลังซ่อมแซมรั้วในสวนหลังบ้านซึ่งพังลงมาเพราะพายุฝน บังเอิญขุดพบทองคำก้อนโตที่ฝังอยู่ริมรั้ว ทำให้เขากลายเป็นเศรษฐีในชั่วข้ามคืน แต่ด้วยรู้ว่าสติปัญญาของตนเองค่อนข้างที่อืดทึบ จึงเกรงว่าอาจจะถูกผู้อื่นมาหลอกลวงเอาเงินทองไป เขาจึงนำเรื่องไปปรึกษากับครู ครูแนะนำว่า “ตอนนี้ท่านมีเงินส่วนผู้อื่นมีความรู้ เหตุใดไม่นำเงินของท่านไปแลกความรู้จากผู้อื่นเล่า” ชายผู้เป็นเศรษฐีใหม่จึงไปหาฤๅษีที่เป็นผู้ฉลาดปราดเปรื่องผู้หนึ่ง เขาถามว่า “ท่านขายความรู้ของท่านให้กับข้าได้หรือไม่” ฤๅษีตอบว่า “ความรู้ของเรามีราคาแพงมาก”

ชายหนุ่มจึงรีบตอบว่า “ขอเพียงสามารถซื้อความรู้มาประดับสมอง แพงเท่าไรข้าก็พร้อมยอมจ่าย” เมื่อได้ฟังดังนั้นฤๅษีจึงพูดว่า “อันว่าความรู้ นั้น คือ เมื่อท่านประสบปัญหาใดก็ตาม อย่าใจเร็วด่วนได้รีบร้อนแก้ไข จงค่อย ๆ เดินไปหน้า ๓ ก้าว จากนั้นถอยหลัง ๓ ก้าว ทำเช่นนั้นกลับไปกลับมาให้ครบ ๓ รอบ เมื่อนั้นความรู้จะเกิดขึ้น”

ชายหนุ่มฟังจบก็รำพึงในใจว่า “ที่แท้ความรู้่ายดายถึงเพียงนี้จริงหรือ” เขาเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง ใจหนึ่งเกรงว่าจะถูกฤๅษีหลอกลวงเงินทอง ส่วนฤๅษีเมื่อมองตาของชายผู้โง่เขลาที่ล่องรู้ถึงจิตเจตนาของอีกฝ่าย จึงได้พูดว่า “ท่านยังไม่จำเป็นต้องเชื่อเราตอนนี้ จงกลับไปก่อนทบทวนดูแล้วคิดว่าหากความรู้ของเราไม่คุ้มกับเงินก็จงอย่าได้กลับมา แต่หากคิดว่าคุ้มค่าก็ค่อยนำเงินมามอบให้เรา”

เศรษฐีใหม่กลับถึงบ้านยามค่ำ เห็นภรรยา กำลังนอนอยู่กับคนอื่นผู้หนึ่งบนเตียงของตน แต่ในความมืดสลัวไม่ทราบว่าเป็นใคร เมื่อเห็นดังนั้นเขาจึงบันดาลโทสะ เพราะเข้าใจว่าภรรยานอกใจ ฉวยมีดพร้าหวังบันคอคนผู้นั้น แต่ยังไม่ทันได้ลงมือพลันนึกถึงคำกล่าวของฤๅษีที่ขายความรู้ให้กับเขาจึงก้าวเดินไปข้างหน้า ๓ ก้าวและถอยหลัง ๓ ก้าว กลับไปกลับมา ๓ รอบ พอดีกับที่คนที่นอนอยู่บนเตียงเดียวกับภรรยาของเขาตื่นขึ้นมา และร้องถามว่า “ลูกเอ๋ย ดึกตื่นปานนี้ เจ้าเดินทำอะไรอยู่” เมื่อได้ยินเศรษฐีใหม่ผู้โง่เขลาจึงทราบว่ ที่แท้ผู้ที่นอนอยู่บนเตียงกับภรรยาของเขาก็คือมารดาบังเกิดเกล้าของเขาเอง ในใจจึงได้คิดว่า “หากข้าไม่ซื้อความรู้มาเมื่อกลางวัน วันนี้คงได้สังหารมารดาของตนเองเป็นแน่”

เช้าวันรุ่งขึ้น เศรษฐีใหม่จึงนำเงินค่าความรู้ไปให้ฤๅษีด้วยความยอมรับนับถือ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ใช้ทองซื้อความรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เขียนแสดงความคิดเห็นจากนิทาน เรื่อง ใช้ทองซื้อความรู้

๑. นักเรียนคิดว่า “ความรู้” สามารถซื้อขายกันได้หรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒. นักเรียนคิดว่า ชายจากนิทานเรื่องนี้ โง่เขลาเบาปัญญาจริงหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

๓. นักเรียนคิดว่า “ความรู้” เกิดจากอะไร

.....

.....

.....

.....

๔. นิทานเรื่อง ใช้ทองซื้อความรู้ สอนอะไรแก่เรา

.....

.....

.....

.....

.....

๕ เราสามารถนำแนวคิดจากนิทานเรื่องใช้ทองซื้อความรู้ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตในเรื่องใด
และอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การตั้งคำถามเชิงเหตุผล**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การตั้งคำถามเชิงเหตุผล****รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖****การตั้งคำถามเชิงเหตุผล**

การตั้งคำถาม เป็นวิธีการที่ทำให้สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง จุดประสงค์ของเรื่อง การตั้งคำถามเชิงเหตุผล เป็นการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ และสามารถนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

แนวทางการตั้งคำถามเชิงเหตุผล

หลังจากนักเรียน อ่าน ดังต่อไปนี้ ให้ตั้งคำถาม ๑ สื่อนิตต่าง หรือฟัง ดู/

๑. ใช้คำถาม “ทำไม อะไร หรือ เพราะเหตุใด”

๒. สาระสำคัญของเรื่องคืออะไร

๓. เรื่องที่อ่าน /ดู / ฟัง มีจุดประสงค์อย่างไร

๔. เรื่องมีเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อถือหรือไม่ โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในเรื่อง

๕. ข้อคิดหรือความรู้ มีประโยชน์ควรปฏิบัติตามหรือไม่ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างไร

ตัวอย่างคำถามเชิงเหตุผล

- ทำไมตัวละครในเรื่องจึงมีพฤติกรรมเช่นนั้น เพราะเหตุใด
- เรื่องนี้ต้องการสอนเรื่องอะไรเป็นสำคัญ
- จุดประสงค์ของนิทานเรื่องนี้คืออะไร

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ตั้งคำถามเชิงเหตุผลจากนิทานเรื่องสอนลูกให้เป็นโจร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การตั้งคำถามเชิงเหตุผล

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนขมวดิทัศน์นิทานเรื่องสอนลูกให้เป็นโจร แล้วตั้งคำถามเชิงเหตุผลและตอบคำถาม

๑. คำถาม.....

คำตอบ.....

๒. คำถาม.....

คำตอบ.....

๓. คำถาม.....

คำตอบ.....

๔. คำถาม.....

คำตอบ.....

๕. คำถาม.....

คำตอบ.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๓ ตัวอย่างการเขียนเรื่องจากจินตนาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนเรื่องจากจินตนาการ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ความลับของต้นไม้

มดครอบครัวหนึ่งวางแผนที่จะปลุกต้นไม้หนึ่งต้นขึ้นมา พวกเขาจึงค้นหาเมล็ดมะม่วงพันธุ์ดีแล้วนำมาฝังดินกลบไว้ รอวันให้มะม่วงเมล็ดนี้เติบโตเป็นต้นมะม่วงสวยงามให้พวกตนพักผ่อนอาศัยต่อไป แต่แล้วก็เกิดเรื่องไม่คาดฝันขึ้น เมื่อมีใครบางคนเทคอนกรีตลงตรงที่เมล็ดมะม่วงถูกฝังกลบอยู่ ประมาทได้ว่าคนที่มาเพ่นั้นต้องการสร้างลานจอดรถ พวกมดต่างผิดหวังเป็นอันมาก “เราต้องใช้ความพยายามแทบตายกว่าจะแบกเมล็ดมะม่วงมาฝังดินได้” มดน้อยกล่าว “ทีนี้จะทำอย่างไรล่ะแม่” มดกลางถาม “ช่วยไม่ได้ แผนการของเราคงต้องล้มเลิกเสียแล้ว” มดใหญ่กล่าว “ไม่มีใครรู้ว่า เมื่อเมล็ดมะม่วงถูกฝังไว้ใต้ผืนคอนกรีตแล้ว มันจะสามารถงอกออกมาได้”

ทุกชีวิตต่างก็มีวิถีทางของตนเองปรากฏว่า เม็ดมะม่วงนั้นเริ่มแทงรากและแตกหน่ออ่อนขึ้นมา มันค่อย ๆ งอกเงยขึ้น ค่อย ๆ ดันพื้นปูนจนร้าวและปริแตกออกเป็นร่องเล็ก ๆ พอที่ยอดน้อย ๆ จะแทรกตัวโผล่ขึ้นมาดูโลกได้เมื่อพวกมดมาเห็นต่างก็ตกอกตกใจกันยกใหญ่ “เป็นไปได้ อย่างไม่ที่ต้นอ่อน ๆ จะดันพื้นปูนจนแตกร้าว” ต่อมา ต้นมะม่วงน้อยก็เติบโตสูงขึ้น มันก็ทำให้พื้นปูนบริเวณนั้นแตกทะลายไป ส่วนความลับแห่งพลังที่ทำให้สิ่งมีชีวิตน้อย ๆ เอาชนะพื้นปูนอันแข็งแกร่งได้นั้นยังคงเป็นความลับที่รอคำตอบ

ที่มา : จากหนังสือ วรรณกรรมปฏิสัมพันธ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

ใบงานที่ ๓ เรื่อง เขียนเรื่องตามจินตนาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนเรื่องจากจินตนาการ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ทด๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเคยฟังเสียงอื้ออังก้องในคืนฝนตกบ้างไหม เธอคิดอะไรหรือจินตนาการถึงอะไรขณะฟังเสียงนั้น ลองเขียนเรื่องตามจินตนาการและวาดภาพประกอบพร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่องคำย่อ หรืออักษรย่อ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านคำที่มีอักษรย่อ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำย่อ หรืออักษรย่อ ช่วยให้ถ้อยคำสั้นลง จึงนิยมใช้เพราะสะดวกในการสื่อสาร
การอ่าน ต้องอ่านเต็มคำ การเขียนอักษรย่อให้ใช้เครื่องหมายมหาด (.) ตามหลัง
อักษรย่อแต่ละตัวหรือคำ

ตัวอย่างอักษรย่อ

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
อ.	อาจารย์, วันอังคาร, อำเภอ	บ.	บาท
ต.	ตำบล	ม.	มหาวิทยาลัย, มัธยม, เมตร, หมู่บ้าน
จ.	จังหวัด, วันจันทร์	น.	ทิศเหนือ, นาฬิกา
ถ.	ถนน	จ.ม.	จดหมาย
ม.ค.	มกราคม	รพ.	โรงพยาบาล
ก.พ.	กุมภาพันธ์	รร.	โรงเรียน, โรงแรม
มี.ค.	มีนาคม	สต.	สตางค์
เม.ย.	เมษายน	ด.ช.	เด็กชาย
พ.ค.	พฤษภาคม	ด.ญ.	เด็กหญิง
มิ.ย.	มิถุนายน	น.ส.	นางสาว
ก.ค.	กรกฎาคม	พญ.	แพทย์หญิง

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
ส.ค.	สิงหาคม	กรม.	คณะรัฐมนตรี
ก.ย.	กันยายน	ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ต.ค.	ตุลาคม	พ.ศ.	พุทธศักราช
พ.ย.	พฤศจิกายน	นสพ.	หนังสือพิมพ์
ธ.ค.	ธันวาคม	พญ.	แพทย์หญิง
ตร.	ตำรวจ	ผอ.	ผู้อำนวยการ
ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ตรว.	ตารางวา
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล	ตร.ม.	ตารางเมตร
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ผวจ.	ผู้ว่าราชการจังหวัด	พ.บ.ร.	พระราชบัญญัติ
รร.จปร.	โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า	ว/ด/ป ว.ป.ด.	วัน เดือน ปี
ส.ส.ค.	ส่งความสุข	ทูลเกล้าฯ	ทูลเกล้าทูลกระหม่อม
โปรดเกล้าฯ	โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม	น้อมเกล้าฯ	น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ใช้ถูก อ่านถูก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านคำที่มีอักษรย่อ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เขียนคำเต็มของอักษรย่อจากประโยคต่อไปนี้

๑. แม่ให้ฉันไปซื้อน้ำตาลทราย ๒ กก.

.....

๒. ชม. วิทยาศาสตร์วันนี้ ครูจะให้นักเรียนเข้าห้องสมุด

.....

๓. พี่ชายของฉันเรียนจบที่ รร. จปร. จ. นครนายก

.....

๔. ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ตรงกับ ค.ศ. ๒๐๑๓

.....

๕. ครม. ชุดนี้ตั้งใจทำงานเพื่อความเจริญของบ้านเมือง

.....

๖. นายชายปลูกบ้านสองชั้นในพื้นที่ ๗๘ ตร.ว.

.....

๗. คุณพ่อของเขาทำงานที่ อบต. ท่าช้าง

.....

๘. เราขับเลยป้อม ตร.ทล. มาแล้ว

.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านวัน เดือน ปี แบบไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านวัน เดือน ปี แบบไทย

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ปัจจุบัน เราใช้ วัน เดือน ปี แบบสากล จนแทบจะลืมการใช้ วัน เดือน ปี แบบไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของเรา วัน เดือน ปี แบบไทยเป็นการนับแบบจันทรคติ การนับวัน เราเรียงลำดับวันแบบไทยใน ๑ สัปดาห์ ดังนี้ วันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ และวันเสาร์ โดยใช้ตัวเลข ๑-๗ แทนวันทั้ง ๗ วัน คือ วันอาทิตย์ = เลข ๑ วันจันทร์ = เลข ๒ วันอังคาร = เลข ๓ วันพุธ = เลข ๔ วันพฤหัสบดี = เลข ๕ วันศุกร์ = เลข ๖ และวันเสาร์ = เลข ๗ ซึ่งต่างจากแบบสากลที่นับวันจันทร์เป็นวันแรก และวันอาทิตย์เป็นวันสุดท้ายของสัปดาห์

เดือนไทยนั้นเขียนด้วยตัวเลข เช่น เดือน ๑ เดือน ๒ เดือน ๓ เดือน ๔ เดือน ๕ เรียงลำดับไปจนถึงเดือน ๑๒ **วิธีอ่านเดือน** เฉพาะเดือน ๑ อ่านว่า เดือนอ้าย และเดือน ๒ อ่านว่า เดือนยี่ ส่วนเดือนอื่น ๆ ที่เหลือก็อ่านเลขเดือนนั้น ๆ ตามปกติ

ปีเราใช้ป็นักชตร ๑๒ ปีเป็น ๑ รอบ ซึ่งแทนด้วยรูปสัตว์สัญลักษณ์ตามลำดับ ดังนี้ คือ ชวด (หนู) ฉลู (วัว) ขาล (เสือ)เถาะ (กระต่าย) มะโรง (งูใหญ่) มะเส็ง (งูเล็ก) มะเมีย (ม้า) มะแม (แพะ) วอก (ลิง) ระกา (ไก่) จอ (หมา) และกุน (หมู) และมีปีศักราชกำกับด้วย เช่น มหาศักราช จุลศักราช หรือพุทธศักราช

นอกจากนี้ วันเดือนปีแบบไทยยังต้องประกอบด้วย **ข้างขึ้น ข้างแรม** ในการเขียนตัวเลขที่อยู่ข้างบนคือข้างขึ้น ส่วนตัวเลขที่อยู่ข้างล่างคือข้างแรม เช่น

๑๕

วัน ๒ ๑ ค่ำ ปีกะ

อ่านว่า วันจันทร์ เดือนอ้าย ขึ้นสิบห้าค่ำ ปีกะ

วัน ๕ ๙ ค่ำ ปีระกา

อ่านว่า วันพฤหัสบดี เดือนเก้า แรมเจ็ดค่ำ ปีระกา

๗

(อินทร์อ่อน ปิยรัตน์)

ใบงานที่ ๕ เรื่อง อ่านวันเดือนปีแบบไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านวัน เดือน ปี แบบไทย

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

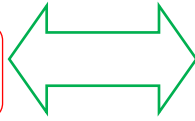
คำชี้แจง อ่านและเขียนวันเดือนปีแบบไทยตามที่กำหนดให้

ตอนที่ ๑ อ่านวันเดือนปีแบบไทยต่อไปนี้

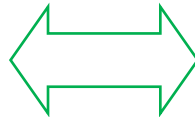
๓ ๑ ๔ ๙	 อ่านว่า	วันอังคาร เดือนสี่ แรมเก้าค่ำ
๑๒ ๔ ๑ ๑	 อ่านว่า	
๗ ๑ ๑๒ ๑๔	 อ่านว่า	
๑ ๑ ๑ ๖	 อ่านว่า	
๕ ๑ ๒ ๒	 อ่านว่า	
๑๕ ๖ ๑ ๘	 อ่านว่า	

ตอนที่ ๒ เขียนวันเดือนปีแบบไทยจากคำอ่านต่อไปนี้

วันอาทิตย์ เดือนห้า ขึ้น ๑ ค่ำ ปีชวด

วันพุธ เดือนสี่ แรม ๖ ค่ำ ปีเถาะ

วันจันทร์ เดือนยี่ ขึ้น ๑๒ ค่ำ ปีมะโรง

วันอาทิตย์ เดือนห้าขึ้น ๑๐ ค่ำ ปีมะโรง

วันศุกร์ เดือนสิบสอง แรมห้าค่ำ ปีมะเมีย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การอ่านอักษรนำ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การอ่านคำที่มีอักษรนำ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอ่านคำที่มีอักษรสูงนำ เช่น

ชนะ	ชนะบ	ชนะม	ชนะด
เฉลียว	ฉลาด	ไฉน	ฉงน
ถล่ำ	ถวายเป็น	ถนัด	ถลน
สนาน	สลบ	สนอง	สมอง

การอ่านคำที่มีอักษรกลางนำ เช่น

ตวาด	จุมุก	จรีต	จรัส
ตง	ตวัด	ตลก	ตลาด
อร่าม	อรร้อย	อเนก	อนาถ
ตลอด	ตวาด	จรวด	จรีต

ข้อสังเกตคำที่มีอักษรสูงนำและคำที่มีอักษรกลางนำ

๑. คำข้างต้น พยางค์ ๑ ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าประสมกับ สระอะ (ออกเสียง อะ เพียงครึ่งเสียง) พยางค์ที่ ๒ ออกเสียงพยัญชนะตัวที่ ๒ ประสมกับสระและพยัญชนะสะกดตามที่ปรากฏ โดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า คล้ายมี **ห** นำ

๒. คำอักษรนำซึ่งพยัญชนะตัวหน้า เป็นอักษรสูง หรือเป็นอักษรกลางนำ **พยัญชนะตัวหลัง** เป็นอักษรต่ำเดี่ยว คือ **ง ฦ น ม ย ร ล ว** และออกเสียงพยางค์ที่ ๒ คล้ายที่ ๒ คำ มี **ห** นำ เช่น

คำบางคำแม้มีลักษณะเช่น ข้อ ๑ และข้อ ๒ แต่ไม่นิยมอ่านพยางค์ที่ ๒

เหมือนมี **ห** นำ

ขนิษฐา	ชะ - นิด - ถา	ขมา	ชะ - มา
ศรัณยู	สะ - รัน - ยู	สมัญญา	สะ - มั่น - ยา
สมาทาน	ทาน - มา - สะ	สมาธิ	สะ - มา - ทิ
กนิษฐา	กะ - นิด - ถา	อนัตตา	อะ - นัต - ตา

คำที่มี **ห** นำ

หยุมหยิม **ห**นักหนา **ห**รุหรา **ห**ญิงใหญ่
หงนหงาย **ห**ลังไหล่ **ห**วันไหว **ห**มกัหมม

คำที่มีพยัญชนะต้นเป็น **ห** นำพยัญชนะตัวหลัง คือ **ง ญ น ม ย ร ล ว**

ไม่ออกเสียงตัว **ห** แต่ออกเสียงพยัญชนะตัวหลังให้มีเสียงวรรณยุกต์ตามตัว **ห**

คำที่มี **อ** นำ

อย่า อยู่อย่างอยากได้	ของเขา
อยู่ อย่างคนตัวเบา	สุขล้ำ
อย่าง อยากอยู่อย่าเอา	แต่ได้
อยาก อยู่อย่างอย่าย่ำ	เหล่านี้อ นำ

คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น **อ** นำ **ย** ไม่ออกเสียง **อ** แต่เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ออกเสียงตามพยัญชนะ **อ** มี ๔ คำ ได้แก่ **อย่า อยู่ อย่าง อยาก**

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

แบบฝึกอ่านออกเสียง คำที่มีอักษรนำ

หงิก	แหงน	หงาย
หมักหมม	หรุหรา	หลงไหล
หวิวหวา	แขยง	ฉมวก
ผนวก	ผลึก	สมัคร
สमान	ถวิล	ถนัด
สลบ	สยมภู	สวัสดี
สมัชชา	สมัญญา	สมาคม
สมาชิก	กนก	จรวด
จริต	ตनु	ตลาด
ปรอท	ตวาด	อร่อย

ผลการประเมิน

()	นำฟังพอใจมาก	(ออกเสียงถูกต้องทุกเสียง)
()	ปานกลาง	(ออกเสียงไม่ถูกต้อง ไม่เกิน ๕ เสียง)
()	พอใช้	(ออกเสียงไม่ถูกต้อง ไม่เกิน ๑๐ เสียง)
()	ควรปรับปรุง	(ออกเสียงไม่ถูกต้องมากกว่า ๑๐ เสียง)

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง อ่าน คิด เขียนอักษรนำ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การอ่านคำที่มีอักษรนำ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง

ตอนที่ ๑ เขียนคำใหม่จากคำอ่านที่กำหนดให้

สะ - หนิด = ขะ - หยั่น = จะ - หมุก = ชะ - หนม = ชะ - หนุ่น = ชะ - หนาด = สะ - หนอง =	ชะ - หมิ้น = สะ - หมัย = ฉะ - หลาด = ตะ - หลอด = สะ - หมุน = ฉะ - หลอง = สะ - หมอ =
---	--

ตอนที่ ๒ คัดเลือกคำอักษรนำจากตอนที่ ๑ อย่างน้อย ๕ คำ เขียนเรื่องสั้น ๆ (๕ บรรทัด)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำกริยา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง คำกริยา

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำกริยา เป็นคำที่บอกอาการ หรือบอกสภาพของคน สัตว์ พืช สิ่งของ เครื่องใช้ เช่น

ยิ้ม ล้ม กิน ตี ยิ้ม ร้อง

เป็นคำกริยาบอกอาการ

อ้วน ผอม ฉลาด ใจ เก๋ ใหม่

เป็นคำกริยาบอกสภาพ

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

ภูเขากล่มเมื่อก่อนนี้รถกระบะวิ่งสับหายไป

คำว่า กล่ม วิ่ง ไม่ต้องมีกรรมตามหลังก็ได้ใจความ คำกริยาประเภทนี้เรียกว่า คำกริยาอาการ

คุณยายเย็บกระดุมช่างสลักภาพกล้วยให้เป็นลวดลาย

คำว่า เย็บ สลัก ต้องมีกรรม คือ คำ กระดุม ภาพกล้วย ตามหลัง จึงจะได้ใจความสมบูรณ์ คำกริยาประเภทนี้เรียกว่า คำกริยากรรม

เขาเหมือนฉันข้าวเป็นอาหารของคนไทยผลกล้วยตานีแตกต่างจากผลกล้วยชนิดอื่น คือ มีเมล็ดมาก

คำว่า เหมือน ของ เป็น เป็นคำกริยาที่ต้องมีคำนาม หรือคำสรรพนาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มตามหลังเสมอ เรียกว่า คำกริยาต้องเติมเต็ม คำกริยาประเภทนี้ยังมีอีก นักเรียนควรศึกษาเพิ่ม

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใบงานที่ ๗ เรื่อง อ่าน คิด เพลิดเพลินคำกริยา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง คำกริยา

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ คัดเลือกคำกริยา เขียนบอกว่าเป็นคำกริยาชนิดใด และแต่งประโยคให้ถูกต้องตามชนิดของคำกริยานั้น ๕ ประโยค

ตอนพักเที่ยง หลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว เด็ก ๆ ในโรงเรียนต่างมีความสุข บ้างก็เข้าไปห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ บ้างก็วิ่งเล่นอย่างสนุกสนาน บางกลุ่มซื้อขนมนั่งรับประทานและพูดคุยกัน เด็กชายสมหวังนักเรียนชั้น ป.๖ เดินไปพบครูประจำชั้นเพื่อขออนุญาตกลับบ้าน เนื่องจากวันนี้ยายป่วย แม่บอกว่ายายเป็นลม เพราะอากาศร้อนมาก แม่ให้เขาไปตักข้าวต้มขณะที่แม่เช็ดตัวให้ยาย จากนั้นเขาป้อนข้าวต้มยาย ยายบอกว่าดีใจที่มีหลานเป็นคนดีมีน้ำใจ สามารถดูแลคนแก่อย่างปู้ ย่า ตา ยายได้ สมหวังบอกว่าเขาจะเป็นคนดีตลอดไป

ข้อ	คำกริยา	แต่งประโยค	ชนิดของคำกริยา
	<u>ตัวอย่าง</u> เขียน	น้องชายเขียนหนังสือ	คำกริยากรรม
๑			
๒			
๓			
๔			
๕			

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง คำวิเศษณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำวิเศษณ์

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือ คำวิเศษณ์ด้วยกัน เพื่อให้
เนื้อความชัดเจนขึ้น คำวิเศษณ์มักอยู่หลังคำที่นำมาขยาย

อ่านและพิจารณา

ประโยค	คำวิเศษณ์	หน้าที่ของคำวิเศษณ์
๑. พรหมณ์ เฒ่า เป็นคน เจ้าปัญญา ๒. นักเรียนกำลังสนใจคอมพิวเตอร์เครื่อง ใหม่	เฒ่า, เจ้าปัญญา ใหม่	ขยายคำนาม (พรหมณ์ คน) ขยายคำนาม (คอมพิวเตอร์คอม)
๓. ฉัน เอง เป็นคนทำ ๔. เราไม่อยากนึกถึงใคร คนนั้น อีกแล้ว	เอง คนนั้น	ขยายคำสรรพนาม (ฉัน) ขยายคำสรรพนาม (ใคร)
๕. เด็ก ๆ พุดจา ไฟเราะ ๖. ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ มากมาย	ไฟเราะ มากมาย	ขยายคำกริยา (พุดจา) ขยายคำกริยา (มี)
๗. น้ำในคลองเหลือน้อย จริง ๆ ๘. ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ มากมาย มหาศาล	จริง ๆ มหาศาล	ขยายคำวิเศษณ์ (น้อย) ขยายคำวิเศษณ์ (มากมาย)

อ่านและพิจารณาประโยคต่อไปนี้

ประโยค (คำที่พิมพ์ตัวหนาเป็นคำวิเศษณ์)	ทำหน้าที่
๑. เสาธงหน้าโรงเรียนสูง ปรี๊ด	ปรี๊ด ขยายกริยา สูง
๒. เครื่องปรับอากาศเงียบ สนิท	สนิท ขยายกริยา เงียบ
๓. น้องฉันทวาดรูป เก่ง	เก่ง ขยายกริยา สกรรม วาด
๔. ทุกคนลุกขึ้นยืนตรงอย่าง สงบ	อย่างสงบ ขยายกริยา ลุกขึ้นยืนตรง
๕. แสงสว่างในโรงละครพอเห็นได้ ราง ๆ	ราง ๆ ขยายกริยา สกรรม เห็น
๖. เราจะจัดคอนเสิร์ตกัน เมื่อไร	เมื่อไร ขยายกริยา จัด (จะ) แสดง จะ เป็นคำช่วยกริยา
๗. เพราะเหตุใด วัยรุ่นไม่ชอบชมการแสดง นาฏศิลป์ไทย	เพราะเหตุใด ขยายกริยา (ไม่) ชอบชม (แสดง คำถาม) ไม่ เป็นคำช่วยกริยา

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำวิเศษณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำวิเศษณ์

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง แต่งประโยคที่มีคำวิเศษณ์ และบอกชนิดของคำวิเศษณ์

ข้อ	คำวิเศษณ์	แต่งประโยค	ชนิดของคำวิเศษณ์
	ตัวอย่าง หอม	ดอกกุหลาบมีกลิ่นหอม	วิเศษณ์บอกลักษณะ
๑			
๒			
๓			
๔			
๕			
๖			
๗			
๘			
๙			
๑๐			

ชื่อชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง การพูดรายงาน และมารยาทในการฟังและพูด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การพูดรายงาน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การพูดรายงาน เป็นการเสนอข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า การดู หรือการฟัง ให้ผู้อื่นทราบถ้าเป็นการรายงานคนเดียวก็ต้องศึกษาข้อมูลทั้งหมด เพราะเมื่อรายงานจบและมีผู้ซักถามจะได้ตอบให้ถูกต้อง แต่ถ้าแบ่งหัวข้อรายงานจะต้องทำความเข้าใจตรงกันให้แน่ชัดจะนำเสนอตอนใด เมื่อไร ในการพูดรายงานจะต้องเตรียมตัวดังนี้

๑. เตรียมตัวพูดรายงาน

- ทำความเข้าใจเรื่องหรืออ่านเอกสารที่จะพูดรายงานตลอดเรื่อง
- กำหนดหัวข้อที่จะพูด เรียงลำดับความสำคัญเพื่อให้เข้าใจง่าย
- เตรียมสื่อที่ใช้ประกอบ เช่น ภาพ แผนผัง แผนที่
- กำหนดวิธีการนำเสนอ เช่น พูดอย่างเดียว พูดโดยใช้สื่อประกอบ แสดงหรือสาธิตประกอบ

๒. แบ่งเวลาให้เหมาะสมกับเรื่อง มีเวลาสำหรับการพูดกล่าวนำ เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ สรุปความรู้ และมีเวลาให้ผู้ฟังซักถาม

๓. เปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ตามความเหมาะสม เช่น การซักถาม

๔. ใช้ภาษาพูดหรืออ่านให้ชัดเจนออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี และสุภาพ พยายามพูดเน้นจุดสำคัญ เพื่อให้ผู้ฟังติดตามและสนใจ

มารยาทในการฟังและการพูด

๑. ผู้ฟังต้องแสดงให้ผู้พูดเห็นว่ากำลังฟังอยู่ตลอดเวลา มีใบหน้าที่ยิ้มแย้ม ผูกมิตร มองหน้าผู้พูด ถ้าต้องการซักถามจะต้องพูดด้วยท่าที่นอบนวล ใช้ภาษาที่สุภาพและมีมารยาท
๒. มีความกระตือรือร้นที่จะฟังอย่างตั้งใจ และควรจดบันทึกประเด็นสำคัญ
๓. มีสมาธิในการฟัง ไม่สนใจกับเสียงรบกวนภายนอก
๔. ไม่ว่าผู้พูดจะเป็นใคร ผู้ฟังจะต้องใจกว้างฟังความคิดเห็นของผู้พูด ไม่พูดขัดคอผู้พูด
๕. ผู้พูดต้องพูดให้ชัดเจนไม่กำกวม เมื่อมีผู้ใดตอบควรฟังและตอบด้วยเหตุผล ใจกว้างเมื่อผู้ฟังไม่เห็นด้วยกับการพูดของตน
๖. มารยาทในการถามหรือแสดงความคิดเห็น ควรยกมือขออนุญาต และใช้ภาษาและท่าทางที่สุภาพ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ ๓ _____ เรื่อง _____ ภาษาพัฒนาชีวิต _____

๑. ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสามารถของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ ระดับความสามารถ : ดีมาก ค่อนข้างดี ดี พอใช้ ปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		ดีมาก	ค่อนข้างดี	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
๑	ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล					
๒	เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์					
๓	อ่านคำที่มีอักษรนำ					
๔	วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำกริยา คำวิเศษณ์					
๕	การพูดรายงาน					

๒. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า 1 อย่าง)

.....

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า 1 อย่าง)

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง โวหารในภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง โวหารในงานเขียน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

โวหาร แปลว่า สำนวน ซึ่งเป็นถ้อยคำที่เรียบเรียง ที่มีความหมายไม่ตรงตามตัว หรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่

โวหารในภาษาไทย แบ่งออกเป็น ๕ แบบ คือ

๑. บรรยายโวหาร หมายถึง สำนวนที่อธิบายหรือเล่าเรื่องราวต่าง ๆ โดยละเอียด
๒. พรรณนาโวหาร หมายถึง สำนวนที่เขียนจนทำให้เห็นภาพ
๓. เทศนาโวหาร หมายถึง สำนวนที่เขียนเพื่อการสั่งสอน
๔. สาธกโวหาร หมายถึง สำนวนที่เขียนแสดงเพื่อการยกตัวอย่าง
๕. อุปมาโวหาร หมายถึง สำนวนที่เขียนใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ

๑. บรรยายโวหาร

คือ การเขียนเล่าเรื่อง หรืออธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามลำดับเหตุการณ์ เขียนตรงไปตรงมา กะทัดรัด ให้ความรู้ชัดเจนในเรื่องนั้น ๆ เรื่องที่นิยมเขียนโดยใช้บรรยายโวหาร ได้แก่ การเล่าเรื่อง ประสบการณ์ที่พบเห็น นิทาน นิยาย ประวัติบุคคลสำคัญ ตำนาน รายงาน บันทึกข่าว ตัวอย่างบรรยายโวหาร

พ่อเดินเข้าหากอกไม้ป่า เลือกตัดลำเท่าขามาสองปล้อง ทำเป็นกระบอก คัดเห็ดดอกใหญ่ ไปล้างในลำห้วยจนสะอาด บรรจุลงในกระบอกไม้ไผ่จนแน่น ไม่ต้องใส่น้ำ เติมเกลือและเติมน้ำพริกลงไปพอเหมาะ ก่อไฟเผากระบอกไม้ไผ่นั้น ไม่นานนักเห็ดก็ขับน้ำออกมาเดือดปุด ๆ

๒. พรรณนาโวหาร

คือ การเขียนมุ่งให้ความแจ่มแจ้ง ละเอียดลออ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ซาบซึ้งเพลิดเพลินไปกับข้อความนั้น มุ่งให้ภาพ และอารมณ์ การเขียนพรรณนาโวหารมักใช้การเล่นคำ เล่นเสียง และคำวิเศษณ์ ให้ภาพพจน์ เต็มไปด้วยสำนวนโวหารที่ไพเราะ อ่านได้รสชาติ

ตัวอย่างพรรณนาโวหาร

วันเพ็ญพระจันทร์สีนวลจรัสแสงอยู่ในวงรัศมีสีขาว น้ำขึ้นเต็มฝั่งนิ่งไม่เคลื่อนไหว แต่เป็นเงาแวววาวเหมือนลาดเงินใบใหญ่ที่ขีตมัน ทางฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาตอนหนึ่งมีต้นลำพูต้นใหญ่

๓. เทศนาโวหาร

คือ สำนวนข้อความที่ผู้เขียนมุ่ง/สั่งสอนด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือจรรโลงใจผู้อ่านหรือปลุกใจ จูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

ตัวอย่างเทศนาโวหาร

ทำอะไรก็อย่าทำด้วยความอยากมี อยากเป็น อยากได้นั้นอยากได้นี้ เราควรทำตามหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ ให้เรียบร้อย ไม่ต้องมีความอยากจะได้ อยากจะเป็นก็ทำได้ ทำเพราะสำนึกในหน้าที่ มันเป็นเหตุให้กระตุ้นเตือนให้กระทำ เพราะความสำนึกว่าเราเกิดเพื่อหน้าที่ หรือคำพูดที่เคยพูดบ่อย ๆ ว่า “งานคือชีวิต ชีวิตคืองานบันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขขณะทำงาน”

๔. สาธกโวหาร

คือ สำนวนข้อความ/ที่มุ่งให้ความชัดเจน โดยการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายหรือสนับสนุนความคิดเห็นให้หนักแน่น น่าเชื่อถือ

ตัวอย่างสาธกโวหาร ตอน โยคีเทศนาทหารทัพลังกาและเมืองผลึก ในเรื่องพระอภัยมณี

คือรูปสกลินเสียงไม่เที่ยงแท้	ย่อมเฒ่าแก่เกิดโรคโศกสงสาร
ความตายหนึ่งพึงให้เห็นเป็นประธาน	หวังนิพพานพ้นทุกข์สุขสบาย
ซึ่งบ้านเมืองเคื่องเข็ญถึงเช่นนี้	เพราะโลกียตัณหาพาฉิบหาย
อันศีลห้าว่าอย่าทำให้จำตาย	จะตกอบายภูมิขุมนรกกัน

๕. เทศนาโวหาร

คือ การเขียนเพื่อเปรียบเทียบ โดยยกตัวอย่าง สิ่งที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเพื่อให้เกิดความชัดเจนด้านความหมาย ด้านภาพและเกิดอารมณ์ความรู้สึกมากยิ่งขึ้น อุปมาโวหารมักจะปรากฏพร้อมกับพรรณนานาโวหารเสมอ ได้แก่

ก. เปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนสองสิ่ง มักมีคำว่า **เหมือน ดุจ คล้าย** เป็นตัวเชื่อม คำอุปมาอุปไมยให้สอดคล้องกัน เช่น

ดีใจเหมือนได้แก้ว

ความรู้ประดุจดั่งอาวุธ

ข. เปรียบเทียบโดยการโยงความคิดจากสิ่งหนึ่งไปยังสิ่งหนึ่ง เป็นการเปรียบเทียบโดยนัยต้องอาศัยการตีความประกอบ เช่น

ครูเหมือนเรือจ้าง

ชาวนาเป็นกระดุกสันหลังของชาติ

ค. เปรียบเทียบโดยการซ้ำคำ เช่น

จะมารักเหากว่าผม จะมารักลมกว่าน้ำ จะมารักถ้ากว่าเรือน
จะมารักเดือนยิ่งกว่าตะวัน จะมารักตัวออกเผ่ายิ่งกว่า

ง. เปรียบเทียบโดยการยกตัวอย่างประกอบ เช่น

พระราชา ๑ หญิง ๑ ไม่เลื้อย ๑ ย่อมรักผู้คนและสิ่งที่อยู่ใกล้ ๆ

จ. เปรียบความขัดแย้งหรือเปรียบสิ่งที่อยู่ตรงกันข้าม เช่น
น้ำกับไฟ

รักยาวให้สั้น รักสั้นให้ต่อ

ฉ. เปรียบเทียบโดยใช้ชื่อเทียบเคียง เช่น

ปากกามีอำนาจกว่าคมดาบ

จากเปลไปถึงหลุมฝังศพ

หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง โวหารน่ารู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง โวหารในงานเขียน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วพิจารณาและเขียนประเภทของโวหาร

๑. โวหารประเภท

...รับประทานกันไปพลางปรึกษากันพลาง ถึงกระนั้นวิชัยก็มีเวลาพินิจดูหญิงสาวที่นั่งอยู่ตรงหน้าโดยละเอียดลออ สิ่งแรกที่เห็นได้โดยง่ายและสะดุดเพราะดูได้เต็มตา คือลำแขนซ้ายที่ตั้งรับน้ำหนักตัวอยู่นั้นขาวผ่องทั้งกลมและเรียวอ่อน มือขวาจับช้อนตักอาหารมีผิวละเอียดขาวเช่นกันกับแขน ประกอบด้วยหลังมืออวบูนูน นิ้วเล็กเรียว หลังเล็บมีสีดั่งกลีบบัวหลวงเมื่อแรกบาน ปลายเล็บขาวสะอาดเป็นมัน...

ดอกไม้สด

๒. โวหารประเภท

ฉันยืนต้นอยู่ในป่าลึก ฉันมีลำต้นสูงใหญ่ กิ่งก้านใบแน่นหนาและแผ่กว้าง แสงอาทิตย์ไม่อาจส่องลอดได้ เบื้องล่างจึงร่มรื่น ลำธารน้อย ๆ ไหลผ่านใกล้ลำต้นฉันไป น้ำในลำธารใสจนเห็นกรวดทราย ท้องธารและปลาว่ายเวียน ทุกวันจะมีสัตว์ป่านานาชนิดมากินน้ำ ที่ลำธารสายนี้บางตัวจะอาศัยได้ร่มใบของฉันนอนหลับอย่างมีความสุข

ไมตรี ลิ้มพิชาติ

๓. โวหารประเภท

ศิลปินหรือผู้สร้างศิลปะก็คือหน่วยหนึ่งของสังคม ที่สำคัญได้แก่กลไกทางการเมือง และทางเศรษฐกิจ การต่อสู้กับอิทธิพลดังกล่าวเป็นเรื่องซับซ้อนใหญ่โต เป็นต้นว่าศิลปินและนักเขียนมีขอบข่าย แห่งเสรีภาพได้แค่ไหน เมื่อผู้ผลิตงานศิลปะจำเป็นต้องยังชีพจากผลงานของเขาด้วย เขาก็จะมีทางแก้ปัญหาปากท้องของตัวเองอย่างไร โดยเฉพาะในสังคมแบบทุนนิยม

ณรงค์ จันทร์เรือง

๔. โวหารประเภท
รูปร่างงามหาดำหิมิได้ ผมดำราวกับแมลงผึ้ง หน้าเป่งปลั่งดั่งดวงจันทร์ เนตรประหนึ่งตากวาง จมูกม้วน ดอกงา ฟันเทียบไข่มุก ริมฝีปากเพียงผลตำลึงสุก เสียงหวานปานนกโกกิลลา ขาคือล่ำกล้วย เอวเหมาะจะไม่อ้วนเกิน เวลาอย่างเดินแคล่วคล่องมีสง่าเสมอ ช่างทรง เพราะฉะนั้นเจ้าจะหาทางตำหนิขัดข้องมิได้เลย เสถียรโกเศศ
๕. โวหารประเภท
ถ้าเธอไม่ยอมอยู่กับฉันจริงจริง ยินยอมทุกสิ่ง ให้เธอทิ้งไป ฉันขอแค่เพียงให้เวลาหน่อยได้ไหม อยากเล่านิทานให้ฟัง ชาวนาคนหนึ่งมีชีวิตลำพัง ไปเจองูเห่ากำลังใกล้ตายสงสาร จึงเก็บเอามาเลี้ยงโดยไม่รู้สุดท้ายจะเป็นอย่างไร คอยดูแลด้วยความจริงใจ ห่วงใยและคอยให้ความรักเป็นกังวลว่ามันจะตาย ฝ่าคอยเอาใจทุกอย่าง แต่สุดท้ายชาวนาผู้ใจดี ด้วยความที่เขาไวใจ น่าเสียดายกลับต้องตายด้วยพิษงู นิทานมันบอกให้ยอมรับความจริง ว่ามีบางสิ่งไม่ควรไวใจอะไรบางอย่างที่ทำให้ชั้ชั้แคไหน ไม่เชื่อ ไม่รัก ไม่จริง” สัฟฟา
๖. โวหารประเภท
...เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านการรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางกรออกเสียง คือ ให้ออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีการใช้ หมายความว่า วิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยคนับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้... พระราชดำรัส ร.๙

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง อธิบายข้อความที่เป็นโวหาร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง โวหารในงานเขียน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองและเขียนอธิบายว่า บทร้อยกรองกล่าวถึงอะไร

อุปมาโวหารเป็นการเล่า	แล้วหยิบเอาสำนวนมาเฉลย
สุภาษิตคำคมมาเปรียบเปรย	แล้วเอื้อนเอ่ยกล่าวอ้างหวังเตือนใจ
ว่ารักยาวให้บันสนให้ต่อ	เด็กเหลือขอใครหรืออยากปราศรัย
น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าพึ่งไพร	เหมือนลูกไม้ยามหล่นไม่พังกอ

สมนึกธนาการ

บทร้อยกรองนี้กล่าวถึง.....
.....

เทศนาโวหารการสั่งสอน	ชี้แนะก่อนมิใช่ให้เหลือขอ
ยกเหตุผลมาพรั้งย้ำให้พอ	อย่านะพ่อลูกอย่าด้วยปราณี
ชี้ถูกผิดให้คิดให้วิเคราะห์	เพื่อบ่มเพาะให้หยิ่งเรื่องศักดิ์ศรี
คอยเข้มงวดกวาดขันถึงเขียนดี	ให้รู้ดีรู้ชั่วรู้ตัวตน

สมนึกธนาการ

บทร้อยกรองนี้กล่าวถึง.....
.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงด้วยความคมคายสละสลวย ใช้พูดสื่อสารกันมีความหมายเป็นนัย กินความลึกซึ้ง มักเป็นคำเปรียบเทียบ เช่น หัวทกกันขวิด หมูไปไก่อมา ตีนเท่าฝ่าหอย อ้อยเข้าปากข้าง ขวานผ่าซาก คว้านน้ำเหลว บั่นน้ำเป็นตัว น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย ฯลฯ

สุภาษิต หมายถึง ถ้อยคำที่กล่าวเป็นทำนองให้ข้อคิด คติ สอน เพื่อให้กระทำความดี และละเว้นความชั่ว เช่น ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น ฝนทั่งให้เป็นเข็ม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว อย่าชิงสุกก่อนห่าม อย่าเห็นกงจักรเป็นดอกบัว กงเวียนกำเกวียน รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี

คำพังเพย หมายถึง ถ้อยคำที่แสดงความจริง ไม่ได้สอนโดยตรง จะเป็นคำที่กล่าวไว้ให้ตีความหมายเข้ากับเรื่อง มีความหมายทำนองติชม การเปรียบเทียบ และให้ข้อคิดในการปฏิบัติ เช่น คางคกขึ้นวอ กระต่ายตื่นตูม เห็นช้างขี้ อย่าขี่ตามช้าง ไก่จามเพราะชน คนจามเพราะแต่ง น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

ข้อสังเกต โดยทั่วไปสำนวนจะมีความหมายครอบคลุมถึงสุภาษิต คำพังเพยด้วย จึงยากที่จะแยกกันเด็ดขาด

ตัวอย่าง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

☞ กว่าถั่วจะสุก งาก็ไหม้	(ทำอะไรไม่ทันท่างที)
☞ กินบนเรือนแล้วขีรดหลังคา	(เนรคุณ)
☞ กินปูนร้อนท้อง	(ทำผิดแล้วมักออกตัว แสดงพิรุณ)
☞ เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน	(ทำงานได้เงินเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็เอา)

ตัวอย่าง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

- ☞ ขายผ้า เอาหน้ารอด
(ยอมเสียทุกอย่างเพื่อรักษาชื่อเสียง)
- ☞ จิงก็รา ชาก็แรง
(ต่างคนต่างแรง ไม่ยอมกัน เรื่องเล็กก็เลยกลายเป็นเรื่องใหญ่ไป เพราะทิฐิมานะ)
- ☞ ชีข้างจับตักแตน
(ทำเรื่องเล็กให้กลายเป็นเรื่องใหญ่ ได้ผลไม่คุ้มกับที่ต้องเสียไป)
- ☞ เข้าตามตรอก ออกตามประตู
(ทำอะไรให้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี)
- ☞ เข้าเถื่อนอย่าลืมพริ้ว ให้น้ำอย่าลืมหลัง
(อย่าประมาทต้องเตรียมให้พร้อม และให้มีสติกำหนดจดจำให้ดี)
- ☞ เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม
(ประพฤติกให้ถูกต้องตามกาลเทศะ เมื่อไปอยู่ในพวกเขาแล้ว ก็ต้องประพฤติคล้ายตามเขา)
- ☞ เขียนเสือให้วัวกลัว
(ขู่ให้กลัว)
- ☞ คนติดก้นน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้
(คนดีไปที่ไหนก็มักมีคนอยากคบหาสมาคมด้วย ไม่ลำบาก)
- ☞ คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย สามคนกลับมาได้
(มีเพื่อนหลายคน ย่อมดีกว่า เพื่อว่าจะได้ช่วยเหลือกันและกัน)
- ☞ คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ
(คนที่รักเรานั้นน้อยคล้ายผืนหนัง คนชังมีมาก อย่างกับเสื่อลำแพน)
- ☞ คบคนให้ดูหน้า ซื่อผ้าให้ดูเนื้อ
(การคบเพื่อนให้ดูนิสัยใจคอให้ลึกซึ้งก่อน)
- ☞ คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล
(คบเพื่อนไม่ดีย่อมนำความเดือดร้อนมาให้ คบเพื่อนดีย่อมดีตาม)
- ☞ คบคนดีมีศรีแก่ตัว คบคนชั่วอัปราชัย
(อัปราชัย (อัป-ปะ-รา-ชัย) ในที่นี้มีความหมายเท่ากับ ปราชัย (ปะ-รา-ชัย))
คือ พ่ายแพ้ หมายถึงไม่เป็นมงคลแก่ตัว

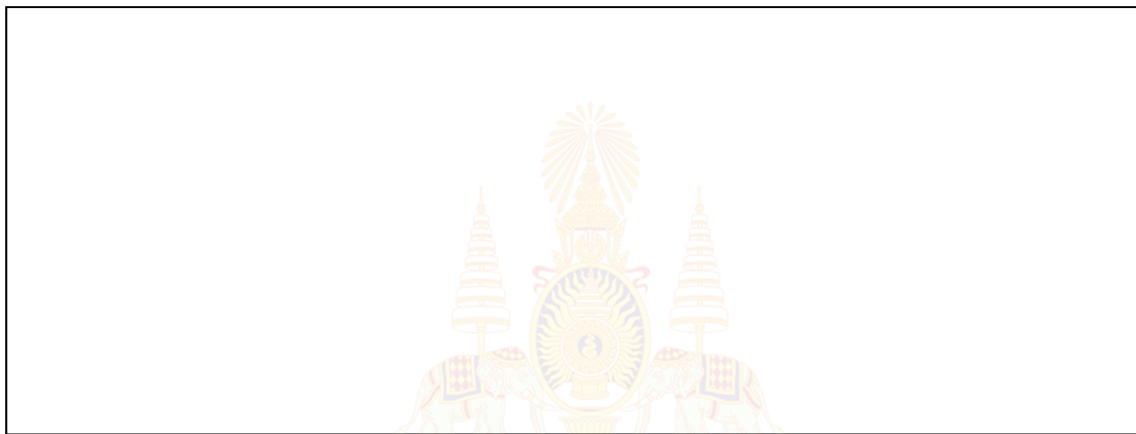
ใบงานที่ ๓ เรื่อง สำนวนชวนคิด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพประกอบคำพังเพย หรือสุภาษิตที่นักเรียนชอบ เขียนคำและความหมาย คำพังเพย หรือสุภาษิต และเขียนเรื่องราวหรือเหตุการณ์สั้น ๆ ความยาว ๕-๗ บรรทัด ให้สอดคล้องกับคำพังเพย หรือสุภาษิตนั้น

สำนวน.....

ความหมาย

.....

.....

.....

เรื่องราวหรือเหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ทด๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

รูปแบบจดหมายส่วนตัว

กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงวัฒนธรรม
 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง รูปแบบการเขียนจดหมาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง จดหมายส่วนตัว

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การเขียนจดหมาย เป็นการสื่อสารกับบุคคลเพื่อแจ้งเรื่องราว ถามทุกข์สุข หรือเล่าเรื่อง เหตุการณ์ต่าง ๆ

การเขียนจดหมาย ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

๑. เขียนให้ผู้รับเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน
๒. เขียนให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการเขียน ไม่เขียนนอกเรื่อง
๓. ไม่รวบรัด หรือเยิ่นเย้อจนเกินไป
๔. เรียงลำดับข้อความในจดหมายตามลำดับเหตุการณ์ไม่สับสน
๕. ใช้ภาษาสุภาพ นุ่มนวล
๖. ลายมือสวยงาม สะอาด อ่านง่าย ไม่ขีดฆ่าให้สกปรก
๗. วางรูปแบบให้ถูกต้อง สวยงาม เป็นระเบียบ
๘. คำขึ้นต้น และคำลงท้าย ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล
๙. ใช้ซองและกระดาษสีสุภาพ
๑๐. จ่าหน้าซองให้ถูกต้อง ชัดเจน และปิดดวงตราไปรษณียากรตรงมุมของด้านขวา และเขียนรหัสไปรษณีย์ทุกครั้ง

ส่วนประกอบของจดหมาย

๑. ที่อยู่ของผู้เขียน อยู่ตรงมุมบนขวาของหน้ากระดาษ บอกบ้านเลขที่ ซอย ถนน ตำบล จังหวัดและรหัสไปรษณีย์
๒. วัน เดือน ปี เขียนกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๓. คำขึ้นต้น อยู่ด้านซ้ายห่างจากขอบกระดาษประมาณ ๑ นิ้ว และต้องเขียนให้เหมาะสมและตำแหน่งหน้าที่
๔. เนื้อความ เริ่มเขียนโดยย่อหน้าเล็กน้อย และควรขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นเนื้อความใหม่
สำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียน ต้องคำนึงถึงความรู้สึก เขียนถูกต้องเหมาะสมแก่ฐานะ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง ถ้าต้องการอวยพรให้ญาติผู้ใหญ่ในตอนท้ายของจดหมายควรอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ส่วนการอวยพรให้เพื่อนจะอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ก็ได้
๕. คำลงท้าย อยู่ตรงกับวัน เดือน ปีที่เขียน และต้องเขียนให้ถูกต้อง เหมาะแก่ฐานะและบุคคล

๖. ลายมือชื่อผู้เขียน เขียนลงมาทางขวามือ ถ้าเขียนจดหมายถึงบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ควรวงเล็บชื่อที่เขียนเป็นตัวบรรจง ถ้าเป็นจดหมายราชการต้องบอกยศตำแหน่งของผู้ส่งด้วย

****** ถ้าเป็นจดหมายลาภกิจ และลาป่วย จะต้องมีการรับรองของผู้ปกครอง

๗. การเขียนหน้าซองจดหมาย เป็นการเขียนชื่อและที่อยู่ของผู้รับจดหมาย จะต้องเขียนให้ชัดเจน และปิดดวงตราไปรษณียากรตรงมุมของด้านขวา และเขียนรหัสไปรษณีย์ทุกครั้ง

การวางรูปแบบจดหมาย ควรจัดวางให้มีสัดส่วนพอเหมาะกับหน้ากระดาษ โดยเว้นด้านหน้าประมาณหนึ่งนิ้ว และเว้นด้านหลังประมาณครึ่งนิ้ว

มารยาทในการเขียนจดหมาย

๑. ใช้กระดาษสีขาว สีอ่อนหรือสีสุภาพเข้ากันกับซอง ไม่มีรอยยับหรือรอยฉีกขาดให้ได้มาตรฐาน ไม่ควรใช้กระดาษที่มีตราของทางราชการ เขียนจดหมายส่วนตัว

๒. เขียนด้วยหมึกสีดำ สีน้ำเงิน ไม่ควรใช้ดินสอหรือหมึกแดง หมึกสีจืดจางเพราะไม่สุภาพ ต้องเขียนตัวอักษรหรือตัวเลขให้ชัดเจน ไม่ขีด ลบ ขีดฆ่า หรือเขียนทับลงไป

๓. ไม่ใช่ซองที่มีลวดลายหรือสีเข้มมาก

๔. ไม่สอดธนบัตรหรือสิ่งของมีค่าลงในซองจดหมาย อาจหายได้

๕. ไม่บรรจุสิ่งของอื่นนอกจากจดหมายลงไปในซองจดหมาย เช่น กระดุม

๖. เมื่อได้รับจดหมายหรือไปรษณีย์ภัณฑ์แล้ว ต้องรีบตอบโดยเร็วที่สุด

๗. จดหมายที่ส่งทางไปรษณีย์ ต้องผนึกดวงตราไปรษณียากรที่มุมบนด้านขวามือ ควรใช้ดวงตราไปรษณียากรให้น้อยที่สุด

๘. ผนึกดวงตราไปรษณียากรให้ถูกต้องตามอัตราที่การสื่อสารกำหนดไว้

๙. ถ้าเขียนไปรษณียบัตร ควรใช้ถ้อยคำสั้น ๆ สุภาพเป็นข้อความที่เปิดเผยได้

๑๐. ไม่ใช่ภาษาพูดในการเขียนจดหมาย

๑๑. ควรเขียนคำนำหน้าชื่อผู้รับบนเจ้าหน้าที่ถูกต้อง ตามความนิยมและความเหมาะสม เช่น คุณ นายแพทย์ อาจารย์ หรือยศทางทหาร

๑๒. ไม่ควรใช้ซองที่ประทับตราเมล์อากาศส่งทางไปรษณีย์ธรรมดา

๑๓. ไม่ควรเขียนจดหมายถึงผู้อื่น ในทำนองกล่าวหาว่าร้าย โดยไม่ลงชื่อผู้เขียน (บัตรสนเท่ห์)

๑๔. ถ้าต้องการเขียนข้อความเพิ่มเติม หลังจากจบจดหมายแล้ว ต้องเขียนคำว่า ป.ล. (ปัจฉิมลิขิต) ก่อน

๑๕. เรียงลำดับเนื้อหาสาระให้เหมาะสม ไม่กำกวม ถ้าเป็นจดหมายส่วนตัว ควรมีถ้อยคำที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดี เช่น การถามทุกข์สุขดิบ

๑๖. ใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักภาษาและตามความนิยม คำนึงถึงความสุภาพ ถูกกาลเทศะ รวมทั้งใช้คำนำ สรรพนาม และคำลงท้าย ให้เหมาะสมกับฐานะ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกับผู้รับ

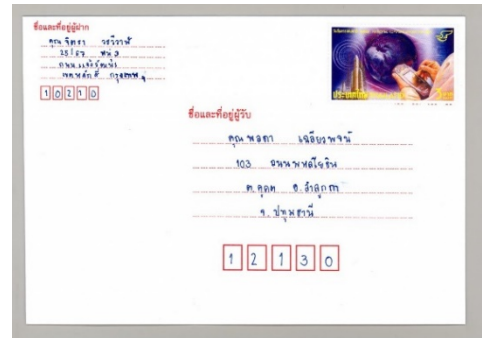
การใช้คำขึ้นต้น สรรพนาม คำลงท้าย

ผู้รับ	คำขึ้นต้น	สรรพนามผู้เขียน	สรรพนามผู้รับ	คำลงท้าย
คุณพ่อ คุณแม่	กราบเท้า.....ที่ เคารพอย่างสูง	ลูก, หนู, ผม, กระผม, ดิฉัน หรือชื่อเล่น	คุณพ่อ คุณแม่	ด้วยความเคารพรัก อย่างสูง
ญาติผู้ใหญ่	กราบเท้า.....ที่เคารพ อย่างสูง กราบเรียน.....ที่ เคารพอย่างสูง	หลาน, ผม, กระผม, ดิฉัน, หนู, หรือชื่อเล่น	คุณปู่, คุณย่า, คุณตา, คุณยาย, คุณลุง, คุณป้า, คุณน้า, คุณอา	ด้วยความเคารพ อย่างสูง
พี่ หรือ เพื่อนที่ อาวุโสกว่า	เรียนคุณพี่ที่เคารพ กราบพี่ที่เคารพ	น้อง, ผม, ดิฉัน, หนู, หรือชื่อเล่น	คุณพี่, คุณ ..	ด้วยความเคารพ ด้วยความเคารพรัก
น้อง หรือ เพื่อน	น้องรัก... คุณ.....ที่รัก ที่รัก (ชื่อเล่น)	ฉัน, พี่	เธอ, คุณ, น้อง	ด้วยความรัก ด้วยความรักยิ่ง รักและคิดถึง
บุคคลทั่วไป	เรียนคุณ....ที่นับถือ เรียนผู้จัดการบริษัทจำกัด	ผม, ดิฉัน	คุณ, ท่าน	ขอแสดงความนับถือ
อาจารย์	เรียนอาจารย์ประจำ ชั้นประถมศึกษาปีที่..	อาจารย์ ท่าน	ผม, ดิฉัน	ด้วยความเคารพ อย่างสูง
พระภิกษุ	นมัสการ...	ผม, กระผม, ดิฉัน	ท่าน, พระ คุณท่าน, ไต้เท้า, พระคุณเจ้า	ขอนมัสการมาด้วย ความเคารพอย่างสูง

ขนาดของซอง

ใช้ซองขนาดมาตรฐาน ปัจจุบันที่ทำการไปรษณีย์ทุกแห่งจะมีซองจดหมายจำหน่าย เป็นซองที่มีขนาดเหมาะสม โดยทั่วไปมี ๒ แบบ ดังนี้

๑. ซองสั้น มีขนาด ๕ x ๖ นิ้ว หรือ ๕.๔ x ๗ นิ้ว
๒. ซองยาว มีขนาด ๔.๒๕ x ๙ นิ้ว

การจำหน่ายซอง

https://www.thailandpost.co.th/un/article_detail/product/๕๖๓/๒๒๑๑

การจำหน่ายซอง มีหลักการ ดังนี้

๑. ที่อยู่ของผู้รับ ต้องเรียงลำดับจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ ได้แก่
 - ชื่อ นามสกุลของผู้รับ ถ้าเป็นจดหมายสำคัญ เช่น มีธนาคัตติสอดอยู่ด้วย ต้องระบุค่านำหน้าชื่อผู้รับ
 - บ้านเลขที่ ซอย หรือตำบล
 - ถนนที่ตั้ง
 - ตำบลหรือแขวง
 - อำเภอหรือเขต
 - จังหวัดและรหัสไปรษณีย์
๒. ที่อยู่ของผู้ส่ง เรียงลำดับเช่นเดียวกับผู้รับ จะเขียนไว้ด้านบนซ้ายของตนเอง
๓. คำขึ้นต้น
 - ถ้าเป็นจดหมายส่วนตัว อาจใช้คำว่า "กรุณาส่ง" หรือ "นามผู้รับ"
 - ถ้าเป็นจดหมายราชการหรือจดหมายธุรกิจนิยมใช้ "เรียน"
 - จดหมายถึงพระสงฆ์ทั่วไปใช้ "นมัสการ"
๔. ติดดวงตราไปรษณียากรตามราคาที่กรมไปรษณีย์ กำหนด เพราะถ้าติดไม่ครบ ผู้รับจะถูกปรับเป็น ๒ เท่าของราคาดวงตราไปรษณียากรที่ขาดไป

ปรับปรุงมาจาก <https://sites.google.com>

ใบงานที่ ๕ เรื่อง กรอกแบบรายการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การกรอกแบบรายการ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง กรอกแบบใบรับฝากเงินธนาคารและใบรับฝากบริการไปรษณีย์

ใบฝากเงิน (อ.ส.3) Deposit Slip		ประเภทบัญชี Account Type		☒ เพื่อเรียก (ออมสิน) Savings Deposit		☒ เพื่อเรียก (พิเศษ) Savings Deposit (SP)		☐ เงินสด Cash		☐ ตัวแลกเงิน Bill Payment	
สาขา/สาขา สาขาหัวหิน Branch		เพื่อเข้าบัญชีสาขา/สาขา For Branch		วันที่ Date							
ชื่อบัญชี A/C Name		เลขที่บัญชี A/C No.									
เงินสด (ตัวอักษร) Total Amount in Words								บาท Baht		Total Amount	
เช็คนับที่ Cheque No.		ธนาคาร Bank		สาขา Branch		จำนวนเงิน Total Amount					
จำนวนเงินตามเช็ค Total Amount in Words by Cheque								บาท Baht			
ลายมือชื่อผู้ฝาก Deposit Signature								โทรศัพท์ Telephone No.		ผู้รับเงิน Receiver's	
										ผู้รับมอบอำนาจ Authorized	

ใบรับฝากบริการไปรษณีย์ในประเทศ
ป. 211

วันที่ฝากส่ง..... ที่ทำการฝากส่ง.....
 ชื่อที่อยู่ผู้รับ.....

 รหัสไปรษณีย์.....

☐ EMS
 ☐ พัสดุฯ
 ☐ ลงทะเบียน
 ☐ รับรอง
 ☐ รับประกัน

จำนวนเงินรับประกัน (ตัวอักษร)
(ตัวเลข) บาท

☐ จดหมาย
 ☐ ของดีพิมพ์
 ☐ อื่น ๆ.....

☐ ตอบรับ
 ☐ นำจ่ายด่วน

EMS ☐ ในพื้นที่เขตจ่าย นำจ่ายผู้รับภายใน
 วันที่..... ☐ 12.00 น. ☐ 16.30 น.

☐ นอกพื้นที่เขตจ่ายถึงปลายทาง
 ภายในวันที่.....

เลขที่สั่งของ
น้ำหนัก (กรัม)
ค่าบริการ (บาท)
เจ้าหน้าที่

☐ เงินสด
 ☐ ตราไปรษณีย์
 ☐ เงินเชื่อ
 ☐ เครื่องประทับฯ
 ☐ ในธุรกิจ ปณท

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำบุพบท

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำบุพบท

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำบุพบท คือ คำที่เชื่อมคำหรือกลุ่มคำให้สัมพันธ์กันและเมื่อเชื่อมแล้ว ทำให้ทราบว่า คำหรือกลุ่มคำที่เชื่อมกันนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ได้แก่ ใน แก่ จน ของ ด้วย โดย ฯลฯ

หน้าที่ในการแสดงความสัมพันธ์ของคำบุพบท

๑. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ เช่น คนในเมือง
๒. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเวลา เช่น เขาเปิดไฟจนสว่าง
๓. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับการเป็นเจ้าของ เช่น แหวนวงนี้เป็นของฉัน
๔. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเจตนาหรือสิ่งที่มุ่งหวัง เช่น เขาทำเพื่อลูก
๕. แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับอาการ เช่น เราเดินไปตามถนน

ชนิดของคำบุพบท คำบุพบทแบ่งเป็น ๒ ชนิด

๑. คำบุพบทที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำต่อคำ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำนาม
คำนามกับคำสรรพนาม คำนามกับคำกริยา คำสรรพนามกับคำสรรพนาม คำสรรพนามกับคำกริยา คำกริยากับคำนาม คำกริยากับคำสรรพนาม คำกริยากับคำกริยา เพื่อบอกสถานการณ์ให้ชัดเจน ดังต่อไปนี้

- บอกสถานภาพความเป็นเจ้าของ เช่น ฉันซื้อสวนของนายสมชาย (นามกับนาม)

บ้านของเขาใหญ่โตแท้ ๆ (นามกับสรรพนาม) อะไรของเธอยู่นในถุงนี้ (สรรพนามกับสรรพนาม)

- บอกความเกี่ยวข้อง เช่น เธอต้องการมะม่วงในงาน (นามกับนาม)

พ่อเห็นแก่แม่ (กริยากับนาม) ฉันไปกับเขา (กริยากับสรรพนาม)

- บอกการให้และบอกความประสงค์ เช่น พ่อให้รางวัลแก่ฉัน (นามกับสรรพนาม)

แกงหม้อนี้เป็นของสำหรับใส่บาตร (นามกับกริยา)

- บอกเวลา เช่น เขามาตั้งแต่เช้า (กริยากับนาม)

เขาอยู่เมืองนอกเมื่อปีที่แล้ว (นามกับนาม)

- บอกสถานที่ เช่น เธอมาจากหัวเมือง (กริยากับนาม)

- บอกความเปรียบเทียบ เช่น เขาหนักกว่าฉัน (กริยากับนาม)

เขาสูงกว่าพ่อ (กริยากับนาม)

๒. คำบุพบทที่ไม่มีความสัมพันธ์กับคำอื่น ส่วนมากจะอยู่ต้นประโยค ใช้เป็นการหักทลาย มักใช้ในคำประพันธ์ เช่น

“ดูกร ดูก่อน ดูรา ข้าแต่” คำเหล่านี้ใช้นำหน้าคำนามหรือสรรพนาม

“ดูกร ท่านพราหมณ์ ท่านจงสาธยายมนต์บูชาพระผู้เป็นเจ้าด้วย”

“ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย การเจริญวิปัสสนาเป็นการปฏิบัติธรรมของท่าน”

“ดูรา สหายเอ๋ย ท่านจงทำตามคำที่เราบอกท่านเถิด”

“ข้าแต่ ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้ายินดีมากที่ท่านมาร่วมงานในวันนี้”

หลักการใช้คำบุพบทบางคำ

- "กับ" ใช้แสดงอาการกระชับ อาการร่วม อาการเทียบกันและแสดงระดับ เช่น ฉันทเห็นกับตา
- "แก่" ใช้นำหน้าคำที่เป็นฝ่ายรับอาการ เช่น ครูให้รางวัลแก่นักเรียน
- "แต่" ใช้แทนคำว่า "แก่" ในที่เคารพ เช่น นักเรียนมอบพวงมาลัยแด่ครู
- "แต่" ใช้ในความหมายว่า จาก ตั้งแต่ เฉพาะ เช่น เขามาแต่บ้าน
- "ต่อ" ใช้นำหน้าแสดงความเกี่ยวข้องกัน ติดต่อกัน เทียบจำนวน เช่น เขายื่นคำร้องต่อศาล

คำบุพบท เป็นคำที่ใช้หน้าคำนาม คำสรรพนาม หรือคำกริยาสภาวะมาลา เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของคำและประโยคที่อยู่หลังคำบุพบทว่ามีความเกี่ยวข้องกับคำหรือประโยค ที่อยู่ข้างหน้าอย่างไร เช่น

ลูกชายของนายแดงเรียนหนังสือไม่เก่งแต่ลูกสาวของนายดำเรียนเก่ง
ครูทำงานเพื่อนักเรียน
เขาเลี้ยงนกเขาสำหรับฟังเสียงขัน

ตำแหน่งของคำบุพบท เป็นคำที่ใช้หน้าคำอื่นหรือประโยค เพื่อให้รู้ว่าคำหรือประโยคที่อยู่หลังคำบุพบทมีความสัมพันธ์กับคำหรือประโยคข้างหน้า ดังนั้นคำบุพบทจะอยู่หน้าคำต่าง ๆ คือ

๑. นำหน้าคำนาม เช่น เขาเขียนจดหมายด้วยปากกา เขาอยู่ที่บ้านของฉัน
๒. นำหน้าคำสรรพนาม เช่น เขาอยู่กับฉันตลอดเวลา เขาพูดกับท่าน เมื่อคืนนี้แล้ว
๓. นำหน้าคำกริยา เช่น เขาเห็นแก่กิน โต๊ะตัวนี้จัดสำหรับอภิปรายคืนนี้
๔. นำหน้าคำวิเศษณ์ เช่น เขาวิ่งมาโดยเร็ว

ปรับปรุงมาจาก <https://site.google.com>

ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำบุพบทน่าจดจำ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง คำบุพบท รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
--

คำชี้แจง

ตอนที่ ๑ เขียนประโยคที่มีคำบุพบท ตามความสัมพันธ์ระหว่างคำที่กำหนดให้

ข้อ	หน้าที่ของคำบุพบท	เขียนประโยคที่มีคำบุพบท
๑.	บอกความเป็นเจ้าของ	
๒.	บอกเวลา	
๓.	บอกสถานที่	
๔.	บอกความเกี่ยวข้อง	
๕.	บอกความเปรียบเทียบ	

ตอนที่ ๒ เขียนประโยคที่มีคำบุพบท ตามที่กำหนดให้

ข้อ	คำบุพบท	เขียนประโยคที่มีคำบุพบท
๑.	แก่	
๒.	แต่	
๓.	แต่	
๔.	ต่อ	
๕.	เพื่อ	

ตอนที่ ๓ เติมคำบุพบทลงในช่องว่าง

๑. เราควรมีน้ำใจ.....ผู้อื่น
๒. คุณพ่อทำงานหนัก.....ครอบครัว
๓. หัวหินเป็นเมือง.....ความฝันของนักท่องเที่ยว
๔. เขาเดินทาง.....รถประจำทาง
๕. โรงเรียนวังไกลกังวลเป็นโรงเรียน.....พระบรมราชูปถัมภ์

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำเชื่อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง คำเชื่อม

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำเชื่อม คือคำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำกับคำ เชื่อมประโยคกับประโยค เชื่อมข้อความกับข้อความ หรือข้อความให้สละสลวย คำเชื่อม มี ๔ ชนิด คือ

๑. เชื่อมใจความที่คล้ายตามกัน ได้แก่คำว่า กับ, และ, ทั้ง...และ, ทั้ง...ก็, ครั้น...ก็, ครั้น...จึง, พอ...ก็ ตัวอย่างเช่น พออ่านหนังสือเสร็จก็เข้านอน พ่อและแม่ทำงานเพื่อลูก ฉันชอบทั้งทะเลและน้ำตก ครั้นได้เวลาเธอก็ไปขึ้นเครื่องบิน

๒. เชื่อมใจความที่ขัดแย้งกัน ได้แก่คำว่า แต่, แต่ว่า, ถึง...ก็, กว่า...ก็

ตัวอย่างเช่น กว่าตำรวจจะมาคนร้ายก็หนีไปแล้ว เขาอยากมีเงินแต่ไม่ทำงาน ถึงเขาจะโกรธแต่ฉันก็ไม่กลัว เธอไม่สวยแต่ว่านิสัยดี

๓. เชื่อมใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน ได้แก่ คำว่า จึง, เพราะ...จึง, เพราะฉะนั้น...จึง ตัวอย่างเช่น เขาวิ่งเร็วจึงหกล้ม ฉันกลัวรถติดเพราะฉะนั้นฉันจึงออกจากบ้านแต่เช้า เพราะเธอเรียนดีครูจึงรัก เขาไวใจเราให้ทำงานนี้เพราะฉะนั้นเราจะเหลวไหลไม่ได้

๔. เชื่อมใจความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่คำว่า หรือ, หรือไม่ก็, ไม่เช่นนั้น, มิฉะนั้น ตัวอย่างเช่น เธอต้องทำงานมิฉะนั้นเธอจะถูกไล่ออก นักเรียนจะทำการบ้านหรือไม่ก็อ่านหนังสือ คุณจะทานข้าวหรือถ้วยเดียว

หน้าที่ของคำเชื่อม

๑. เชื่อมคำกับคำ เช่น ฉันเลี้ยงแมวและสุนัข นิดกับหน่อยไปโรงเรียน

๒. เชื่อมข้อความ เช่น คนเราต้องการปัจจัย ๔ ด้วยเหตุนี้เราจึงต้องประกอบอาชีพเพื่อให้ได้เงินมา

๓. เชื่อมประโยคกับประโยค เช่น พี่สาวสวยแต่น้องฉลาด เพราะเขาขยันจึงสอบได้

๔. เชื่อมความให้สละสลวย เช่น เขาก็เป็นคนดีคนหนึ่งเหมือนกัน คนเราก็มีเจ็บป่วยบ้างเป็นธรรมดา

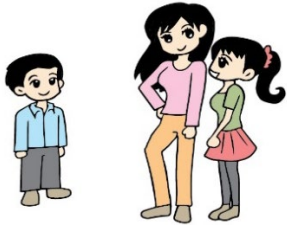
ใบงานที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมเน้นสำคัญไฉน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง คำเชื่อม

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง แต่งประโยคโดยใช้คำเชื่อมให้สอดคล้องกับภาพ แล้วพิจารณาว่าคำเชื่อมนั้นเชื่อมความชนิดใด

ข้อ	ภาพ	ประโยค	ชนิดของคำเชื่อม
๑.			
๒.			
๓.			
๔.			
๕.			

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ ๔ _____ เรื่อง _____ ภาษาเพื่อการสื่อสาร _____

๑. ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสามารถของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับ
การประเมินเหล่านี้ ระดับความสามารถ : ดีมาก ค่อนข้างดี ดี พอใช้ ปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		ดีมาก	ค่อนข้างดี	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
๑	อ่านและจำแนกประเภทของโวหาร					
๒	รวบรวมสำนวน สุภาษิต คำพังเพย					
๓	เขียนจดหมายส่วนตัว					
๔	กรอกแบบรายการ					
๕	วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำบุพบท คำเชื่อม					

๒. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

.....

บันทึกการเรียนรู้ (Learning logs)

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในครึ่งภาคเรียน คือ

.....
.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก

.....
.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ

.....
.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ

.....
.....

ปัญหาในการเรียนของฉัน คือ

.....
.....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง (อ่านจับใจความเรื่อง)

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ๓๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใจความสำคัญ คือ ข้อความสำคัญของเรื่อง จะตัดออกไปไม่ได้ ถ้าตัดออกไปจะทำให้เนื้อความเปลี่ยนแปลงไปหรือได้ความไม่ครบถ้วน การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องมีสมาธิในการอ่าน และผู้อ่านจะต้องเข้าใจเรื่องที่อ่าน แล้วตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่า **ใคร**

ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร แล้วตอบคำถามเหล่านั้นแต่เพียงสั้น ๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน จากนั้นนำมาเรียบเรียงให้เป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ

การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ในหนึ่งย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงใจความเดียว นอกนั้นจะเป็นใจความรอง ซึ่งใจความสำคัญจะปรากฏอยู่ตามย่อหน้าต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่าน อาจอยู่ส่วนต้น ส่วนกลาง หรือส่วนท้าย

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ มีดังต่อไปนี้

๑. อ่าน เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า

๒. คิด โดยตั้งคำถามว่า **ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร**

๓. เขียน ร่างข้อความหรือคำตอบที่ได้ไว้เป็นตอน ๆ

๔. เรียบเรียง นำข้อความที่สรุปไว้มาเรียบเรียงให้เป็นข้อความ โดยใช้คำสันธานเชื่อมและเป็นสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่างข้อความ

การที่เรามาอยู่วัด มาบวชหรือมาบวช ไม่ใช่ว่าแต่ศีลแปดข้อเท่านั้น แต่เราต้องนึกว่าศีลนั้นคือความมีระเบียบ วินัย เราเดินอย่างมีระเบียบวินัย นั่งอย่างมีระเบียบ กินอย่างมีระเบียบ ทำอะไรก็ทำอย่างมีระเบียบ ดังนั้นการรักษาศีลจึงเป็นการบังคับตนเองให้มีระเบียบวินัยในการทำสิ่งต่าง ๆ

ใจความสำคัญ คือ

การรักษาศีลจึงเป็นการบังคับตนเองให้มีระเบียบวินัยในการทำสิ่งต่าง ๆ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิงสอนใจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง (อ่านจับใจความเรื่อง)

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านสุภาชิตสอนหญิง แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญ ข้อคิดที่ได้ และแนวทางการนำแนวคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริงของตนเอง

ใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการนำแนวคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง (อ่านบทร้อยกรอง)

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอ่านออกเสียงร้อยกรอง เป็นการอ่านที่มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลินซาบซึ้งในรสของบทประพันธ์ซึ่งจะต้องอ่านอย่างมีจังหวะ สีลาและท่วงทำนองตามลักษณะของคำประพันธ์แต่ละชนิดซึ่งอ่านได้ ๒ แบบ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงธรรมดาเป็นการอ่านออกเสียงพูดตามปกติเหมือนการอ่านร้อยแก้วแต่มีจังหวะวรรคตอน มีการเน้นสัมผัสตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์แต่ละชนิด

๒. อ่านทำนองเสนาะ เป็นการอ่านมีสำเนียงสูง ต่ำ หนัก เบา ยาว สั้น เป็นทำนองเหมือนเสียงดนตรีมีการเอื้อนเสียง เน้นสัมผัสตามจังหวะ สีลาและท่วงทำนองที่แตกต่างไปตามลักษณะบังคับของบทประพันธ์ชนิดต่าง ๆ ให้ชัดเจน ไพเราะ เหมาะสม ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม

หลักเกณฑ์ในการอ่าน

หลักทั่วไปของการอ่านออกเสียงร้อยกรองที่ควรคำนึงถึง มีดังนี้

๑. ศึกษาลักษณะบังคับของคำประพันธ์แต่ละชนิดเช่น การแบ่งจังหวะ จำนวนคำสัมผัส
๒. อ่านให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์ชนิดนั้น ๆ
๓. อ่านออกเสียงคำให้ชัดเจน ถูกต้องโดยเฉพาะคำที่ออกเสียง ร, ล และคำควบกล้ำ
๔. อ่านออกเสียงดังพอสมควร ผู้ฟังได้ยินทั่วถึง ไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป
๕. อ่านมีจังหวะวรรคตอน รู้จักทอดจังหวะ เอื้อนเสียง หรือหลบเสียง
๖. คำที่รับสัมผัสกันต้องอ่านเน้นเสียงให้ชัดถ้าสัมผัสนอกต้องทอดเสียงยาวกว่า

ธรรมดา

๗. อ่านเอื้อนสัมผัสในเพื่อเพิ่มความไพเราะ เช่น ข้าขอเคารพอภิวันท์
(อ่านว่า อบ-พิ-วัน)

๘. คำที่มีพยางค์เกินให้อ่านเร็วและเบา เพื่อให้เสียงไปตกที่พยางค์ที่ต้องการ

๙. มีศิลปะในการใช้เสียง รู้จักเอื้อนเสียงให้ไพเราะ สอดแทรกอารมณ์ตามเนื้อความ

๑๐. เมื่ออ่านถึงตอนจะจบต้องเอื้อนเสียงและทอดจังหวะให้ช้าลง จนกระทั่งจบบท

ผู้อ่านควรมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีสติมั่นคง ไม่ตื่นเต้น หรือประหม่า

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กระทรวงศึกษาธิการ

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดรายงาน และมารยาทในการฟังและพูด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง (การพูดรายงาน)

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ๓๐๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การพูดรายงาน เป็นการเสนอข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า การดู หรือการฟัง ให้ผู้อื่นทราบถ้าเป็นการรายงานคนเดียวก็ต้องศึกษาข้อมูลทั้งหมด เพราะเมื่อรายงานจบและมีผู้ซักถามจะได้ตอบให้ถูกต้อง แต่ถ้าแบ่งหัวข้อรายงานจะต้องทำความเข้าใจความตกลงกันให้แน่ชัดจะนำเสนอตอนใด เมื่อไร ในการพูดรายงานจะต้องเตรียมตัวดังนี้

๑. เตรียมตัวพูดรายงาน

- ทำความเข้าใจเรื่องหรืออ่านเอกสารที่จะพูดรายงานตลอดเรื่อง
- กำหนดหัวข้อที่จะพูด เรียงลำดับความสำคัญเพื่อให้เข้าใจง่าย
- เตรียมสื่อที่ใช้ประกอบ เช่น ภาพ แผ่นผัง แผนที่

๒. แบ่งเวลาให้เหมาะสมกับเรื่อง มีเวลา

สำหรับการพูดกล่าวนำ เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ สรุปความรู้ และมีเวลาให้ผู้ฟังซักถาม

๓. เปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ตามความเหมาะสม เช่น การซักถาม

๔. ใช้ภาษาพูดหรืออ่านให้ชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี และสุภาพ พยายามพูดเน้นจุดสำคัญ เพื่อให้ผู้ฟังติดตามและสนใจ

มารยาทในการฟังและการพูด

๑. ผู้ฟังต้องแสดงให้ผู้พูดเห็นว่ากำลังฟังอยู่ตลอดเวลา มีใบหน้านัยยิ้มแย้ม ผูกมิตร มองหน้าผู้พูด ถ้าต้องการซักถามจะต้องพูดด้วยท่าทีนอบนวล ใช้ภาษาที่สุภาพและมีมารยาท
๒. มีความกระตือรือร้นที่จะฟังอย่างตั้งใจ และควรจดบันทึกประเด็นสำคัญ
๓. มีสมาธิในการฟัง ไม่สนใจกับเสียงรบกวนภายนอก
๔. ไม่ว่าผู้พูดจะเป็นใคร ผู้ฟังจะต้องใจกว้างฟังความคิดเห็นของผู้พูด ไม่พูดขัดคอผู้พูด
๕. ผู้พูดต้องพูดให้ชัดเจนไม่กำกวม เมื่อมีผู้โต้ตอบควรฟังและตอบด้วยเหตุผล ใจกว้างเมื่อผู้ฟังไม่เห็นด้วยกับการพูดของตน
๖. มารยาทในการถามหรือแสดงความคิดเห็น ควรยกมือขออนุญาต และใช้ภาษาและท่าทางที่สุภาพ

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง (วิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง)****รายวิชา ภาษาไทย รหัส ๓๐๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**

การอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม นอกจากจะต้องศึกษาพื้นฐานความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรมแล้ว ผู้อ่านควรรู้จักพิจารณา วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิต เป็นการพัฒนาความรู้ ความคิดในระดับที่สูงขึ้น

การวิเคราะห์ หมายถึง การพิจารณาตรวจตรา แยกแยะและประเมินค่า ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อผู้วิเคราะห์ในการนำไปแสดงความคิดเห็น อภิปรายข้อเท็จจริงให้ผู้อื่นทราบด้วยว่าใครเป็นผู้แต่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีประโยชน์อย่างไร ต่อใครบ้าง ผู้วิเคราะห์ มีความเห็นอย่างไร เรื่องที่อ่านมีคุณค่าด้านใดบ้างและแต่ละด้านสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันอย่างไร

การวิเคราะห์คุณค่าของงานวรรณคดีและวรรณกรรม ๔ ประเด็น

๑) คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คือ ความไพเราะของบทประพันธ์ ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการตามรส ความหมายของถ้อยคำและภาษาที่ผู้แต่งเลือกใช้เพื่อให้ความหมายกระทบใจผู้อ่าน

๒) คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ แนวความคิดและกลวิธีนำเสนอทั้ง ๒ ประเด็นนี้ จะอธิบายและยกตัวอย่างประกอบพอเข้าใจ โดยจะกล่าวควบกันไปทั้งการวิเคราะห์และการวิจารณ์

๓) คุณค่าด้านสังคม วรรณคดีและวรรณกรรมจะสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมและวรรณคดีที่ดีสามารถจรรโลงสังคมได้อีกด้วย

๔) การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้อ่านสามารถนำแนวคิดและประสบการณ์จากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ใบงานที่ ๒ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิงสอนอะไรเรา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง (วิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง)

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านเรื่องสุภาชิตสอนหญิง แล้ววิเคราะห์คุณค่าจากเรื่อง

๑. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

๒. คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ

๓. คุณค่าด้านสังคม

๔. การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

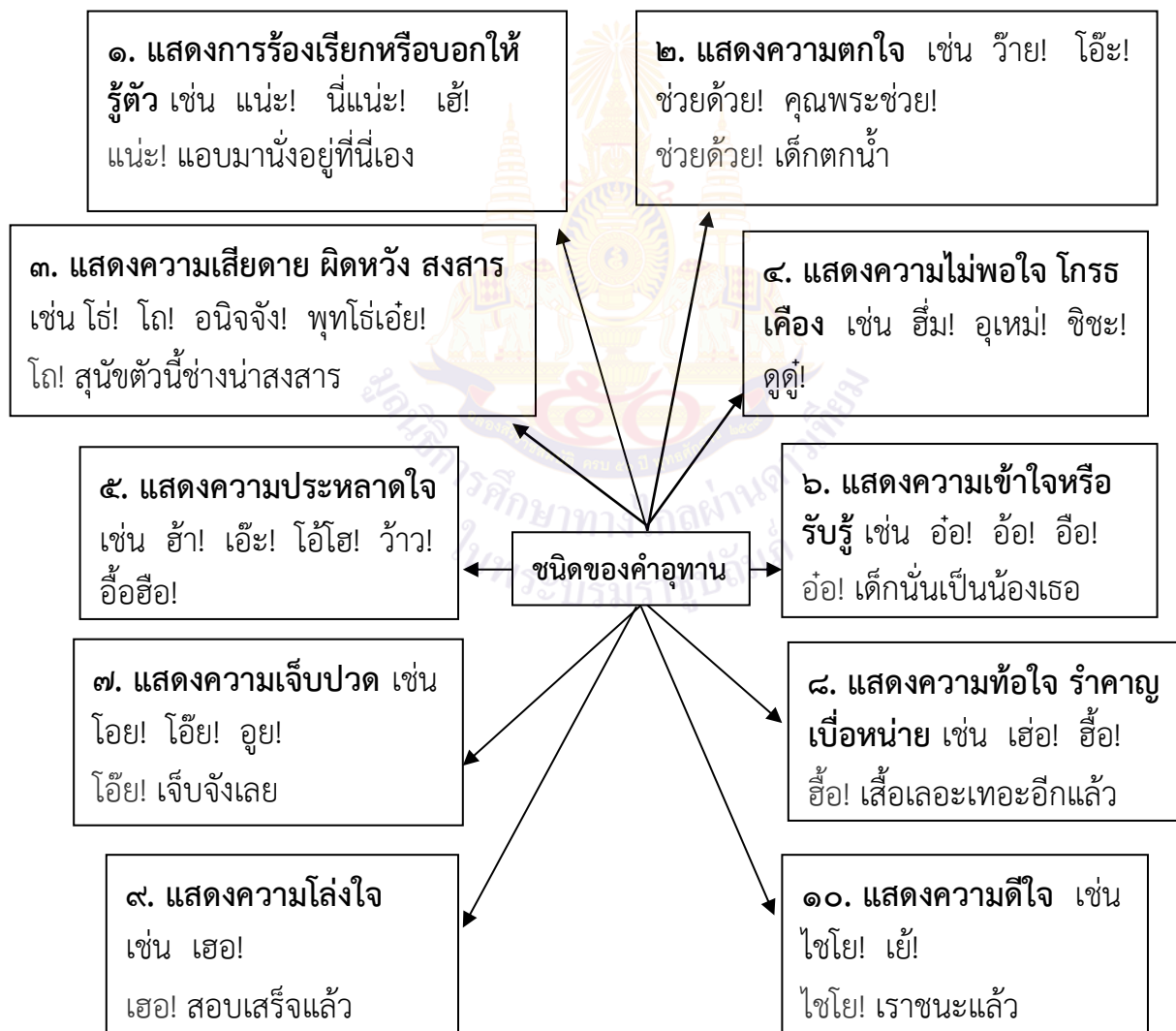
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ชนิดของคำ (คำอุทาน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำอุทาน

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ๓๐๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำอุทาน คือ คำที่พูดออกมาด้วยน้ำเสียงแตกต่างจากเสียงของคำธรรมดาเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้พูด คำอุทานมักปรากฏอยู่หน้าประโยค ในการเขียนนิยมใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) กำกับหลังคำอุทาน

สรุปความรู้ คำอุทานใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้พูด ทำให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่พูดชัดเจนยิ่งขึ้น

ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำอุทานสื่ออารมณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำอุทาน

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านนิทาน เรื่อง “แตงโม เจ้ามดแดงจอมซี้เกียจ” คัดเลือกคำอุทานจากเรื่อง ๕ คำ แล้วนำมาแต่งประโยค

แตงโม เจ้ามดแดงจอมซี้เกียจ

ณ หนองน้ำกลางป่าใหญ่ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์นานาชนิดและข้างหนองน้ำนั้นเป็นที่อาศัยทำรังของมดแดงฝูงหนึ่งมานานแล้ว มดแดงฝูงนี้มีการแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบทุกตัว ทั้งออกหาอาหาร ดูแลรักษาอาณาจักร รวมทั้งการเฝ้าเวรยามป้องกันภัยต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดแก่อาณาจักรมดแดง

“เจ้าแตงโม” เป็นทหารหน่วยรับเฝ้าระวังภัยหน้าหนองน้ำ ทุกวันไม่เคยได้ผจญภัยกับผองเพื่อน มันจึงเบื่อหน่ายในหน้าที่ของตนเองมาก จึงมักจะแอบจับลับเป็นประจํา

วันนี้เจ้าแตงโมไม่ได้ออกลาดตระเวนรอบหนองน้ำ เพราะเห็นว่าเหตุการณ์ปกติเช่นทุกวัน จึงแอบจับลับ โดยไม่เห็นว่าน้ำในหนองน้ำเริ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนปริ้มเกือบจะท่วมผืนดินอาณาจักร เพราะเกิดน้ำป่าไหลหลากลงมาจากภูเขาสูง

“เฮ้ย! เจ้าแตงโม ตื่นเร็ว น้ำจะท่วมแล้ว รีบยกก้นขึ้นเร็ว” เพื่อนทหารมดตัวหนึ่งมองเห็นจึงรีบบอก

“ฮือ!... โอ๊ะ!... เกือบแย่ไปแล้วซิ” แตงโมตกใจตื่นรีบทำหน้าที่อย่างแข็งขัน

“นี่! แตงโม เจ้าแอบจับลับอีกแล้วนะ ช่างไม่มีความรับผิดชอบเอาเสียเลย เกือบทำให้พวกเราเดือดร้อนกันแล้ว ถ้าน้ำท่วมขึ้นถึงอาณาจักรโดยไม่ทันได้ตั้งตัว จะเป็นอย่างไรเจ้าคิดดูสิ” เพื่อน ๆ ดุแตงโม

“ขออะ! เจ้าอย่าตอกตักใจไปหน่อยเลย น่ารำคาญ น้ำก็ไม่ได้ท่วมซะหน่อย อืม! หลีกไป”

เพื่อนมดแดงเห็นว่าตักเตือนไป เจ้าแตงโมก็ไม่เชื่อฟัง จึงนำเรื่องไปปรึกษานางพญามด

“ซิคะ! เจ้าแตงโม เราต้องสั่งสอนมันให้รู้ว่าการไม่รับผิดชอบหน้าที่ของตนเองนั้น ไม่เพียงแต่ส่งผลเสียต่อตัวเองเท่านั้น ยังทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนอีกด้วย” พวกมดจึงไปรายงานนางพญามด นางพญามดคิดจะสั่งสอนเจ้าแตงโมให้รู้สำนึก โดยให้จับเจ้าแตงโมซึ่งกำลังแอบจับลับอยู่ โยนลงไปในหนองน้ำทันที

“ช่วยด้วย! พวกเรา... น้ำท่วมแล้ว หนีเร็ว ช่วยด้วย! จะจมน้ำตายแล้ว” แตงโมตะเกียกตะกายอยู่ในน้ำร้องตะโกนให้เพื่อนช่วย

“คราวนี้เจ้ารู้แล้วใช่ไหมว่าความเดือดร้อนจากการละทิ้งหน้าที่ของตนเองจะนำมาซึ่งภัยเช่นใด” นางพญามดพูดกับแตงโมหลังจากที่เหล่าทหารมดช่วยมันขึ้นมาจากหนองน้ำแล้ว

“ข้าขอโทษท่านนางพญา ข้าสำนึกผิดแล้ว ต่อไปข้าจะตั้งใจทำหน้าที่ให้ดีที่สุดครับ” แตงโมกล่าวอย่างสำนึกผิด ตั้งแต่นั้นมา แตงโมก็ไม่เคยจับลับในขณะเฝ้ายามอีกเลย

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ประโยครวม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ประโยครวม

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งประโยครวม และแยกประโยคสามัญจากประโยครวม

๑. ประโยครวม :

ประโยคสามัญ :

ประโยค สามัญ :

๒. ประโยครวม :

ประโยคสามัญ :

ประโยค สามัญ :

๓. ประโยครวม :

ประโยคสามัญ :

ประโยค สามัญ :

๔. ประโยครวม :

ประโยคสามัญ :

ประโยค สามัญ :

๕. ประโยครวม :

ประโยคสามัญ :

ประโยค สามัญ :

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง จำแนกประโยคซ้อน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ประโยคซ้อน

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง พิจารณาประโยคซ้อนต่อไปนี้ แล้วจำแนกเป็นประโยคหลัก และประโยคย่อย

ตัวอย่าง **เขามีผักสดปลอดสารพิษรับประทานเสมอ**

ประโยคหลัก **เขามีผักสดรับประทานเสมอ**

ประโยคย่อย **ผักสดปลอดสารพิษ**

๑. มดแดงเป็นมดชนิดหนึ่งซึ่งมีมากกว่า ๑๕,๐๐๐ ชนิด

ประโยคหลัก

ประโยคย่อย

๒. คุณปู่ปล่อยนกพิราบที่ติดตามาย

ประโยคหลัก

ประโยคย่อย

๓. นักเรียนผู้ที่ได้รับรางวัลดีเด่นเป็นพี่ชายของตนเอง

ประโยคหลัก

ประโยคย่อย

๔. ตำรวจจับผู้ร้ายซึ่งขายยาเสพติด

ประโยคหลัก

ประโยคย่อย

๕. ศักดิ์ชัยกินอัมจนพุงกาง

ประโยคหลัก

ประโยคย่อย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

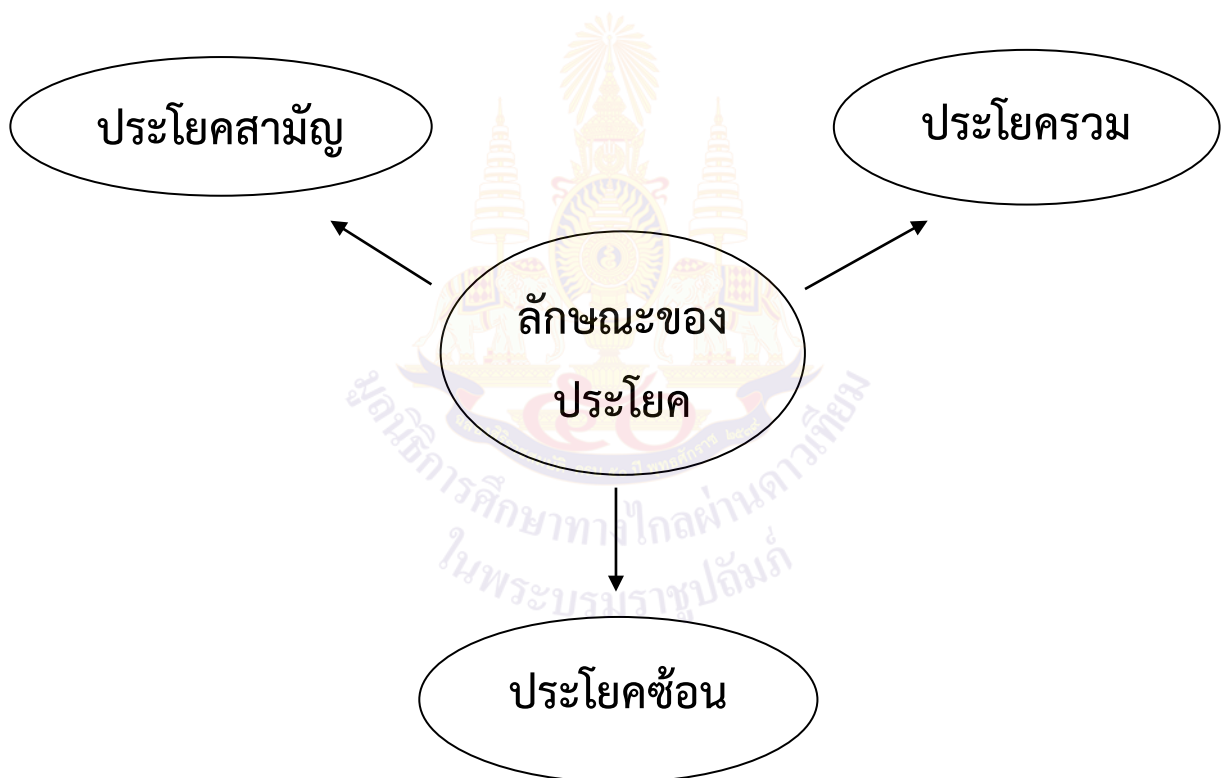
ใบงานที่ ๖ เรื่อง แผนภาพความคิด ประโยค

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ประโยคซ้อน

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่องประโยค ในรูปแบบแผนผังความคิด

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ประโยคที่ใช้ในการสื่อสาร มีหลายชนิด ต้องพิจารณาเลือกใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์ เช่น

๑. ประโยคบอกเล่า ใช้บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นรู้เรื่อง เช่น

วันนี้คุณยายจะพาผมไปดูละคร
จัดรวมความสนใจอยู่ที่เวทีการแสดง
ผมจะฝึกตีกลองมโนราห์

๒. ประโยคปฏิเสธ ใช้บอกว่าเรื่องราวนั้น ๆ ไม่ใช่ ไม่ต้องการ หรือไม่จริง มักมีคำว่า ไม่ ไม่ใช่ ไม่ได้

อยู่ด้วย เช่น

ฉันไม่ชอบชมการแสดง
นี่ไม่ใช่นิสัยของโอม
ผมไม่ได้ไปเที่ยวกับเพื่อนเพราะพาคุณยายไปชมละคร

๓. ประโยคคำถาม ใช้ถามผู้อื่นเมื่อต้องการคำตอบ มักมีคำแสดงคำถาม ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม ไหม ฯลฯ เช่น

ใครแสดงเป็นนางมโนราห์
โอมประทับใจอะไรจากการชมการแสดง
หิวไหม เข้าห้องน้ำ

๔. ประโยคขอร้อง ใช้ขอร้องให้ผู้อื่นทำอย่างหนึ่งอย่างใด มักมีคำว่า กรุณา โปรด ช่วย ฯลฯ อยู่ด้วย เช่น

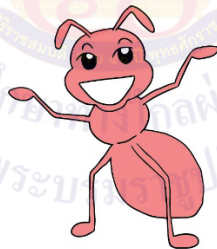
กรุณาปิดโทรศัพท์มือถือระหว่างชมการแสดง
โปรดร่วมมือกับโรงละครแห่งชาติในการรักษาความสะอาด
ช่วยรักษาสমบัติของชาติด้านนาฏศิลป์ด้วย

๕. **ประโยคแสดงความต้องการ** ใช้บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ มักมีคำว่า
อยาก ต้องการ ประสงค์ อยู่ด้วย เช่น

ฉันอยากไปใช้จักรยานร่วมรณรงค์ประหยัดพลังงาน
ผมต้องการไปโรงละครแห่งชาติเพื่อเป็นเพื่อนคุณยาย
เราทุกคน**ประสงค์**จะมีคอนเสิร์ตทำนองกลองไทยที่มีชื่อเสียง

๖. **ประโยคคำสั่ง** ใช้สั่งให้ผู้อื่นทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจให้ทำหรือห้ามมิให้ทำได้ เช่น

ห้ามถ่ายภาพ
ห้ามนำอาหารเข้ามารับประทาน
จงปฏิบัติตามระเบียบการเข้าชมโรงละครแห่งชาติ
อย่าลืมไปเป็นเพื่อนคุณยายนะลูก

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาพชนอนหญิง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร
รายวิชา ภาษาไทย รหัส ๓๐๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านป้ายที่กำหนดให้ แล้วนำสาระสำคัญจากป้ายมาแต่งประโยคเพื่อการสื่อสาร ที่กำหนดให้

ระวังยุงลาย!

ด้วย ๕ ป.๑ข.

สาเหตุไข้เลือดออก ระบาดหนักในฤดูฝน

ควรป้องกันและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

ปิด	เปลี่ยน	ปล่อย	ปรับปรุง	ปฏิบัติ	ขัด
ฝาภาชนะ ใส่น้ำ	น้ำใน ภาชนะ ทุก ๗ วัน	ปลากินลูกน้ำ ในอ่างไม้น้ำ	สภาพ แวดล้อม	จนเป็น นิสัย	ภาชนะ กำจัดขยะ

ประโยคบอกเล่า	
ประโยคปฏิเสธ	
ประโยคคำถาม	
ประโยคคำสั่ง	
ประโยคขอร้อง	

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านประกาศ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาษิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านประกาศ

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอ่านข่าวสารของทางราชการ

การอ่านข่าวสารของทางราชการ เป็นการสื่อสารข้อความจากหน่วยงานราชการถึงประชาชนบุคคลทั่วไป อาจจัดทำในรูปแบบต่าง ๆ

จุดมุ่งหมายของการอ่านข่าวสารของทางราชการ มีดังนี้

๑. อ่านเพื่อรับทราบ

๒. อ่านเพื่อนำไปปฏิบัติ

ประกาศ เป็นข้อความที่แจ้งเรื่องราวให้ผู้อื่นทราบ เช่น ประกาศทางราชการ ประกาศบริษัท ห้างร้าน

การเขียนประกาศ เป็นการบอกความต้องการ หรือข้อเท็จจริงของหน่วยงานหรือบุคคล เพื่อให้ทราบทั่วกันอย่างกว้างขวาง มี ๒ ประเภท คือ ประกาศที่ไม่เป็นทางการ และประกาศที่เป็นทางการ

๑. ประกาศที่ไม่เป็นทางการ

เป็นการเขียนแจ้งเรื่องให้ผู้อื่นทราบและให้ปฏิบัติตามความต้องการของผู้ประกาศ โดยจะบอกความต้องการและหรือจุดประสงค์ และให้รายละเอียดประกอบตามความจำเป็น ภาพ หรือคุณลักษณะที่เด่นชัด

ตัวอย่าง การประกาศสัตว์เลี้ยงหาย

แมวตัวนี้หายที่สนามบิน ณ
วันที่ 13 ในเวลา 17:20 ถ้า
มีใครหาเจอรีบโทรแจ้ง
เบอร์ 0958377057 ขอ
ขอบคุณล่วงหน้าคนใจดีทุก
ท่านครับ เราจะ
จ่าย 5000 บาท เป็นค่าตอบแทน
ให้ นะครับ

<https://www.naewna.com/likesara/๔๒๖๗๙๕>

๒. ประกาศที่เป็นทางการ ส่วนใหญ่เป็นประกาศทางราชการ มีหลักการเขียนที่สำคัญคือ

๑. บอกใจความสำคัญให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ตามจุดประสงค์

๒. ลำดับความจากบอกเหตุไปหาผล หรือบอกความต้องการ แล้วให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม

๓. ใช้ถ้อยคำที่กระชับ ชัดเจน ภาษาที่เป็นแบบแผนหรือกึ่งแบบแผน ไม่ใช่ภาษาพูด

๔. การเขียนตามรูปแบบของประกาศ

ตัวอย่าง

ประกาศ...(ชื่อหน่วยงานราชการที่ออกประกาศ)

เรื่อง...(ชื่อเรื่องที่ประกาศ)

(ย่อหน้า).....อ้างเรื่องที่ประกาศ.....

(ย่อหน้า).....จุดประสงค์สำคัญ รายละเอียด เงื่อนไขต่าง ๆ และขั้นตอนการปฏิบัติ

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลายมือชื่อผู้ประกาศ

(ชื่อเต็มของเจ้าของลายมือ)

ตำแหน่งของผู้ออกประกาศ

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรื่อง อนุญาตให้ใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานพิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้ในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๓

ชินภัทร ภูมิรัตน์

(นายชินภัทร ภูมิรัตน์)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การอ่านประกาศ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สุภาชิตสอนหญิง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านประกาศ

รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๖๖๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา เรื่อง พายุมังคุด แล้วตอบคำถาม (๑๐ คะแนน)

ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา

พายุ “มังคุด”

ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๐๗ สิงหาคม ๒๕๕๖

เมื่อเวลา ๐๔.๐๐ น. วันที่ (๗ ส.ค.๕๖) พายุโซนร้อน “มังคุด” (MANGKHUT) ได้ทวีกำลังแรงขึ้นจากพายุดีเปรสชันบริเวณทะเลจีนใต้ตอนกลาง มีศูนย์กลางอยู่ห่างประมาณ ๕๕๐ กม. ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม หรือที่ละติจูด ๑๗.๐ องศาเหนือ ลองจิจูด ๑๐๙.๕ องศาตะวันออก มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลางประมาณ ๖๕ กม./ชม. พายุนี้กำลังเคลื่อนตัวทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ด้วยความเร็วประมาณ ๒๕ กม./ชม. มีแนวโน้มเคลื่อนขึ้นฝั่งบริเวณประเทศเวียดนามตอนบน ในวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ นี้ ลักษณะเช่นนี้ทำให้ในช่วงวันที่ ๗-๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ จะมีฝนตกหนักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณจังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ อุดรธานี หนองบัวลำภู สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ส่วนภาคเหนือ บริเวณจังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน แพร่ อุดรดิตถ์ และเพชรบูรณ์ ขอให้ประชาชนระวังอันตรายจากสภาวะอากาศดังกล่าวไว้ด้วย

อนึ่ง มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทย และอ่าวไทย มีกำลังแรงขึ้นทำให้บริเวณด้านตะวันตกของภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ฝั่งตะวันตก ยังคงมีฝนตกหนักได้ บางแห่ง ขอให้ประชาชนบริเวณจังหวัดจันทบุรี ตราด ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ระวังอันตรายจากฝนตกหนัก ส่วนคลื่นลมในทะเลอันดามันและอ่าวไทยตอนบน สูงประมาณ ๒ เมตร ขอให้ชาวเรือเพิ่มความระมัดระวังในการเดินเรือในระยะนี้ไว้ด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เวลา ๐๕.๐๐ น.

(ลงชื่อ) วรพัฒน์ ทิวถนอม

(นายวรพัฒน์ ทิวถนอม)

อธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา

ตอบคำถามจากการอ่านประกาศ

๑. หน่วยงานที่ออกประกาศคือหน่วยงาน

.....

๒. เรื่องที่ออกประกาศคือเรื่องใด

.....

๓. ทำไมต้องออกประกาศ

.....

๔. ผู้ได้รับผลกระทบตามข้อความในประกาศ

.....

๕. เงื่อนไขและขั้นตอนการปฏิบัติคืออะไร

.....

๖. ประกาศนี้น่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ ๕ เรื่อง _____ สุภาชิตสอนหญิง _____

๑. ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสามารถของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ ระดับความสามารถ : ดีมาก ค่อนข้างดี ดี พอใช้ ปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		ดีมาก	ค่อนข้างดี	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
๑	การบอกความหมายของคำศัพท์ในเรื่อง					
๒	การอ่านจับใจความและบทร้อยกรอง					
๓	การวิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง					
๔	บอกลักษณะประโยครวม ประโยคซ้อน และประโยคเพื่อการสื่อสาร					
๕	อ่านประกาศที่เป็นทางการและประกาศไม่เป็นทางการ					

๒. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ สร้างสรรค์งานเขียน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการพูดโน้มน้าวใจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การพูดโน้มน้าว

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การพูดโน้มน้าวใจ เป็นการพูดให้ผู้อื่นเชื่อถือ หรือมีความเห็นคล้อยตาม เช่น เชิญชวนให้ทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง พูดโฆษณาสิ่งของ หรือกิจกรรมที่ดี ๆ

หลักในการพูดโน้มน้าวใจ

๑. กำหนดจุดมุ่งหมายในการพูดให้ชัดเจน เช่น ต้องการให้ผู้ฟังเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไร หรือต้องการเชิญชวนให้ผู้ฟังกระทำสิ่งใด

๒. จัดลำดับเนื้อหาที่จะพูด โดยแบ่งเป็น

- บทนำ
- เนื้อหา
- บทสรุป

๓. วิธีการพูด พูดด้วยความตั้งใจ ใช้น้ำเสียงให้หนักแน่น จริงจัง และใช้ภาษาในการพูดทำนองเชิญชวน หรือวิงวอนให้ปฏิบัติตามมากกว่าการบังคับ

ข้อควรปฏิบัติในการพูดโน้มน้าวใจ

- ๑.๑ ใช้ภาษาเชิงเสนอแนะ ขอร้อง ไม่บังคับ
- ๑.๒ แสดงเหตุผลประกอบให้น่าเชื่อถือ
- ๑.๓ เสนอทางเลือกให้เห็นทั้งด้านดีและด้านเสีย
- ๑.๔ สร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน เครียด
- ๑.๕ พูดให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกรักอยากปฏิบัติตาม

ตัวอย่างการพูดโน้มน้าวใจ

เรื่อง ใช้ถุงผ้า ลดขยะ ลดโลกร้อน

เป็นที่ทราบกันดีว่า ทุกวันนี้โลกของเรากำลังประสบวิกฤตการณ์เกี่ยวกับสภาวะโลกร้อน อันส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั่วโลก ซึ่งนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น อุณหภูมิของโลกสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ฤดูกาลเปลี่ยนแปลงเกิดภัยแล้งเนื่องจากฝนไม่ตกตามฤดูกาล หรือเกิดฝนตกหนักในหลายพื้นที่ ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมครั้งใหญ่ในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย นอกจากนั้นยังเกิดโรคและศัตรูพืชระบาดเนื่องจากแมลงหลายชนิดที่เป็นพาหะสำคัญของเชื้อโรคมีการกระจายพันธุ์ได้ดีขึ้น

ท่านผู้ฟังคะ ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องร่วมมือกันช่วยกัน แก้ปัญหาลดสภาวะโลกร้อนอย่างจริงจัง ดิฉันขอเสนอวิธีหนึ่งที่เราสามารถทำได้ง่าย ๆ คือ การลดขยะถุงพลาสติกด้วยการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก เพราะการผลิตถุงพลาสติกใช้พลังงานอย่างมหาศาล นอกจากนั้นการกำจัดถุงพลาสติกซึ่งเป็นขยะก็ต้องใช้พลังงานอีกด้วย โปรดนำถุงผ้าติดตัวไปด้วยเมื่อซื้อของ และบอกพนักงานขายว่าไม่รับถุงพลาสติก ฝึกการกระทำเช่นนี้จนติดเป็นนิสัย เพียงเท่านี้คุณก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนช่วยลดโลกร้อน อย่าลืมนะคะ ใช้ถุงผ้า ลดขยะ ลดโลกร้อน เพื่อโลกที่น่าอยู่ของเราค่ะ

นฤกร รุจิเรข

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การพูดโน้มน้าว

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การพูดโน้มน้าว

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เขียนร่างการพูดโน้มน้าว ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

๑. ถ้านักเรียนเป็นครู ต้องการให้นักเรียนในห้องช่วยดูแลเพื่อนที่ขาเจ็บ ควรพูดว่า

.....

.....

.....

.....

๒. นักเรียนต้องการรณรงค์ให้เพื่อนเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย ควรพูดว่า

.....

.....

.....

.....

๓. นักเรียนและเพื่อนมาทำรายงานที่บ้าน และอยากชวนรับประทานอาหารเย็นที่บ้าน ควรพูดว่า

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ร่างการพูดโน้มน้าวใจ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การพูดโน้มน้าว
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เขียนร่างคำพูดโน้มน้าวเชิญชวนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ร่างการพูดโน้มน้าวใจ เชิญชวนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

บทนำ

.....

.....

.....

.....

เนื้อหา

.....

.....

.....

.....

บทสรุป

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การเขียนเรื่องจากภาพ

เป็นการบอกเล่าเรื่องราวเพื่อถ่ายทอดความคิดจากภาพโดยใช้ประสบการณ์และจินตนาการของผู้เขียน

องค์ประกอบของการเขียนเรื่องจากภาพ

- มีเหตุการณ์เกิดขึ้น
- มีตัวละครและการเคลื่อนไหวของตัวละคร
- มีแนวคิดสำคัญตรงกับภาพ
- มีการเชื่อมโยงความคิด

ข้อเสนอแนะในการเขียนเรื่องจากภาพ

๑. สังเกตภาพ รายละเอียดในภาพอย่างถี่ถ้วนและนำมาเป็นประเด็นสำคัญในการเขียน
๒. หาคำสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาพมาหลาย ๆ คำ แล้วเรียบเรียงเป็นประโยคให้ต่อเนื่องกัน
๓. นำข้อความหรือประโยคที่นำเสนอความคิดต่าง ๆ มาเรียบเรียงใหม่ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกัน
๔. แทรกความรู้ แนวคิด และจินตนาการลงไปในงานเขียนด้วย

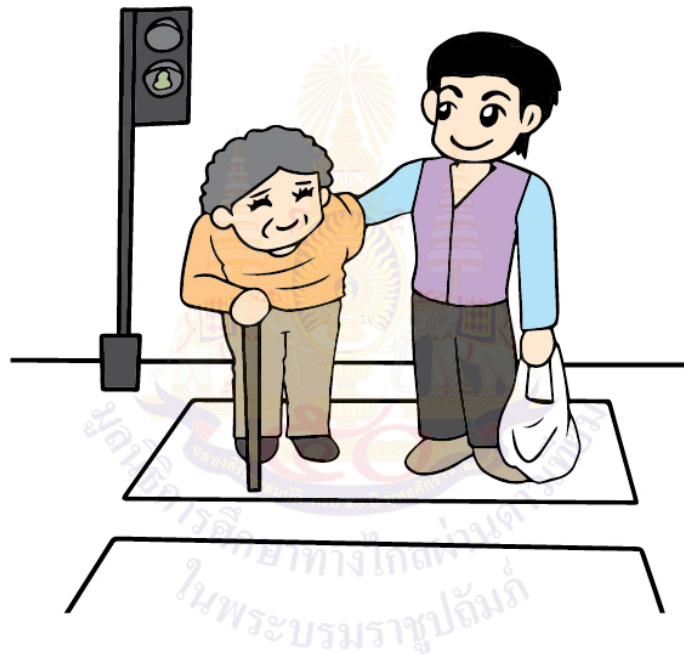
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพ ไม่ต้องตั้งชื่อเรื่องไม่เขียนเป็นบทหรือกรอง ไม่ใช้คำย่อไม่ใช้คำทับศัพท์ โดยใช้ภาษาไทยมาตรฐานความยาว ๕ - ๗ บรรทัด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกภาพจากวารสาร หรือนิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ ๑ ภาพ แล้วนำมาติดภาพลงในใบงาน จากนั้นเขียนเรื่องจากภาพ ไม่ต้องตั้งชื่อเรื่อง ไม่เขียนเป็นบท ร้อยกรอง ไม่ใช่คำย่อ ไม่ใช่คำทับศัพท์ โดยใช้ภาษาไทยมาตรฐานความยาว ๕ - ๗ บรรทัด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านนิทาน เรื่องเจ้าชายกับตะเกียบเงิน แล้วนำข้อคิดที่ได้ไปเขียน แผนภาพความคิดจากนิทาน

เจ้าชายกับตะเกียบเงิน

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระเจ้าแผ่นดินจีนองค์หนึ่ง ให้โอรสเดินทางไปเรียนกับอาจารย์ที่มีชื่อเสียงในป่า เพื่อศึกษาวิชาการเตรียมตัวเป็นพระเจ้าแผ่นดินต่อจากตน โดยให้เด็กกำพร้าติดตามไปด้วยหนึ่งคนชื่อนายหยวน เมื่อไปอยู่ที่สำนักของอาจารย์พระโอรสมีความตั้งใจ และทรงสนพระทัยเป็นพิเศษในวิชาyingzhu สามารถยิ่งได้รวดเร็วและแม่นยำ นายหยวนติดตามรับใช้พระโอรสด้วยความซื่อสัตย์จงรักภักดี เขาเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นอยากเรียนวิชาแต่อาจารย์ไม่สอนให้ เขาจึงมีหน้าที่หุงอาหารและทำความสะอาดที่พักให้อาจารย์ และพระโอรส เขาไม่รู้จะทำอะไรจึงหาไม้มาทำเป็นตะเกียบหยิบข้าวทีละเม็ด ใส่หม้อหุงข้าวตอนแรกก็คิบดีได้ข้าวเพราะไม่ชำนาญ เขาพยายามใช้ตะเกียบหยิบข้าวใส่หม้อไปเรื่อย ๆ จนมีความชำนาญทำได้รวดเร็วขึ้น นายหยวนมีความสุขกับการใช้ตะเกียบคิบดีสิ่งของอื่น ๆ เรื่อยไป แม้กระทั่งใบไม้ที่ปลิวหลุดจากต้นก็สามารถใช้ตะเกียบคิบดีทัน

เมื่อพระโอรสเรียนวิชาต่าง ๆ จบ ก็ลาอาจารย์กลับมาหาพระราชบิดา พระองค์ทรงถามพระโอรสว่าเรียนอะไรมาบ้าง พระโอรสก็ทูลว่าได้เล่าเรียนวิชามากมายและมีความสนใจพิเศษใน การyingzhu พระราชบิดาพระทัยชื่นชมในโอรส แล้วก็หันมาถามนายหยวนว่า เจ้าได้เล่าเรียนอะไรมาบ้าง นายหยวนก็ทูลว่าไม่ได้เรียนอะไรมาเลย พระราชบิดาริ้วมากตรัสว่า “เจ้านี้ใช้ไม่ได้มีโอกาสอยู่อยู่กับอาจารย์เก่ง ๆ แล้วไม่ศึกษาเล่าเรียนวิชาติดตัวมา” จึงสั่งให้ทหารเอาตัวไปประหาร นายหยวนก็ทูลว่าขอตายด้วยฝีมือเจ้าชาย เพราะได้มีซื่อสัตย์และอยู่รับใช้มานาน และเจ้าชายก็จะได้อีกโอกาสแสดงฝีมือyingzhuให้พระราชบิดาทอดพระเนตรด้วย พระราชาอนุญาตให้นายหยวนเลือกตายด้วยฝีมือของพระโอรส ทั้งสองก็ลงมาที่สนามหน้าพระที่นั่งเจ้าชายเดินเข้ามาขอโอฬารกรรม นายหยวนขอตะเกียบกับเจ้าชาย ๆ ก็ประทานตะเกียบให้ นายหยวนมายืนที่เสาสำหรับประหาร เจ้าชายก็อยู่อีกด้านหนึ่ง เมื่อเจ้าชายยิงธนูมาที่นายหยวน เขาใช้เอาตะเกียบจับลูกธนูได้ ทำให้พระราชบิดาโมโหยิ่งสั่งให้ยิงธนูไปที่นายหยวนทีละ ๓ ดอก เขาก็ใช้ตะเกียบจับธนูทั้ง ๓ ดอกได้ทันที พระราชาสั่งให้ยิงอีกทีเดียว ๗ ดอก เขาใช้ตะเกียบจับธนูทั้ง ๗ ดอกได้ทัน พระเจ้าแผ่นดินเห็นเช่นนั้นก็ทรงพอพระทัยสั่งให้พระโอรสเลิกยิง และชมเชยว่าทั้งสองคนมีความชำนาญเป็นพิเศษ จึงตั้งให้นายหยวนเป็นนายอำเภอประชาชนก็โห่ร้องด้วยความยินดี การพยายามทำอะไรก็ตามถึงจะไม่มีผู้สอน แต่เราพยายามฝึกและเอาชนะตนเองเรื่อย ๆ ผลดีก็จะอยู่กับตัวเราเองโดยไม่ต้องพึ่งความช่วยเหลือจากใคร

ตัวละคร 	เรื่อง เจ้าชายกับตะเกียบเงิน	ฉาก
ข้อคิด 	เหตุการณ์ 	ปัญหา

สรุป ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนนิทาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

นิทานเป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ที่ใคร ๆ ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ชอบฟังนิทานทั้งนั้น แต่ละชนชาติต่างมีนิทานเป็นสมบัติประจำชาติของตน นิทานมีหลายประเภท เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานอีสป นิทานชาดก การเขียนนิทานต้องมีศิลปะในการเขียนให้สนุก นิทานนอกจากให้ความบันเทิงแล้วยังให้คุณค่าแก่ผู้ฟังและผู้อ่าน ได้แก่ คติธรรม ข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น

องค์ประกอบของนิทาน ได้แก่

๑. แนวคิดหรือแก่นของเรื่อง เช่น เรื่องปลาบู่ทอง และ เรื่องซินเดอเรลลา มีแนวคิด หรือแก่นของเรื่องว่า แม่เลี้ยงข่มเหงลูกเลี้ยง
๒. โครงเรื่อง ซึ่งเป็นการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ดำเนินไปตามลำดับ
๓. ตัวละครสำคัญ และตัวละครประกอบ
๔. ฉาก ซึ่งกล่าวถึงสถานที่ และบรรยากาศประกอบเรื่อง
๕. ถ้อยคำหรือบทสนทนา ที่ตัวละครในเรื่องพูดกัน
๖. คติชีวิต หรือ ข้อคิด ที่ได้จากเรื่อง

วิธีการเขียนนิทาน

การเขียนนิทานเป็นการเขียนเรื่องสมมติให้ผู้อื่นอ่าน ต้องเขียนให้สนุกและเขียนบรรยายให้น่าสนใจ ให้เหมือนกับผู้เขียนได้มาเล่าให้ผู้อื่นฟัง มีหลักการเขียนดังนี้

๑. สร้างโครงเรื่อง
๒. กำหนดตัวละครและสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์
๓. ลำดับเหตุการณ์
๔. ดำเนินเรื่องให้น่าสนใจ มีความขัดแย้งในการกระทำของตัวละคร
๕. ใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องให้สมจริงสมจัง และสละสลวย โดยการใช้การบรรยาย หรือการใช้บทสนทนาดำเนินเรื่อง
๖. เขียนเรื่องให้มีแนวคิด และให้เห็นผลของการกระทำของตัวละคร
๗. การเขียนนิทานโดยการนำเรื่องเก่ามาเล่าใหม่ โดยมีวิธีการเขียนที่แปลกออกไป คือ เพิ่มเติมขยายข้อความของเก่าให้กว้างขวางออกไปจากเดิม และที่สำคัญที่สุดคือ มีการสอดแทรกข้อคิด ลักษณะนี้เรียกว่า “นิทานประยุกต์”

(วิภา ตันทุลพงษ์. ๒๕๕๕. บทเรียนการสอนเขียนภาษาไทยในระดับแนวทางการพัฒนา
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา)

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การเขียนเรียงความ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรียงความ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ทด๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนวางแผนเขียนนิทานตามจินตนาการ โดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง

๕. ข้อคิด

๑. ตัวละคร

๔. ผลของเหตุการณ์

โครงเรื่องนิทานเรื่อง

๒. ฉาก

๓. เหตุการณ์

นิทานเรื่อง.....

[illegible]

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนเรียงความ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรียงความ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การเขียนเรียงความ

เรียงความเป็นเรื่องราวที่แต่งและเรียบเรียงขึ้นตามความนึกคิด ความรู้สึก ความรู้และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้แต่งที่ถ่ายทอดสู่ผู้อ่าน โดยมีการคิดโครงเรื่องให้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง แล้วนำถ้อยคำมาประกอบเป็นประโยค และเรียบเรียงเป็นเนื้อความให้ต่อเนื่องกันตามโครงเรื่องที่คิดไว้

กล่าวได้ว่า การเขียนเรียงความมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนภาษาไทย เพราะผู้เขียนเรียงความนอกจากจะต้องค้นคว้าความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะเขียนแล้ว ผู้เขียนต้องแสดงความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเองลงในข้อเขียนนั้น ๆ รวมถึงการใช้ภาษาให้ถูกต้อง สละสลวย ได้สาระชัดเจน

องค์ประกอบของเรียงความ

เรียงความ ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ๓ ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

๑. ส่วนที่เป็นคำนำ

เป็นการเปิดเรื่อง อาจเป็นการอธิบายความหมายชื่อเรื่อง หรือขอบเขตของเรื่อง

๒. ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง

ส่วนเนื้อเรื่องอาจประกอบด้วยหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าจะขยายความของเรื่องตามแนวคิดที่ตั้งไว้ อาจมีทั้งความรู้ การแสดงความคิดเห็น ส่วนวนโวหาร ที่มีความต่อเนื่องสอดคล้องกัน

๓. ส่วนที่เป็นการสรุปเรื่อง

เป็นการปิดเรื่อง หรือ สรุปเนื้อหาสำคัญของเรื่อง ควรมีเพียง ๑ ย่อหน้า ซึ่งอาจเป็นคติสอนใจ ข้อคิด หรือความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน

(เปิดเรื่อง ความนำ คำนำ)	ส่วน คำนำ	
	ส่วน เนื้อเรื่อง ย่อหน้าที่ ๑ ย่อหน้าที่ ๒ ย่อหน้าที่ ๓ ฯลฯ	
(ปิดเรื่อง ,ความสรุป , สรุป)	ส่วน สรุป	

ขั้นตอนในการเขียนเรียงความ

๑. การกำหนดหัวเรื่อง มี ๒ ลักษณะ การกำหนดหัวเรื่องไว้เรียบร้อยแล้ว และเลือกเขียนตามความสนใจ/พอใจ/มีความรู้เรื่องนั้นมากที่สุด

๒. การกำหนดขอบเขตของหัวข้อเรื่อง ไม่ควรกว้างมากเกินไปจนเขียนไม่จบ ควรมีจุดมุ่งหมายที่เฉพาะเจาะจง

ตัวอย่างหัวข้อเรื่องที่กว้าง “สมุนไพร” ถ้านำมาทำให้เฉพาะเจาะจง เป็น “สมุนไพรรักษาโรค”

๓. การรวบรวมข้อมูลใช้วางโครงเรื่อง ต้องเป็นข้อมูลที่มีหลักฐานอ้างอิง มีเหตุผลน่าเชื่อถือ โดยพิจารณาว่าหัวข้อใดควรมาก่อน หรือมาหลัง แล้วจัดเรียงลำดับ

๔. การจัดกลุ่มความคิดในการวางโครงเรื่อง อาจจัดเป็นพวก หมวดย่อยเดียวกัน เป็นหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย โดยจัดให้ต่อเนื่องสอดคล้องกัน

๕. วางโครงเรื่องด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่

๕.๑ วางโครงเรื่องด้วยการใช้หัวข้อหลัก หัวข้อรอง และหัวข้อย่อย เช่น

ตัวอย่าง โครงเรื่อง นกแก้วสัตว์ปีกสวยงาม

ส่วนคำนำ : เปิดเรื่องด้วยความหมายของสัตว์ปีก

ส่วนเนื้อเรื่อง : ๑. รูปร่างลักษณะนกแก้ว

๒. ที่อยู่อาศัย

๓. อาหารของนก

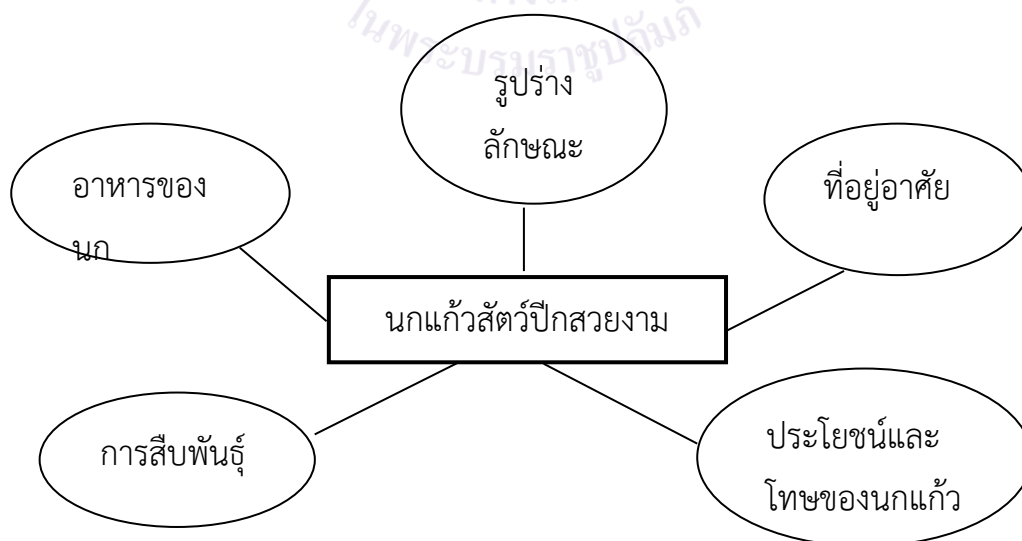
๔. การสืบพันธุ์

๕. ประโยชน์และโทษของนกแก้ว

ส่วนสรุป : การอนุรักษ์สัตว์ปีก และการดูแลเลี้ยงสัตว์ปีก

๕.๒ วางโครงเรื่องด้วยการใช้แผนภาพโครงเรื่อง

ตัวอย่าง โครงเรื่อง นกแก้วสัตว์ปีกสวยงาม

๖. ขั้นตอนการเขียน

๖.๑ การเขียนส่วนนำ ต้องเปิดเรื่อง/ทำให้ผู้อ่านสนใจ เป็นการแนะหรือบอกความมุ่งหมายหรือแนวของเรื่อง ไม่เขียนนอกเรื่องไกลเกินไปหรืออ้อมค้อม และมีแนวนำเข้าสู่เรื่อง ไม่ยาวเกินไป อาจเปิดเรื่องโดย บทประพันธ์ สุภาษิต คำกล่าว การตั้งคำถาม

๖.๒ การเขียนส่วนเนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่ยาวที่สุดในการเขียน เป็นส่วนหลักของเรียงความ อาจมีหลายย่อหน้า ปกติเนื้อเรื่องควรประกอบด้วย

- มีหลักฐานยืนยัน ๆ ความรู้ในเรื่องต่าง
- มีเหตุผล ความคิดเห็นที่ไม่เลื่อนลอย
- ข้อมูลชัดเจนเหมาะสมสอดคล้องกัน
- สถานการณ์ที่น่าสนใจ เหตุการณ์ซึ่งเรียงตามลำดับเวลา ตามเหตุผล หรือ ตาม

ความสำคัญ แต่ละย่อหน้า ที่สื่อความคิดอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม มีความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละประโยค แต่ละย่อหน้า เขียนตรงประเด็น

๖.๓ การเขียนส่วนสรุป **มักใช้ ๒ วิธี คือ**

๑) จบด้วยการย่อ คือ นำเอาใจความสำคัญ ที่เป็นสาระอย่างแท้จริงมากล่าวในตอนท้าย ให้ผู้อ่านประทับใจเป็นการทบทวนอีกครั้ง

๒) จบด้วยการสรุปให้ตรงความมุ่งหมายสำคัญของเรื่องใช้วิธีสรุปความเป็นประโยค บอกเล่าหรือประโยคคำถาม เป็นภาษิต หรือเป็นคำประพันธ์ที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่องก็ได้ภาคจบนี้ควรแยกเป็นย่อหน้าหนึ่ง และต้องสรุปความหมายสำคัญเอาไว้ในหน้านี้

ข้อพึงระวังในการเขียนเรียงความมีดังนี้

๑. เขียนหนังสือให้อ่านง่าย รักษาความสะอาด และเขียนตัวสะกดให้ถูกต้อง
๒. โดยจะต้องเขียนให้เชื่อมโยง ทุกครั้งที่จะเริ่มเขียนย่อหน้าใหม่โยงสอดคล้องกัน
๓. ไม่ใช้สำนวนพูดหรือเขียนแบบบทสนทนา เช่น ครับ จ๊ะ ค่ะ คุณอ่านหนังสือเล่มนี้ไหม
๔. ไม่ควรเขียนภาษาอังกฤษปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น ไม่ใช้สำนวนต่างประเทศ เช่น ฉันทจิบรถไฟไป
- เขียนใหม่ “โดยสาร” มาจากภาษาอังกฤษควรเปลี่ยนเป็น “จับ”
๕. ๆ ไม่เขียนข้อความลอย ต้องมีตัวอย่างอ้างอิงให้เป็นหลักฐาน
๖. ที่ไพบ่ ๆ ฉันทต่าง โคลง กลอน กาพย์ เช่น ควรจดจำบทร้อยกรองเราะ หรือมีคติสอนใจเพื่อใส่ประกอบในการเขียนเรียงความ
๗. ควรเขียนเรียงความให้ขนาดความยาวมากพอสมควร
๘. การเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนในเรียงความ ต้องเป็นความคิดเห็นที่เป็นกลาง ไม่เอียงซ้ายหรือเอียงขวา ความคิดเห็นควรสร้างสรรค์

ตัวอย่างเรียงความเรื่องเพื่อนของฉัน

เรื่อง โป่งเพื่อนรัก

โป่งเป็นเพื่อนรักเพียงคนเดียวของฉัน...บ้านโป่งอยู่ใกล้ ๆ กับสถานีอนามัยซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้าน
โป่งเป็นคนพูดจาโผงผาง...แต่จริงใจ โป่งตัวสูงใหญ่

โป่งชอบช่วยเหลือฉันอยู่เสมอ...เพราะร่างกายของฉันไม่แข็งแรงนัก...ฉันเคยประสบอุบัติเหตุ
ทางรถยนต์เมื่อหลายปีก่อน...ทำให้ขาหักการเดินไม่ปกติ...บางครั้งถ้าเดินไปไหนมาไหนนานๆจะปวดขา
อย่างมาก...โป่งจะคอยช่วยเหลือเป็นไม้เท้าให้ฉันทุกครั้ง...โป่งเองก็มีเพื่อนไม่มากนัก...เพราะครอบครัว
ของโป่งยากจน...หลาย ๆ คนไม่อยากคบเป็นเพื่อนด้วย

สำหรับฉัน...โป่งเป็นเพื่อนที่แสนดี...มีน้ำใจ...ทำให้ฉันรู้สึกได้ว่า...เพื่อนที่ดีไม่จำเป็นต้องร่ำรวย
ความจริงใจสำคัญกว่า

คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์. ๒๕๕๑. กระทรวงศึกษาธิการ : เรียงความ
ย่อความ และสรุปความ ช่วงชั้นที่ ๒ – ช่วงชั้นที่ ๔. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค่าของสำนักงาน

คณะกรรมการ สกสค

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ตอบคำถามเตรียมการเขียนเรียงความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรียงความ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เพื่อนที่นักเรียนสนิท ชื่ออะไร

.....

๒. เพื่อนสนิทคนนี้อยู่ที่ไหน มีนิสัยอย่างไร

.....

.....

.....

๓. เขียนบรรยายลักษณะท่าทาง รูปร่าง ของเพื่อนสนิท เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๕. มีความประทับใจเกี่ยวกับเพื่อนในเรื่องอะไรบ้าง เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

๖. เขียนอธิบายแนวคิดของการมีเพื่อนดีเป็นอย่างไร และการจะเป็นเพื่อนที่ดีควรทำอย่างไร
พร้อมยกตัวอย่าง ๓ ตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

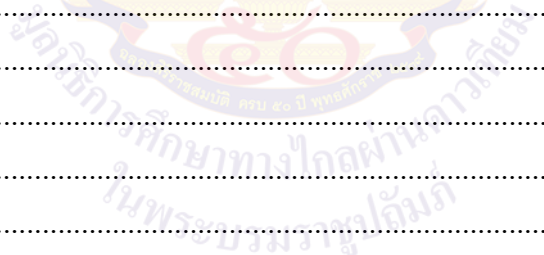
.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง เขียนเรียงความเรื่องเกี่ยวกับเพื่อน พร้อมกับตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ

เรื่อง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนางานเขียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

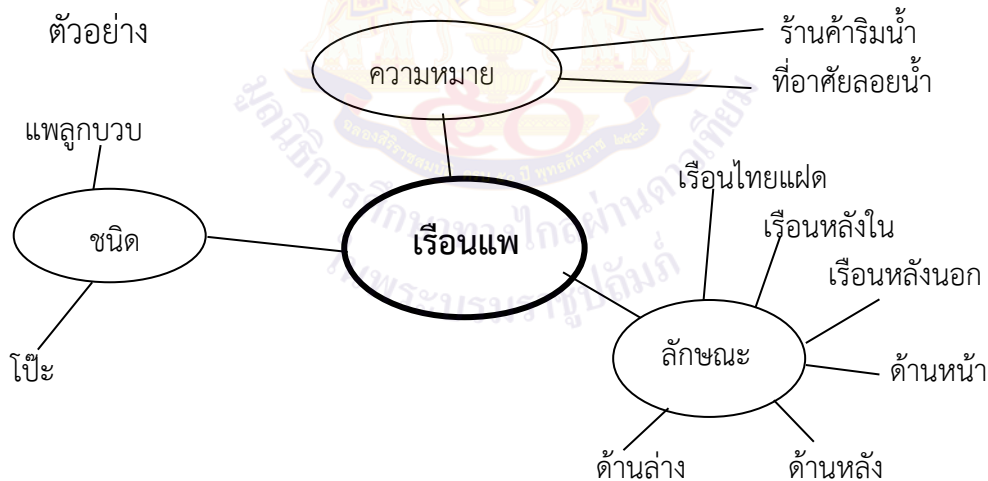
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรียงความ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

แผนภาพความคิด (Mind Mapping) เป็นการเรียบเรียงความคิด ความเข้าใจ ที่ได้จากข้อความที่อ่าน ที่ฟัง ที่ดู หรือที่พบ โดยนำสาระสำคัญแต่ละประเด็นมาลงในแผนภูมิ หรือแผนภาพที่สร้างขึ้นเองอย่างง่าย ๆ แผนภาพความคิด นำไปใช้ในการอธิบาย เล่าเรื่อง การเขียนเรื่อง เป็นการฝึกคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล ช่วยให้พิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องได้ครบถ้วน และจัดระบบ จัดลำดับความต่อเนื่องได้อย่างดี การเขียนแผนภาพความคิด ช่วยจัดลำดับความคิดในการเขียนเรื่องต่าง ๆ และเป็นแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้มาใช้ในการเขียนเรื่องให้ดียิ่งขึ้น

รูปร่างลักษณะและวิธีการใช้แผนภาพความคิด ในการพัฒนาการเขียนเรียงความ

๑. แผนภาพใยแมงมุม ใช้บรรยายความคิดหลักที่มีส่วนประกอบย่อย เช่น จังหวัดประกอบด้วย อำเภอ

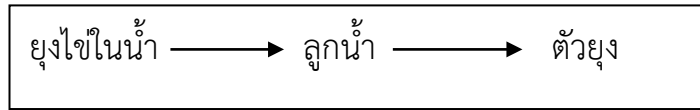

เรือแพ

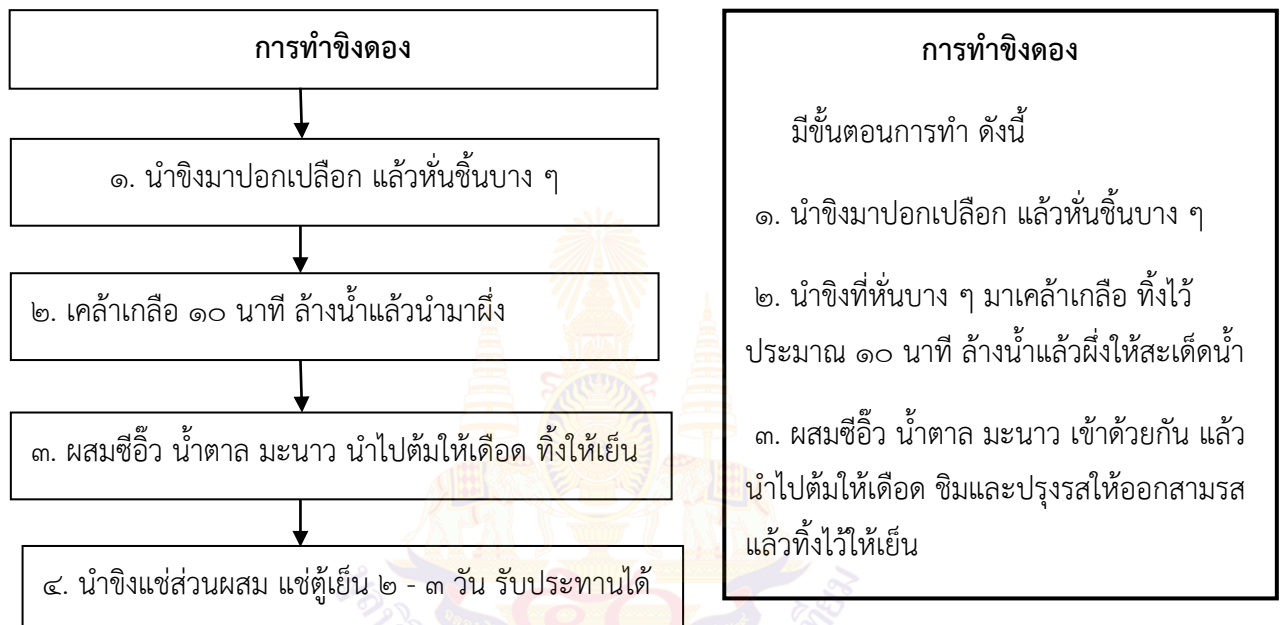
เรือแพ คือร้านค้าริมน้ำ รวมทั้งเป็นที่อยู่อาศัยลอยน้ำ เคลื่อนที่ไปมาได้

เรือแพมีลักษณะเหมือนเรือนไทยแฝด หลังในเป็นที่หลับนอน ส่วนหลังนอกเป็นร้านค้า ด้านหน้าเป็นระเบียงติดกับน้ำยาว ๓ ห้อง ด้านหลังเป็นครัว ด้านล่างเป็นเรือนรับรอง มี ๒ ชนิด คือ แพลูกบวบ ใช้ไม้ไผ่ผูกเป็นแพ และโป๊ะใช้ไม้จริงต่อเป็นแพมีโครงอยู่ภายในเรือแพเป็นภูมิปัญญาของคนไทย ในการสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อการค้าขาย

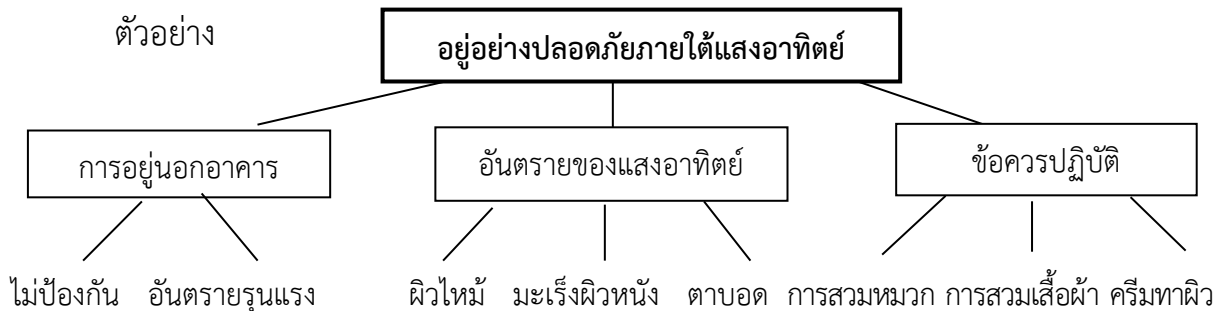
๒. แผนภาพลำดับเหตุการณ์ ใช้บรรยายขั้นตอนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การเจริญเติบโตของยุง

ตัวอย่าง ขั้นตอนการทำชิงตอง

๓. แผนภาพแบบต้นไม้ ใช้เขียนแสดงสาเหตุและผลที่เกิด ที่หัวเรื่องมีความเชื่อมโยงหรือสัมพันธ์กับหัวเรื่องหลัก

การอยู่นอกอาคารสถานที่ท่ามกลางแสงแดดที่ร้อนจัดโดยไม่มีการป้องกันตัว ถือว่าเป็นอันตรายขั้นรุนแรง

อันตรายของแสงแดด มีดังนี้ ประการแรกทำให้ผิวหนังไหม้ ประการที่สองอาจทำให้เกิดมะเร็งผิวหนัง และสุดท้ายการใช้สายตาภายใต้แสงแดดเป็นเวลานานอาจทำให้ตาบอด

ข้อควรจำและการปฏิบัติตน คือ การสวมหมวก สวมเสื้อผ้าที่เหมาะสม และทาครีมกันแดด จะทำให้ท่านอยู่อย่างปลอดภัยภายใต้แสงอาทิตย์

หลักการสร้างแผนภาพความคิด

๑. เขียนคำหลัก วางไว้กลางหน้ากระดาษเปล่าที่ไม่มีเส้นบรรทัด
๒. เขียนคำสำคัญสั้น ๆ บนเส้นที่แตกออกมาจากคำหลักในข้อ ๑ ไม่ควรเกิน ๘ เส้น
๓. เขียนคำหรือวลี บนเส้นที่แตกออกไป
๔. เขียนกรอบล้อมคำหรือวลี ตกแต่งแผนภาพความคิดให้มีสีสันสวยงาม น่าสนใจ

การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้ในการพัฒนางานเขียน มี ๔ ขั้นตอนดังนี้

๑. วางแผนหรือเตรียมการเขียน ตามจุดประสงค์ของการเขียนว่าจะเขียนเรื่องเพื่ออะไร และลักษณะงานเขียน เช่น การเขียนสารคดี เขียนเรื่องบันเทิงคดี จากนั้นจึงกำหนดชื่อเรื่อง กำหนดผู้อ่านว่าเป็นใคร
๒. เขียนเป็นแผนภาพความคิด โดยเลือกรูปแบบแผนภาพความคิดให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเขียน เช่น เรื่องบรรยายใช้แผนภาพความคิดใยแมงมุม
๓. เขียนเรื่อง โดยนำหัวข้อหลัก หัวข้อรองจากแผนภาพความคิด มาเขียนและเพิ่มเติมรายละเอียดต่าง ๆ ให้สมบูรณ์
๔. ตรวจสอบการใช้คำ สำนวนภาษาและเนื้อความ ว่าถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ จากนั้นปรับปรุงอีกครั้งให้เป็นงานเขียนที่สมบูรณ์

ใบงานที่ ๙ เรื่อง เขียนเรียงความสร้างสรรค์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรียงความ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

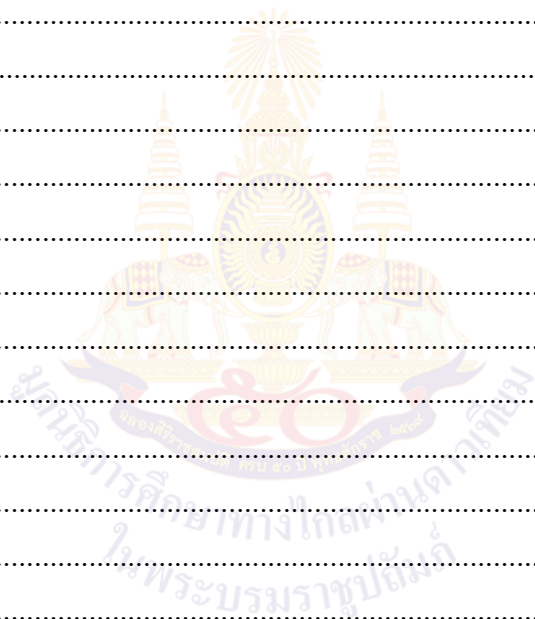
คำชี้แจง เขียนเรียงความ ๑ เรื่อง เกี่ยวกับ ปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง โดยใช้แผนภาพความคิด และเขียนโดยมีส่วนประกอบ ๓ ส่วน

แผนภาพความคิด

เรื่อง.....

เรื่อง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ ๖ _____ เรื่อง _____ สร้างสรรค์งานเขียน _____

๑. ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสามารถของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ ระดับความสามารถ : ดีมาก ค่อนข้างดี ดี พอใช้ ปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		ดีมาก	ค่อนข้างดี	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
๑	การพูดโน้มน้าว					
๒	การเขียนเรื่องจากภาพ					
๓	หาข้อคิดจากนิทาน					
๔	เขียนนิทานจากจินตนาการ					
๕	การเขียนเรียงความ					

๒. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า 1 อย่าง)

.....

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า 1 อย่าง)

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พูดอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คนในสังคมมีหลายกลุ่มหลายชนชั้นตามสถานภาพ อาชีพ ถิ่นที่อยู่อาศัยภาษาจึงมีลักษณะแตกต่างกันออกไปหลายระดับตามกลุ่มคนที่ใช้ภาษา

๑. ภาษาแบบแผน

เป็นภาษาที่เป็นแบบแผนต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เช่น ตำราวิชาการ การใช้คำราชาศัพท์ การกล่าวคำปราศรัย กล่าวเปิดงาน

๒. ภาษาถิ่นแบบแผน

ภาษาสื่อสารทั่วไปกับบุคคลที่ไม่คุ้นเคย เช่น สนทนากับผู้ใหญ่การบรรยายในชั้นเรียน การประชุม อภิปราย การออกอากาศทางวิทยุโทรทัศน์ ข่าวในหนังสือพิมพ์

๓. ภาษาพูด

เป็นภาษาระดับกันเอง ใช้สนทนากับผู้คุ้นเคยในครอบครัว เพื่อนฝูง รวมทั้งการใช้ภาษาถิ่น การเลือกใช้คำทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนให้เหมาะสมกับระดับภาษาแสดงว่าผู้ใช้ภาษาเป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

ตัวอย่างการใช้ภาษาระดับต่าง ๆ

ภาษาแบบแผน	ภาษาถิ่นทางการ	ภาษาพูด
บริโภค	รับประทาน	กิน
เจรจา	สนทนา	พูด
จำนวนมาก	มากมาย	เยอะแยะ
ตระหนี่	หวง	งก
ทุจริต	คดโกง	ซี้โกง

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การจำแนกระดับของภาษาจากหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุดอย่างสร้างสรรค์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ระดับภาษา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกระดับภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่ครูกำหนดให้ และนำคำมาเขียนในกล่องระดับภาษาให้ถูกต้อง

ภาษาแบบแผน	ภาษาถิ่นแบบแผน	ภาษาพูด
		

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง เปลี่ยนข้อความที่ขีดเส้นใต้จากคำที่กำหนดให้ ให้เป็นภาษาแบบแผน

๑. หมา วัว ควาย ล้วนเป็นสัตว์เลี้ยงของ คนมาแต่ไหนแต่ไร

.....

๒. พ่อ แม่ ย่อมรัก และหวังดีต่อลูกเสมอ

.....

๓. คนขี้เกียจย่อมทำอะไรไม่สำเร็จ และขาดความเจริญในวันหน้า

.....

๔. วิจัยขึ้นรถเมล์ไปโรงเรียนบ่อย ๆ

.....

๕. เดี๋ยวนี้ผู้หญิงหรือผู้ชายถือว่าเก่งเท่ากันในการทำงาน

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำขวัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุดอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เขียนคำขวัญ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำขวัญ คือ ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจ เพื่อชักจูงใจ มักเป็นคำปลอบขวัญ หรือปลุกใจให้เชื่อมั่น ให้เห็นคุณค่า และความสำคัญของสิ่งที่กล่าวถึง มักเป็นถ้อยคำที่สัมผัสคล้องจอง

การแต่งคำขวัญ

คำขวัญ เป็นข้อความที่เรียบเรียงขึ้นด้วยสำนวนภาษาที่กะทัดรัด เพื่อเสริมสร้างกำลังใจ หรือชี้แนะให้เห็นสิ่งที่ถูกต้อง ดีงามเพื่อให้ผู้อ่านได้ปฏิบัติตามในคำเชิญชวนนั้น ๆ เช่น

“เด็กดีมีวินัย ใฝ่ศึกษา นำพาชาติเจริญ”

“เทอย่างมีคุณค่า ไม่พึ่งพายุสาเหตุดี”

“น้ำไฟมีคุณค่า ช่วยรักษาช่วยประหยัด”

ลักษณะของคำขวัญ

๑. ใช้ข้อความสั้น ๆ กะทัดรัด สละสลวย
๒. ให้ข้อคิด หรือคติเตือนใจเพื่อเป็นสิริมงคล
๓. เขียนเป็นคำคล้องจองกันเพื่อให้จดจำได้ง่าย
๔. เนื้อความมุ่งจูงใจให้นำไปปฏิบัติ หรือให้เห็นความสำคัญของสิ่งนั้น เช่น เชิญชวนให้ประหยัด เชิญชวนให้อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบของคำขวัญ มี ๓ ส่วน คือ

- ความมุ่งหมายหรือแนวคิด
- ข้อความหรือเนื้อหา
- ศิลปะแห่งการใช้ถ้อยคำ

ลักษณะของคำขวัญที่ดี

- มีเจตนาที่ดี ต่อผู้ฟัง ผู้ปฏิบัติหรือผลประโยชน์ของส่วนรวม เช่น เชิญชวนงดการสูบบุหรี่ เชิญชวนให้ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ฯลฯ
- มีเป้าหมายชัดเจนเพียงเป้าหมายเดียว เช่น ให้เคารพกฎจราจรหรือให้ช่วยรักษาความสะอาดของถนน ฯลฯ
- มีเนื้อหาครอบคลุมเป้าหมาย

- ไพเราะ สัมผัสคล้องจอง มีพลังโน้มน้าวใจผู้ฟังให้จำและปฏิบัติตาม
- ขั้นตอนในการเขียนคำขวัญ

คำขวัญที่ดีต้องเป็นข้อความสั้น ๆ ไพเราะ มีพลังในการโน้มน้าวใจผู้ฟัง เขียนครอบคลุมเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน มีขั้นตอนดังนี้

ตัวอย่างคำขวัญ

- ตื่นนอนทุกวัน สุขภาพแข็งแรง
- หนังสือคือมิตร สื่อความคิดให้ก้าวไกล
- บ้านเมืองจะสะอาด ถ้าปราศจากคนมั่งง่าย
- เลิกสูบ เลิกเสพในวันนี้ เพื่อชีวิตที่ดีในวันหน้า

- ความรู้ คู่คุณธรรม นำสู่อนาคต
- รักษาเวลา รักษาหน้าที่ ชีวิตจะดีถ้าคุณมีวินัย
- ปลอดภัยเพื่อชีวิต ทุกขณะจิตอย่าประมาท
- ประเทศไทยจะรุ่งเรือง ถ้าพลเมืองไม่พึ่งยาเสพติด

- ไม่มีท่านเราอด ไม่มีรถท่านเดิน
- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม
- สุรา ยาเสพติด เป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม
- อดทน ขยัน ประหยัด คือ คุณสมบัติของเด็กไทย

- มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข
- ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
- เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การแต่งคำขวัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พูดอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เขียนคำขวัญ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง แต่งคำขวัญ ในประเด็น **อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม** อย่างน้อย ๔ คำขวัญ
ความยาวคำขวัญไม่เกิน ๑๖ พยางค์

๑.....
.....

๒.....
.....

๓.....
.....

๔.....
.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การโต้วาที

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุดอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การโต้วาที

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การพูดโต้วาที เป็นการใช้คำพูดโต้ตอบของบุคคล ๒ ฝ่าย ที่ใช้เหตุผลประกอบ เพื่อหักล้างเหตุผลของอีกฝ่ายหนึ่ง และพยายามใช้คำพูดเพื่อโน้มน้าวจิตใจผู้ฟังให้มีความคิดคล้อยตาม และสนับสนุนเหตุผลของตน การโต้วาทีเป็นการแข่งขัน มีการตัดสินแพ้ชนะตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

องค์ประกอบของการโต้วาที มี ๕ ประการ คือ

๑. ญัตติ หรือหัวข้อเรื่องที่ใช้ในการโต้วาที

ญัตติ คือ ประเด็นหรือหัวข้อของการโต้วาที ซึ่งต้องเป็นญัตติกลาง ๆ ที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ โดยที่ฝ่ายเสนอหรือฝ่ายค้านไม่ได้เปรียบหรือเสียเปรียบกันมากนัก ก้ำกึ่งชนิดที่แต่ละฝ่ายสามารถหาเหตุผลที่ดีกว่ามาชนะอีกฝ่ายหนึ่งได้

ญัตติที่ดีควรมีลักษณะต่อไปนี้

๑.๑ ควรเป็นญัตติที่คนทั่วไปสนใจ อยู่ในความสนใจของสังคม

๑.๒ มีประโยชน์ต่อผู้โต้วาทีและคนฟัง

๑.๓ เป็นญัตติที่เป็นกลาง ทั้งสองฝ่ายสามารถหาเหตุผลมาหักล้างกันได้ไม่เป็นภัยต่อสังคม และไม่ขัดต่อศีลธรรม

ตัวอย่างญัตติ

“น้ำท่วมดีกว่าฝนแล้ง”

“ชนบทดีกว่าในเมือง”

“รับราชการดีกว่าทำงานเอกชน”

“ภัยธรรมชาติร้ายกาจกว่าภัยมนุษย์”

การตีญัตติ คือการแปลญัตติ หรือการแปลความหมายของหัวข้อหรือประเด็นที่ใช้โต้วาทีนั่นเอง ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมาก โดยเป็นหน้าที่หลักของหัวหน้าทีมทั้งสองฝ่ายเมื่อขึ้นพูดในรอบแรก เพื่อเป็นการกำหนดขอบเขตของเรื่อง ตีกรอบญัตติให้เป็นประโยชน์กับฝ่ายตนมากที่สุด จนบางครั้งผลการแพ้ชนะอาจอยู่ที่การตีญัตติเลยทีเดียว

๒. คณะบุคคลที่ดำเนินการโต้วาที

๒.๑ ประธานในการโต้วาที (หรือผู้ดำเนินการโต้วาที) มีหน้าที่กล่าวเปิดการโต้วาทีประกาศญัตติ ระเบียบการพูดให้ผู้พูดและผู้ฟังทราบ กล่าวแนะนำผู้โต้ทั้งสองฝ่าย เชิญผู้โต้ขึ้นโต้ตามลำดับ

๒.๒ ผู้โต้วาที ซึ่งประกอบด้วยบุคคล ๒ ฝ่าย คือ

- ฝ่ายเสนอ ทำหน้าที่เสนอข้อมูลและค้านฝ่ายค้าน ประกอบด้วย หัวหน้าและผู้สนับสนุน ๒ - ๓ คน

- ฝ่ายค้าน ทำหน้าที่ค้านข้อมูลฝ่ายเสนอและเสนอข้อมูลที่ดีกว่า ประกอบด้วย หัวหน้าและผู้สนับสนุน ๒ - ๓ คน

๒.๓ กรรมการตัดสิน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในการโต้วาทีและเชื่อถือได้ มีหน้าที่ให้คะแนน ปกติมักมีจำนวนเป็นคี่ ประมาณ ๓ - ๕ คน ในการโต้วาทีที่ไม่เป็นทางการ เพื่อความสนุกสนานหรือเชื่อมความสัมพันธ์ มักให้ผู้ดำเนินการขอเสียงปรบมือจากผู้ฟัง

๓. ผู้ฟัง ควรรู้จักพิจารณาถ้อยคำที่ได้ ตอนใดผู้โต้วาทีพูดดีเป็นที่ประทับใจควรปรบมือให้

คุณสมบัติของผู้โต้วาที

๑. ต้องมีทักษะในการโต้วาที คือ มีความมั่นใจในตนเอง ใช้ลีลาท่าทางน้ำเสียงได้ดี มีสำนวนโวหารดี มีลูกเล่นและมีอารมณ์ขัน

๒. ต้องเตรียมตัวดี คือ เตรียมข้อมูลมาดี เลือกประเด็นที่จะนำเสนอดี แบ่งข้อมูลในการนำเสนอดี เตรียมค้านได้ดี และเตรียมอุปกรณ์ประกอบได้ดี

๓. ต้องเป็นผู้มีไหวพริบปฏิภาณดี คือ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ดักทางฝ่ายตรงข้ามเก่ง มีการใช้มุขแหย่หรือมุขสดเก่ง แก้ต่างได้อย่างลื่นไหล และรู้จักใช้ข้อมูลของฝ่ายตรงข้ามย้อนศรกลับไป

๔. ต้องเป็นผู้มีใจคอหนักแน่น คือ ไม่หวั่นไหว ไม่โกรธ ไม่หงุดหงิด มองโลกในแง่ดี และมีอารมณ์ขัน

๕. ต้องรู้จักทำงานเป็นทีม คือ มีการตั้งทีม A ทีม B เพื่อซ้อมโต้กัน แบ่งกันหาข้อมูลหาคำคมหรือมุขตลกและหาข้อมูลของฝ่ายตรงข้าม ที่สำคัญต้องซ้อมกันอย่างจริงจัง

ใบงานที่ ๔ เรื่อง แผนภาพความคิด “การตั้งญัตติไต่वाທີ”

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุดอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การไต่वाที่

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ทด๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันตั้งญาติเรื่องเกี่ยวกับ “บทบาทของผู้หญิงและผู้ชายในสังคมปัจจุบัน”

[illegible]

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง เทคนิคการโต้วาที**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พูดอย่างสร้างสรรค์****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การโต้วาที (๒)****รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖****เทคนิคการโต้วาที****กลวิธีการเสนอและการค้าน****กลวิธีการเสนอ**

๑. เสนอข้อมูลหลัก ๆ ที่หนักแน่น น่าเชื่อถือ และเสริมประเด็นหลักให้หนักแน่นขึ้น
๒. เสนอข้อมูลที่เป็นผลลบกับฝ่ายตรงข้าม
๓. เสนอประเด็นที่ไม่สำคัญหรือไม่เกี่ยวข้องเพื่อหลอกกล่อ

กลวิธีการค้าน

๑. หัวใจของการค้านคือ ถ้าค้านเขาตกเหมือนยกเราขึ้น
๒. ต้องค้านด้วยเหตุผล ข้อมูลและหลักฐานที่น่าเชื่อถือกว่า
๓. ต้องรู้จักค้านล่วงหน้าหรือดักทางฝ่ายตรงข้าม
๔. อะไรที่ค้านไม่ได้ให้ปล่อยไป ยกเว้นประเด็นที่เข้าตากรรมการหรือได้รับเสียงปรบมือจากผู้ชมต้องค้านแบบข้าง ๆ คู ๆ

เคล็ดวิชาในการโต้วาที

๑. เมื่อเริ่มพูด ต้องทักทายผู้ดำเนินรายการ คณะกรรมการ ฝ่ายข้าม และผู้ชม
๒. ต้องขึ้นต้นให้น่าสนใจและลงท้ายให้จับใจโดยใช้เพลง กลอน หรือคำคม
๓. ต้องมีสไตล์หรือจุดเด่นเป็นของตนเอง
๔. ต้องทำให้ผู้ชมและคณะกรรมการเชื่อเราและกลายมาเป็นพวกเราให้มากที่สุด
๕. ห้ามนำเรื่องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มาพูดถึงหรืออ้างอิงเพราะเป็นการไม่สมควร และไม่พูดในสิ่งที่ไม่ดีศีลธรรม
๖. พูดให้น่าเชื่อถือที่สุด มีหลักฐานอ้างอิงที่เหนือกว่าฝ่ายตรงข้าม
๗. ใช้เวลาให้พอดีและคุ้มค่าให้มากที่สุด
๘. ข้อนี้สำคัญที่สุด คือต้องมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ เพราะผลแพ้ชนะไม่ได้สำคัญเท่าการที่เราได้ทำหน้าที่ของตัวเองอย่างดี และสามารถสร้างความเพลิดเพลินและให้สาระที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ชม

กติกา มารยาทในการพูดโต้วาที

๑. แต่ละทีมจะมีสมาชิก ๓ หรือ ๔ เท่า ๆ กัน
๒. แต่ละทีมจะมีหัวหน้าทีม ๑ คน ที่เหลือจะเป็นผู้สนับสนุน
๓. เวลาในการโต้วาที หัวหน้าทีมมีเวลา ๔ นาที ส่วนผู้สนับสนุนแต่ละคนมีเวลา ๓ นาที และหัวหน้าทีมสรุปอีกคนละ ๓ นาที
๔. ก่อนหมดเวลา ๓๐ วินาที จะมีเสียงสัญญาณเตือน ๑ ครั้ง เมื่อหมดเวลาจะมีสัญญาณเตือน ๒ ครั้ง และเมื่อเวลาเกินไปทุก ๆ ๓๐ วินาทีจะมีสัญญาณเตือน ๑ ครั้ง
๕. ถ้าพูดสั้นกว่าเวลาที่กำหนด ๓๐ วินาที หรือพูดเกินเวลาที่กำหนดทุก ๓๐ วินาทีจะถูกหักคะแนน
๖. การโต้วาทีจะเริ่มจากหัวหน้าฝ่ายเสนอ หัวหน้าฝ่ายค้าน ตามมาด้วยผู้สนับสนุนฝ่ายเสนอและฝ่ายค้านสลับกันไปจนหมด สำหรับในรอบสรุป หัวหน้าฝ่ายค้านจะสรุปก่อนหัวหน้าฝ่ายเสนอ

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การโต้วาที

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พูดอย่างสร้างสรรค์

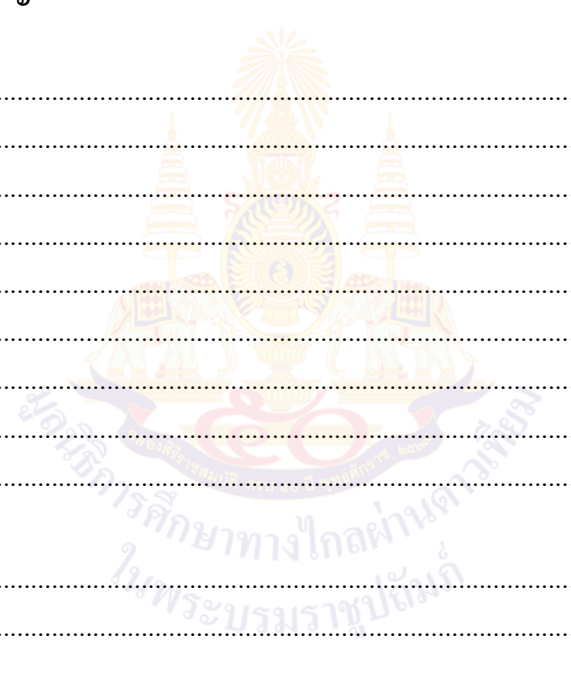
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การโต้วาที

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนฟังการโต้วาทีของเพื่อนในชั้นเรียน แล้วจดบันทึกประเด็นสำคัญจากการฟัง
ข้อมูลของฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน

การโต้วาทีในญัตติ.....

ข้อมูลฝ่ายเสนอ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อมูลฝ่ายค้าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

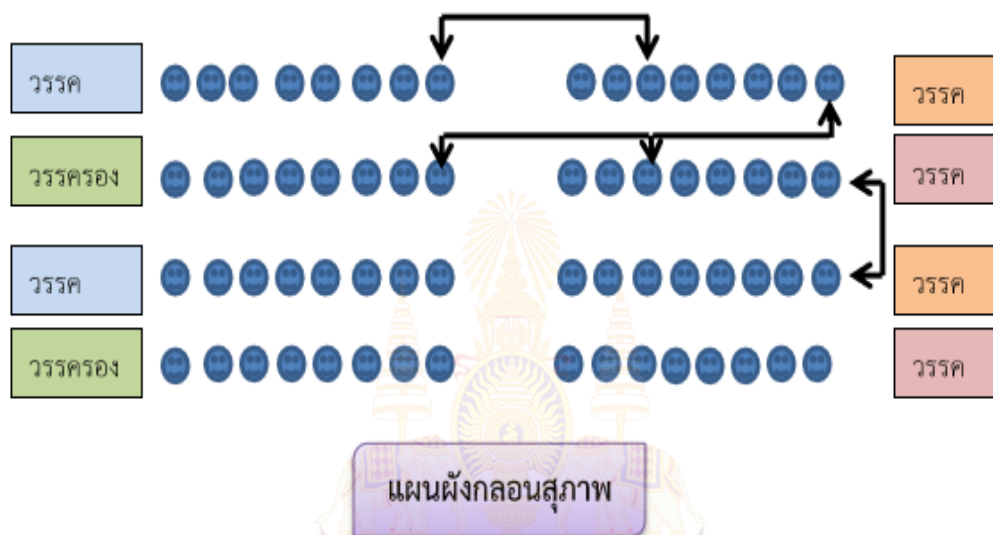
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง แผนผังกลอนสุภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุดอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

มีสัมผัสนอกหรือสัมผัสระหว่างวรรค เป็นสัมผัสบังคับ มีดังนี้
 คำสุดท้ายของวรรคที่หนึ่ง สัมผัสกับคำที่สามหรือที่ห้า ของ วรรคที่สอง
 คำสุดท้ายของวรรคที่สอง สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่สาม
 คำที่สามหรือที่ห้าของวรรคที่สี่ สัมผัสระหว่างบท
 คำสุดท้ายของวรรคที่สี่ เป็นคำส่งสัมผัสบังคับให้บทต่อไป

ลักษณะคำประพันธ์

กลอนทุกประเภทจะกำหนดเสียงคำท้ายวรรคเป็นสำคัญ กำหนดได้ ดังนี้

คำท้ายวรรคดับ	กำหนดให้ใช้ได้ทุกเสียง
คำท้ายวรรครับ	กำหนดห้ามใช้เสียงสามัญกับตรี
คำท้ายวรรครอง	กำหนดให้ใช้เฉพาะเสียงสามัญกับตรี
คำท้ายวรรคส่ง	กำหนดให้ใช้เฉพาะเสียงสามัญกับตรี

สัมผัสนอกหรือสัมผัสระหว่างวรรค เป็นสัมผัสบังคับ มีดังนี้

คำสุดท้ายของวรรคที่หนึ่ง (วรรคสดับ) สัมผัสกับคำที่สามหรือที่ห้าของวรรคที่สอง (วรรครับ)

คำสุดท้ายของวรรคที่สอง (วรรครับ) สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่สาม (วรรครอง)

คำที่สามหรือที่ห้าของวรรคที่สี่ (วรรคส่ง) สัมผัสระหว่างบท คำสุดท้ายของวรรคที่สี่ (วรรคส่ง)

เป็นคำสั่งสัมผัสบังคับให้บทต่อไป

ตัวอย่างกลอนแปด

ใบงานที่ ๖ เรื่อง กลอนที่ใช้ใจเราชอบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุดอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดเลือกกลอนสุภาพที่ชื่นชอบจากแหล่งข้อมูลใดก็ได้จำนวน ๒ บท นำมา
เขียนลงในบรรทัดที่ครูกำหนดให้ แล้วโยงสัมผัสในกลอนให้ถูกต้อง เหมาะสม

.....

.....

.....

.....

.....

กลอนแต่ละบทมีจำนวนคำ ประมาณ คำ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง เติมคำสร้างสรรค์บทกลอน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุดอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เติมสัมผัสในกลอนแปดให้ถูกต้อง

๑. ฉันอยากเป็นนกน้อยลอยล่องฟ้า บิน.....ลอยลมชมเมฆขาว
ร้องเพลงเล่นเย็นใจใกล้ดวง..... ที่พราง.....ผืนฟ้ายามราตรี

๒. น้ำจากฟ้าตกลงมาเรียกว่าฝน จากหยาด.....ระเหยไปในเวหา
เป็นเมฆหมอกสีขาวพรางพราย..... แล้วตก.....เป็นฝนใหม่ให้ดื่มกิน

๓. ท้าวสามลให้ธิดาหาคู่ครอง รจนาคนสุด.....นั้นผิดพี
เลือกเจ้าเงาะใบ้บ้าเป็น..... เพราะตา.....เห็นรูปทองผ่องโสภา

๔. ลักษณะบาพานางหนี แต่โฉม.....ถูกลมกล้ำพัดพาหาย
พบอีกที่นางแสรังปลอมแปลง..... เป็นผู้.....ชื่อว่าอุณากรรณ

๕.โอชา คุณค่ามาก หาไม่ยากอร่อยจับ.....หนอ
มะม่วงเงาะลิ้นจี่ รสชุ่มคอ ผลโตจริง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การท่องบทธาขยาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธอย่างสร้างสรรค์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ท่องจำบทธาขยาน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ประเภทบทธาขยานที่กำหนดให้ท่องจำ

แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ **บทหลัก บทรอง และบทเลือกอิสระ**

๑. **บทหลัก** หมายถึง บทธาขยานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้นักเรียนนำไปท่องจำ เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ

๒. **บทรอง** หมายถึง บทธาขยานที่ครูผู้สอนหรือสถานศึกษากำหนดให้นักเรียนท่องจำ เสริมจากบทธาขยานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (บทหลัก) อาจเป็นบทร้อยกรองที่แสดง ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ผญา เพลงเรือ บทกวีร่วมสมัยที่มีคุณค่า ฯลฯ โดยกำหนดให้ท่องจำภาคเรียนละ ๑ บท เป็นอย่างน้อย

๓. **บทเลือกอิสระ** หมายถึง บทธาขยานที่นักเรียนแต่ละคนเลือกสรร มาท่องด้วยความ สนุกใจ หรือด้วยความชื่นชอบ อาจเป็นบทร้อยกรองที่มีผู้แต่งไว้ หรือบทร้อยกรองที่นักเรียนแต่ง เอง หรือผู้ปกครองเป็นผู้แต่งก็ได้ แต่ต้องบอกได้ว่ามีเหตุผลอย่างไรจึงเลือกบทร้อยกรองนั้น ๆ มา ท่องจำ โดยความเห็นชอบของครูผู้สอน หรือสถานศึกษา

บทร้อยกรองที่จะคัดเลือกให้เป็นบทรองและบทเลือกอิสระ ควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. มีเนื้อหา ความยากง่ายเหมาะสมกับวัย
๒. มีความยาวพอเหมาะพอควร
๓. มีคุณธรรม คติธรรม ให้แนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงาม
๔. มีสุนทรียรสทางภาษา
๕. มีความถูกต้องตามฉันทลักษณ์
๖. มีรูปแบบที่หลากหลาย

การอ่านออกเสียงบทธาขยานตามหลักการทั่วไป ควรฝึกฝน ดังนี้

๑. กวาดสายตาจากคำต้นวรรคไปยังท้ายวรรค และเคลื่อนสายตาไปยังวรรคถัดไปอย่างรวดเร็ว ไม่ต้องส่ายหน้าตาม และอ่านออกเสียงต่อเนื่องโดยไม่สะดุด

๒. เปล่งเสียงดังพอประมาณ โดยพิจารณาผู้ฟังและสถานที่ ไม่ตะโกน บังคับเสียง เน้นเสียง ปรับระดับเสียงสูง – ต่ำให้สอดคล้องกับจังหวะ ท่วงทำนองและความหมายของเนื้อหาที่อ่าน

๓. อ่านด้วยเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส มีกระแสเสียงเดียว ไม่แตกพร่า เปล่งเสียงจากลำคอ โดยตรงด้วยความมั่นใจ

๔. ควรทรงตัวและรักษาอากัปกิริยาให้ถูกวิธี ไม่ว่าจะยืนหรือนั่งอ่านลำตัวต้องตั้งตรง อยู่ในอาการสมดุล ควรถือบทอ่านหรือหนังสือห่างจากสายตาประมาณหนึ่งฟุต ขณะอ่านพยายามให้ลำคอตั้งตรง เยกหน้าเล็กน้อย สบตากับคนฟังเป็นระยะ ๆ

๕. อ่านออกเสียงให้ถูกอักขรวิธีหรือความนิยม ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน และต้องเข้าใจเนื้อหาของบทอาขยาน

๖. อ่านให้ถูกจังหวะและวรรคตอน

๗. พยายามอ่านให้ได้อารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อหา

การอ่านบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ มีขั้นตอนดังนี้

๑. อ่าน ร, ล ตัวควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจนตามอักขรวิธี ให้ตรงตามเสียงวรรณยุกต์
๒. อ่านให้ถูกจังหวะ วรรคตอน และให้สัมผัสคล้องจองกันเพื่อความไพเราะ
๓. อ่านให้ถูกทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด คำประพันธ์แต่ละชนิดจะมีบังคับจำนวนคำสัมผัส หรือคำเอก คำโท แตกต่างกัน
๔. อ่านโดยใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อหา และอ่านพยางค์สุดท้ายของวรรคด้วยการทอดเสียง แล้วปล่อยให้หางเสียงผวนขึ้นจนจบ

ประโยชน์ของการท่องบทอาขยาน

การท่องจำบทอาขยาน เปรียบเสมือนบันไดขั้นแรกที้นำไปสู่การคิด การท่องจำบทอาขยานเป็นพื้นฐานทีนำไปสู่การเลือกจำบทประพันธ์ที่ดีและมีคุณค่าทั้งในเชิงภาษาและเนื้อหาที่เราได้พบในชีวิตประจำวันต่อไป การท่องจำบทอาขยานมีประโยชน์ สรุปได้ดังนี้

๑. ช่วยให้เกิดความซาบซึ้งในเรื่องที่อ่าน
๒. ฝึกการคิดวิเคราะห์ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน
๓. เป็นตัวอย่างการใช้ภาษาที่ไพเราะ
๔. ช่วยให้มีคติประจำตัว สอนใจให้ระลึกถึงคุณธรรมที่ได้จดจำ
๕. ช่วยกล่อมเกล่าและจรรโลงใจให้ประณีตมากขึ้น
๖. เป็นตัวอย่างการแต่งคำประพันธ์ตามรูปแบบที่ได้ท่องจำ
๗. ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน
๘. สามารถนำไปใช้อ้างอิงในงานต่าง ๆ ได้

บทอาขยาน เรื่อง ผู้ชนะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ท่องจำบทอาขยาน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ผู้ชนะ

เมื่อทำการสิ่งใดด้วยใจรัก ถึงงานหนักก็เบาลงแล้วครึ่งหนึ่ง
ด้วยใจรักเป็นแรงที่เร้าเร่ง ให้มุ่งมั่นผ้นถึงซึ่งปลายทาง
เมื่อทำการสิ่งใดใจบากบั่น ไม่ไหวหวั่นอุปสรรคเป็นขวากขวาง
ถึงเหนื่อยยากพากเพียรไม่ละวาง งานทุกอย่างเสร็จเพราะกล้าพยายาม
เมื่อทำการสิ่งใดใจจดจ่อ คอยเติมต่อตั้งใจไม่คิดขาม
ทำด้วยใจเป็นชีวิตคอยติดตาม บังเกิดผลงอกงามตามต้องการ
เมื่อทำการสิ่งใดใคร่ครวญคิด เห็นถูกผิดแก้ไขให้พ้นผ่าน
ใช้สมองตรองตรึงคิดพิจารณา ปรากฏงานก้าวไกลไม่ลำเค็ญ
ความสำเร็จจะว่าไถ่ก็ใช่ที่ จะว่าไถ่ฤกษ์มีอยู่ให้เห็น
ถ้าจริงจังตั้งใจไม่ยากเย็น แล้วจะเป็นผู้ชนะตลอดกาล

บุญเสริม แก้วพรหม

ใบงานที่ ๘ เรื่อง ท่องจำอาขยาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ท่องจำทอาขยาน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เติมนิทอาขยานที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์

ผู้ชนะ

เมื่อทำการสิ่งใดด้วยใจรัก

ด้วยใจรักเป็นแรงที่เร้าเร้า

ให้มุ่งมั่นฝ่าถึงซึ่งปลายทาง

.....

ไม่ไหวหวั่นอุปสรรคเป็นขวากขวาง

ถึงเหนื่อยยากพากเพียรไม่ละวาง

งานทุกอย่างเสร็จเพราะกล้าพยายาม

.....

คอยเติมต่อตั้งใจไม่คิดขาม

ทำด้วยใจเป็นชีวิตคอยติดตาม

บังเกิดผลงอกงามตามต้องการ

.....

เห็นถูกผิดแก้ไขให้พ้นผ่าน

ใช้สมองตรองตรึกคิดพิจารณา

.....

ความสำเร็จจะว่าไฉไลก็ใช่ที่

จะว่าไฉไลฤกษ์มีอยู่ให้เห็น

.....

แล้วจะเป็นผู้ชนะตลอดกาล

ใบงานที่ ๙ เรื่อง ท่องจำอาชยาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุดอย่างสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ท่องจำอาชยาน

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านบทอาชยาน “ผู้ชนะ” และบอกข้อคิดที่ได้

ผู้ชนะ

เมื่อทำการสิ่งใดด้วยใจรัก	ถึงงานหนักก็เบาลงแล้วครึ่งหนึ่ง
ด้วยใจรักเป็นแรงที่เร้าเร้า	ให้มุ่งมั่นฝ่าฟันถึงซึ่งปลายทาง
เมื่อทำการสิ่งใดใจบากบั่น	ไม่ไหวหวั่นอุปสรรคเป็นขวากขวาง
ถึงเหนื่อยยากพากเพียรไม่ละวาง	งานทุกอย่างเสร็จเพราะกล้าพยายาม
เมื่อทำการสิ่งใดใจจดจ่อ	คอยเติมต่อตั้งจิตไม่คิดขาม
ทำด้วยใจเป็นชีวิตคอยติดตาม	บังเกิดผลงอกงามตามต้องการ
เมื่อทำการสิ่งใดใคร่ครวญคิด	เห็นถูกผิดแก้ไขให้พ้นผ่าน
ใช้สมองตรองตริตพิจารณ์	ปรากฏงานก้าวหน้าไกลไม่ล่าเคี้ยว

สรุปข้อคิดที่ได้

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____ พูดอย่างสร้างสรรค์ _____

๑. ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสามารถของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับ
การประเมินเหล่านี้ ระดับความสามารถ : ดีมาก ค่อนข้างดี ดี พอใช้ ปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		ดีมาก	ค่อนข้างดี	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
๑	วิเคราะห์ระดับภาษา					
๒	เขียนคำขวัญ					
๓	โต้วาที					
๔	แต่งกลอนสุภาพ					
๕	ท่องบทอาขยาน					

๒. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการเลือกหนังสือ และมารยาทในการอ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การอ่าน คือ การรับรู้ความหมายจากถ้อยคำที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์ หรือในหนังสือ เป็นการรับรู้ที่ผู้เขียนคิดอะไรและพูดอะไร โดยเริ่มต้นทำความเข้าใจถ้อยคำแต่ละคำ เข้าใจวลี เข้าใจประโยค ซึ่งรวมอยู่ในย่อหน้า เข้าใจแต่ละย่อหน้า ซึ่งรวมเป็นเรื่องราวเดียวกัน

ลักษณะของนักอ่านที่ดี ควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑. มีสมาธิ
๒. มีความสามารถในการอ่าน
๓. อ่านหนังสือเร็ว
๔. มีพื้นฐานความรู้ทางภาษาดี
๕. มีนิสัยรักการอ่านและชอบบันทึก
๖. มีความจำดี
๗. มีความรู้เรื่องการใช้ห้องสมุด
๘. หมั่นทบทวนติดตาม เรื่องที่อ่านสม่ำเสมอ
๙. มีวิจารณญาณในการอ่าน
๑๐. อ่านทวน อ่านเป็น

หลักการเลือกหนังสือ

การเลือกหนังสือ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการอ่าน และต้องสัมพันธ์กับการเลือกใช้หนังสือ หรือวัสดุในห้องสมุด ได้แก่

๑. การอ่านเพื่อความรู้ เช่น ตำราวิชาการ หนังสือเรียน ความรู้ในสาระการเรียนรู้
๒. การอ่านเพื่อความบันเทิงใจ เช่น นวนิยาย การ์ตูน เรื่องสั้น
๓. การอ่านเพื่อเป็นกำลังใจ เสริมสร้างปัญญา เช่น หนังสือจิตวิทยา หนังสือธรรมะ
๔. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การทำอาหาร การทำงานอดิเรก

หนังสือหรือวัสดุการอ่านที่ดี ควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. เลือกหนังสือที่มีสาระเรื่องราวตรงกับความต้องการ หรือวัตถุประสงค์ในการอ่าน
๒. เนื้อหาถูกต้อง มาจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ได้แก่
 - ๒.๑ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าดี
 - ๒.๒ มีการตรวจสอบหรือวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางว่าดี

- ๒.๓ ได้รับรางวัลสำคัญ ๆ ในการประกวดขององค์กรที่มีคุณภาพ
- ๒.๔ เขียนโดยนักเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของแวดวงนักอ่าน
- ๒.๕ มีคุณค่าดีพร้อมทุกด้าน ได้แก่ เนื้อหา ความคิด ทางภาษา รูปแบบการนำเสนอ
- ๒.๖ ได้รับการยอมรับให้ศึกษาสืบทอดกันมาทุกยุคทุกสมัย
- ๒.๗ เนื้อหาไม่นำไปใช้ในทางเสื่อม หรือสร้างความแตกแยกทางสังคม วัฒนธรรม

การเตรียมพร้อมเพื่อการอ่าน ทั้งนี้ควรคำนึงถึง

๑. สถานที่เหมาะกับการอ่าน ควรมีความเงียบสงบ มีอุณหภูมิและแสงสว่างที่เหมาะสม โต๊ะที่มีความสูงพอเหมาะและเก้าอี้ที่นั่งสบายไม่นุ่มหรือแข็งจนเกินไป

๒. จัดท่าทางในการอ่าน ตำแหน่งของหนังสือควรอยู่ห่างประมาณ ๓๕-๔๕ เซนติเมตร หน้าหนังสือต้องตรงอยู่กลางสายตา ควรนั่งหลังตรงไม่ควรนอนอ่าน ทั้งนี้เพื่อให้สมองได้รับเลือดไปหล่อเลี้ยงอย่างเต็มที่ จะทำให้เกิดการตื่นตัวต่อการรับรู้ จดจำ และอ่านได้นาน

๓. จัดอุปกรณ์ช่วยในการอ่าน เช่น กระดาษสำหรับบันทึกดินสอ ปากกา ดินสอสี

๔. จัดเวลาที่เหมาะสม หากต้องการทบทวนบทเรียน ควรอ่านในช่วงที่ไม่ดีนัก เนื่องจากร่างกายยังไม่อ่อนล้าเกินไปนัก หรืออ่านในตอนเช้า ๕.๐๐-๖.๓๐ น. หลังจากที่ย่างกายได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอ อ่านแต่ละครั้งไม่ควรเกิน ๓๐ - ๕๐ นาที และให้เปลี่ยนแปลงอิริยาบถสัก ๑๐ นาทีก่อนลงมืออ่านต่อไป

๕. เตรียมตนเอง ได้แก่ ทำจิตใจให้แจ่มใส มุ่งมั่น ตั้งใจ และมีสมาธิในการอ่าน นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ มีสุขภาพสายตาที่ดี แบ่งเวลาให้ถูกต้อง และมีวินัยในชีวิต โดยใช้เวลาแต่ละวันฝึกอ่านหนังสือ และพยายามฝึกทักษะใหม่ ๆ ในการอ่าน เช่น ทักษะการอ่านเร็วอย่างเข้าใจ เป็นต้น

ขั้นตอนในการอ่าน

๑. ขั้นตอนการอ่านออกเสียง ความเร็วจะเท่ากับความสามารถในการเปล่งเสียงออกมาแต่ละคำ การอ่านลักษณะนี้มักเป็นของเด็กเล็กที่ครูให้อ่านออกเสียงเพื่อพัฒนาการอ่าน

๒. ขั้นตอนการอ่านในใจ ต้องอาศัยความแม่นยำในการจับตามองดูตัวหนังสือ การเคลื่อนไหวสายตา การแบ่งช่วงวรรคตอน ซึ่งต้องฝึกให้เกิดความแม่นยำและรวดเร็วจึงจะสามารถเก็บได้ครบทุกคำ วิธีฝึกการอ่านในใจ มีดังนี้

- ๑) กวาดสายตาตามองตัวอักษรให้ได้ช่วงประมาณ ๕-๖ คำ เป็นอย่างน้อย
- ๒) ไม่ควรทำปากขมุขมิบในขณะที่อ่าน ต้องฝึกเรื่องอัตราความเร็วของตาและสมอง
- ๓) ไม่ควรอ่านย้อนหลังไปมา ควรอ่านจากซ้ายไปขวาโดยตลอด
- ๔) อ่านข้อความง่าย ๆ ไม่มีคำศัพท์มาก ไม่ซับซ้อน ยาวประมาณ ๑ หน้า
- ๕) จับเวลาที่ใช้ในการอ่านข้อความนั้น
- ๖) ตั้งคำถามเพื่อถามตนเองเกี่ยวกับเรื่องราวหรือข้อความที่อ่าน
- ๗) สำรวจตนเองว่าตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านได้มากเพียงใด
- ๘) อ่านข้อความนั้นซ้ำอีกครั้งหนึ่ง พยายามทำเวลาในการอ่านให้น้อยลง

๙) ตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านอีกครั้งว่าตอบได้ดีกว่าครั้งแรกหรือไม่

๓. ชื่นเข้าใจทันทีที่เห็นข้อความ เป็นการอ่านที่เข้าใจเรื่องอย่างชัดเจนในทันทีที่อ่าน ซึ่งควรฝึกทักษะการอ่านในลักษณะนี้

การกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน นักอ่านที่ดีควรตั้งจุดมุ่งหมายการอ่าน เพื่อกำหนดวิธีอ่านได้เหมาะสม ดังนี้

๑. อ่านเพื่อความรู้พื้นฐาน เป็นการอ่านเพื่อรู้เรื่องโดยสังเขป เช่น อ่านเพื่อรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่จะใช้ในการค้นคว้าและเขียนรายงาน

๒. อ่านเพื่อรวบรวมข้อมูล เป็นการอ่านให้เข้าใจในเนื้อหาสาระ และจัดลำดับความคิดได้ เพื่อสามารถรวบรวม และบันทึกข้อมูลสำหรับเขียนรายงาน

๓. อ่านเพื่อหาแนวคิด เป็นการอ่านเพื่อรู้ว่าสิ่งที่อ่านนั้นมีแนวคิดหรือสาระสำคัญอย่างไร จะนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ในลักษณะใด เช่น อ่านบทความ และสารคดีเพื่อหาหัวข้อสำหรับเขียนโครงร่างรายงาน

๔. อ่านเพื่อวิเคราะห์หรือวิจารณ์ เป็นการอ่านเพื่อให้เข้าใจลึกซึ้ง ที่จะนำความรู้ไปใช้ หรือแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ เช่น อ่านบทความที่แสดงความคิดเห็น การอ่านตาราง และรายงาน

๕. อ่านเพื่อความบันเทิงและจรรโลงใจ เป็นการอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดีในเวลาว่าง บางคนที่มีนิสัยรักการอ่านหากรู้สึกเครียดจากการอ่านหนังสือเพื่อความรู้ อาจอ่านหนังสือประเภทเบาสมองเพื่อการพักผ่อน หนังสือประเภทที่สนองจุดประสงค์ของการอ่านประเภทนี้มีจำนวนมาก เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย การ์ตูน วรรณคดีประทีปอารมณ์ เป็นต้น

มารยาทในการอ่านหนังสือ

๑. มีสมาธิในการอ่าน อ่านอย่างตั้งใจ ควรนั่งอ่านในท่าทางสบาย ตัวตรง ไม่เล่นกันขณะอ่านหนังสือ ไม่ทำกิจกรรมอื่น ๆ ระหว่างอ่านหนังสือ เพราะจะทำให้อ่านหนังสือได้ไม่เต็มที่ เช่น การฟังเพลง ดูโทรทัศน์ เป็นต้น

๒. อ่านในใจไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น เพราะรบกวนและสร้างความรำคาญแก่ผู้อื่น

๓. ไม่อ่านสิ่งที่เป็นงานเขียนส่วนตัวของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต เช่น จดหมาย บันทึกส่วนตัว เอกสารข้อมูลความลับต่าง ๆ เป็นต้น

๔. เลือกเวลาในการอ่านให้ถูกต้องตามกาลเทศะ ไม่อ่านในเวลาที่ไม่ควรอ่าน เช่น ขณะเรียนหนังสือ ฟังครูสอน ฟังการบรรยาย เป็นต้น

๕. ไม่รับประทานอาหารระหว่างอ่านหนังสือ เพราะจะทำให้หนังสือเปื้อนสกปรก

๖. ใช้หนังสือด้วยความระมัดระวัง หยิบจับหนังสืออย่างเบามือ ไม่พับหน้าหนังสือ ไม่ควรกางหนังสือคว่ำลง ไม่ฉีกส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือ ถ้าเป็นหนังสือของผู้อื่นไม่ควรขีดเขียน วาดรูปลงในหนังสือ เพราะหนังสือเป็นแหล่งความรู้ที่สามารถแบ่งปันให้ผู้อื่นใช้อ่านต่อไปได้

๗. ไม่แย่งหนังสือของผู้อื่นมาอ่าน เมื่ออ่านหนังสือเสร็จควรเก็บไว้ให้เป็นที่เป็นทาง ประโยชน์ของการอ่าน

๑. เป็นการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมที่ง่าย และตรงตามความต้องการ ช่วยให้รอบรู้ทันเหตุการณ์และพัฒนาด้านวิชาการ นักพูดและนักเขียนที่ประสบความสำเร็จมักเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน และเป็นผู้แสวงหาความรู้อยู่เสมอ

๒. เป็นการช่วยส่งเสริมความคิด ช่วยให้ได้รับรู้ขนานทัศน์ในสาขาวิชาต่าง ๆ จากทัศนะของผู้เขียนหลาย ๆ คนในประเด็นเดียวกัน จะเป็นพื้นฐานสำคัญช่วยให้เกิดพัฒนาการด้านความคิดของตัวผู้อ่านเอง สามารถคิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และมีข้อสนับสนุนจากการอ่านเพียงพอ เป็นที่ยอมรับจากผู้อื่น

คุณค่าของการอ่าน

๑. การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการช่วยให้ได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน

๒. การอ่านมีความจำเป็นต่อการศึกษเล่าเรียน ทั้งในระบบและนอกระบบ คนที่เรียนหนังสือเก่งมักจะเป็นคนที่อ่านหนังสือเก่ง เพราะการอ่านช่วยให้ได้รับความรู้และความเข้าใจที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ และสามารถศึกษาต่อในระดับสูงได้

๓. การอ่านมีคุณค่าต่อมนุษย์ เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ ทำให้เกิดความรู้ยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิดให้ก้าวหน้า ส่งผลต่อการพัฒนาในอาชีพ ทำให้ทันต่อเหตุการณ์ ช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ช่วยให้มนุษย์สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ ช่วยพัฒนาจิตใจให้งอกงาม ช่วยขจัดความทุกข์ ความเศร้าหมอง

๔. การอ่านทำให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้รับความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อนใจ

จากหนังสือ ภาษาไทยสื่อแห่งความงดงาม ทางวัฒนธรรม ของ สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การบันทึกการอ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้บันทึกการอ่าน ตามรายละเอียด
ดังนี้

บันทึกการอ่าน

หนังสือที่เลือกอ่าน ชื่อ ผู้แต่ง
สำนักพิมพ์.....

เลือกหนังสือเล่มนี้ เพราะ

.....

.....

.....

หนังสือเล่มนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับ

.....

.....

ประโยชน์ของเนื้อหา

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การบันทึกการอ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บันทึกจากการอ่านหนังสือตามความสนใจ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

บันทึก หมายถึง การจดข้อความ เพื่อช่วยความทรงจำ หรือเพื่อเป็นหลักฐานจดหรือถ่ายทำไว้เพื่อช่วยความจำ บันทึกเป็นการจดย่อ ๆ ไว้เพื่อให้รู้เรื่องเดิม (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๖ : ๖๑๗)

บันทึก คือ การจดเรื่องราวที่ได้ผ่านพบลงในสมุด อาจเป็นบันทึกรายวัน หรือบันทึกเฉพาะเรื่อง การบันทึกหากเขียนดี ๆ น่าอ่านจัดเป็นวรรณกรรมที่น่าสนใจประเภทหนึ่ง

การเขียนบันทึกแบ่งเป็น ๒ รูปแบบ

๑. การเขียนบันทึกแบบไม่เป็นทางการหรือบันทึกส่วนตัว มีหลักการเขียน ดังนี้

๑.๑ บอก วันเวลา สถานที่ ตามช่วงเวลาของการจดบันทึก
๑.๒ ใช้สำนวนภาษาเป็นกันเองของตนเอง เขียนเหมือนเล่าเรื่อง/บันทึกเรื่องราวส่วนตัวหรือ

๑.๓ เขียนบันทึกประสบการณ์ให้น่าอ่าน และรู้สึกเหมือนผู้อ่านอยู่ในเหตุการณ์บันทึกนั้น ๆ อาจสอดแทรกความรู้สึก ความคิดเห็น ความทรงจำของผู้เขียน

๒. การเขียนบันทึกแบบเป็นทางการ มีรูปแบบการบันทึกที่เป็นทางการ ตามหัวข้อ ดังนี้

- ๒.๑ บอก วัน เวลา สถานที่ ชื่อเรื่อง แหล่งที่มาของการบันทึก
๒.๒ ใช้ภาษาราชการ เป็นทางการ บันทึกตามข้อเท็จจริงและมีความถูกต้องชัดเจน
๒.๓ ย่อหน้าสุดท้าย หรือตอนท้ายของการบันทึกควรเสนอข้อคิดสำคัญ
๒.๔ ลงนามผู้เขียนบันทึก

หลักการเขียนบันทึกจากการอ่านหนังสือ หรือการฟังสื่อต่าง ๆ

๑. บอกแหล่งที่มาของข้อมูล วัน เดือน ปี ที่จดบันทึก

๒. จดบันทึกเฉพาะสาระสำคัญ โดยผู้บันทึกจะต้องมีความเข้าใจ และจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ ควรจดหัวข้อใหญ่และเรื่องราวที่สำคัญเท่านั้น ไม่ต้องจดรายละเอียด สาระสำคัญที่จดบันทึกได้แก่

- ความรู้ (เนื้อเรื่อง/สาระสำคัญ)
- ข้อคิดที่ได้
- คุณค่าจากการอ่าน

- เหตุผลที่เลือกหนังสือ

๓. เขียนบันทึกตามข้อเท็จจริง และมีความถูกต้องชัดเจน เรียงลำดับเนื้อหาอย่างเป็นระบบ

๔. ใช้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนข้อความบางอย่างเพื่อให้สามารถจดบันทึกได้อย่างรวดเร็วขึ้น

(วิภา ตันกุลพงษ์ . ๒๕๕๖. เอกสารนิเทศการศึกษา แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ การสอนเขียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา)

ใบงานที่ ๒ เรื่อง บันทึกการอ่านหนังสือตามความสนใจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บันทึกจากการอ่านหนังสือตามความสนใจ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ แล้วเขียนบันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่าน

บันทึกการอ่านเรื่อง.....

จากหนังสือ..... ผู้เขียน

สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ หน้า.....

ความรู้ที่ได้จากการอ่าน

.....

.....

.....

ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

.....

.....

.....

คุณค่าที่ได้จากการอ่าน

.....

.....

.....

เหตุผลที่เลือกอ่านหนังสือเล่มนี้

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้บันทึกการอ่าน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักการอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย ประเภทต่าง ๆ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย (๒)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

หลักการอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และข้อปฏิบัติ มีดังนี้

๑. อ่านอย่างละเอียด อ่านทุกส่วนของเอกสาร ข้อปฏิบัติ หรือคู่มือ
๒. ตั้งใจอ่าน อย่างมีสมาธิเพื่อเก็บรายละเอียดของข้อปฏิบัติ และขั้นตอนการใช้งาน
๓. ควรจดบันทึกขั้นตอนการใช้งาน ทำเป็นบทสรุปการปฏิบัติ หรือย่อแนวการปฏิบัติงาน

หลักการเขียนอธิบายเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และข้อปฏิบัติ

เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ อย่างละเอียดและถูกต้อง ด้วยกลวิธีที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา มีแนวการเขียนดังนี้

๑. การเขียนอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติ หรือวิธีการ จะต้องเขียนตามลำดับขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ แล้วได้ผลงานหรือทำได้ตามขั้นตอนนั้น ๆ

๒. การเขียนแนะนำสถานที่ เป็นการประชาสัมพันธ์สถานที่ เผยแพร่ข้อมูล ชักชวนให้รู้จัก และคล้อยตาม โดยเขียนเนื้อเรื่องสั้น ๆ แต่ข้อความชัดเจน ภาษากระทัดรัด ย้ำข้อความสำคัญบ่อยครั้ง

๓. การเขียนข้อปฏิบัติ เป็นการชักจูงให้ปฏิบัติตาม ควรเขียนเป็นข้อ ๆ ชัดเจนปฏิบัติได้

ตัวอย่างงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และข้อปฏิบัติ

ตัวอย่างที่ ๑ วิธีการทำไข่ตุ๋น

ไข่ตุ๋นอุ่นเส้นต้นทุนต่ำทำกินแก้จุก สูตรในการทำ “ไข่ตุ๋น” ที่เจ๊กุ่นขายในราคาโถละ ๓๐ บาท จะใช้ไข่ไก่ ๒ ฟอง หมูสับ ๕๐ กรัม วุ้นเส้น หั่นทอดหั่น กระเทียมเจียว ผักชี พริกชี้ฟ้าสุก (แดง) เขามีเทคนิคในการทำหรือปรุง โดยเอาไข่ไก่ตีเข้ากับน้ำซุบ (น้ำต้มกระดูกหมูหรือกระดูกไก่ก็ได้) โดยใช้สูตรน้ำซุบครึ่งแก้วต่อไข่ไก่ ๒ ฟอง (มากไปไข่ตุ๋นเหลว น้อยไปไข่ตุ๋นแข็งกระด้างไม่ดี) ตีจนเข้ากัน จากนั้นก็ใส่ซอส ซีอิ๊วขาว พริกไทย (ไม่ใส่น้ำปลาจะทำให้เกิดกลิ่นคาว) เมื่อเครื่องปรุงไข่ตุ๋นเสร็จแล้วเอาวุ้นเส้นใส่เข้าไปคนให้เข้ากัน แล้วเอาเห็ดหอม พริกชี้ฟ้า ใส่เข้าไปคล้าย ๆ กับโรยหน้าแล้วนำไปนึ่งในซึ้งนึ่งประมาณ ๒๐ นาที ไข่ตุ๋นก็จะสุกพอดีรับประทานพวยกออกมาจากซึ้งแล้วโรยด้วยผักชี ตักกินร้อน ๆ อร่อย...เป็นอาหารเสริมสุขภาพ ตามคำขวัญที่ว่า ... บริโภคไข่ไก่ พลังานามัยสมบูรณ์ (ข้อสำคัญอย่าใส่ผงชูรส)

ที่มา : ปัญญา เจริญวงศ์. “ทำได้ไม่จน.” ไทยรัฐ, ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖, หน้า ๗

ตัวอย่างที่ ๒ ข้อควรปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด

๑. แต่งกายสุภาพ
๒. ให้นำกระเป๋ใส่หนังสือ แฟ้มเอกสาร ถุงใส่ของ วางไว้ในที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะ
๓. ห้องสมุดไม่รับฝากสิ่งของมีค่า และไม่รับผิดชอบต่อสิ่งของมีค่าที่สูญหายหรือเสียหาย เพราะผู้มาใช้บริการวางทิ้งไว้ในห้องสมุด
๔. ห้ามนำอาหาร ขนม และเครื่องดื่มเข้าห้องสมุด
๕. ห้ามสูบบุหรี่ในบริเวณห้องสมุด
๖. ใช้ห้องสมุดด้วยความสำรวม ไม่ส่งเสียงดังหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นที่รำคาญของผู้อื่น
๗. การอ่านหนังสือภายในห้องสมุด ผู้อ่านจะต้องอ่าน ณ ที่ซึ่งจัดไว้โดยเฉพาะ
๘. ผู้ใช้สามารถหยิบหนังสือเล่มที่ต้องการจากชั้นได้เอง เมื่ออ่านเสร็จให้วางไว้ที่ชั้นพักหนังสือที่ใกล้ชั้นวางหนังสือมากที่สุด
๙. หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารเมื่ออ่านเสร็จแล้วให้เก็บคืนตามป้ายชื่อของสิ่งพิมพ์ที่ติดอยู่บนชั้นวาง
๑๐. ห้ามขีด เขียน ตัด ฉีก ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
๑๑. ห้ามนำทรัพยากรสารสนเทศใด ๆ ของห้องสมุดออกจากห้องสมุดโดยไม่ได้รับอนุญาต

ตัวอย่างที่ ๓ มารยาทในการชมการแสดง

๑. ไม่ควรส่งเสียงรบกวนผู้อื่นขณะกำลังชมการแสดง ทำให้ผู้อื่นเกิดความรำคาญ และอาจทำให้ผู้แสดงไม่มีสมาธิในการแสดง
๒. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับสถานที่ ไม่ควรสวมหมวกขณะชมการแสดง
๓. ไปถึงสถานที่ก่อนเวลาแสดง เพื่อจะได้ศึกษารายละเอียดของงานก่อนชมการแสดง เช่น การอ่านเอกสารประกอบการแสดง เพื่อให้เข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น เป็นต้น
๔. ปฏิบัติตนตามระเบียบของสถานที่ เช่น นั่งประจำที่ก่อนการแสดงจะเริ่ม และให้เกียรติผู้แสดงโดยการปรบมือก่อนการแสดงและหลังจบการแสดง เป็นต้น
๕. ให้ความสนใจ และมีอารมณ์ร่วมกับผู้แสดง เช่น สนุกสนาน หัวเราะ ปรบมือ เพราะจะทำให้ผู้แสดงแสดงได้อย่างเต็มที่ และมีกำลังใจในการแสดง
๖. ไม่ลุกเดินไปมาบ่อย ๆ เพราะจะทำให้เกิดความวุ่นวาย และเป็นการทำลายสมาธิในการชมการแสดงของผู้อื่นด้วย

ตัวอย่างที่ ๔ การอ่านฉลากยา

การอ่านฉลากยา

ฉลากยา เป็นสิ่งสำคัญที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และทำให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ยา เราต้องอ่านฉลากยาก่อนที่จะใช้ยาทุกครั้ง ฉลากยาประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. **ชื่อยาบนฉลาก** มีทั้งชื่อการค้าและชื่อสามัญทางยา ยาชนิดเดียวกันอาจมีชื่อการค้าหลายชื่อหรือหลายยี่ห้อ ผู้ใช้ยาควรอ่านสูตรส่วนประกอบหรือชื่อสามัญของยา เพื่อที่หลีกเลี่ยงตัวยาที่แพ้ อันทำให้เกิดการใช้ยาเกินขนาดจนเป็นอันตรายได้

๒. **ขนาดยา** ยาบางชนิดมีหลายขนาด เพื่อป้องกันการทานยาเกินขนาดหรือขนาดน้อยจนเกินไป จนเกิดผลข้างเคียงหรือไม่เห็นผลในการรักษา

๓. **วันผลิตและวันหมดอายุ** เพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายที่เกิดจากการทานยาหมดอายุแล้ว

๔. **ข้อห้ามใช้และคำเตือน** ยาบางชนิดมีข้อห้ามและข้อควรระวังในการใช้ในผู้ป่วยบางราย เช่น ผู้ป่วยโรคไต โรคตับ เด็ก หรือสตรีมีครรภ์

๕. **เลขทะเบียนตำรับยา** บอกว่ายาผ่านการตรวจสอบควบคุมจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้วว่ามีผลการรักษาจริง

๖. **ยาอันตราย หรือยาควบคุมพิเศษ หรือยาเสพติด หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท** ที่ต้องระมัดระวังในการใช้ หากเป็นยาสามัญประจำบ้าน สามารถซื้อทานได้โดยปลอดภัย

๗. **วิธีการรับประทาน** เช่น เป็นยารับประทาน หรือยาใช้ภายนอก เพื่อใช้ยาได้อย่างถูกต้อง ได้ผลในการรักษาและเกิดความปลอดภัยในการใช้ยา

๘. **ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิต** กรณีเกิดความบกพร่องของยานั้น สามารถที่จะร้องเรียน โดยดูเลขที่ หรือครั้งที่ผลิตของยานั้นด้วย เพื่อตรวจสอบได้ถูกต้องรวดเร็วยิ่งขึ้น

๙. **ฉลากยาบนซองยาที่จัดเฉพาะผู้ป่วยแต่ละราย** ตรวจสอบว่าเป็นซองยาของผู้ป่วยรายนั้นจริง ๆ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง สมาคมเภสัชกรรมโรงพยาบาล.(ประเทศไทย) หยูกยำนารู้.

พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรกฎาคม ๒๕๔๔.

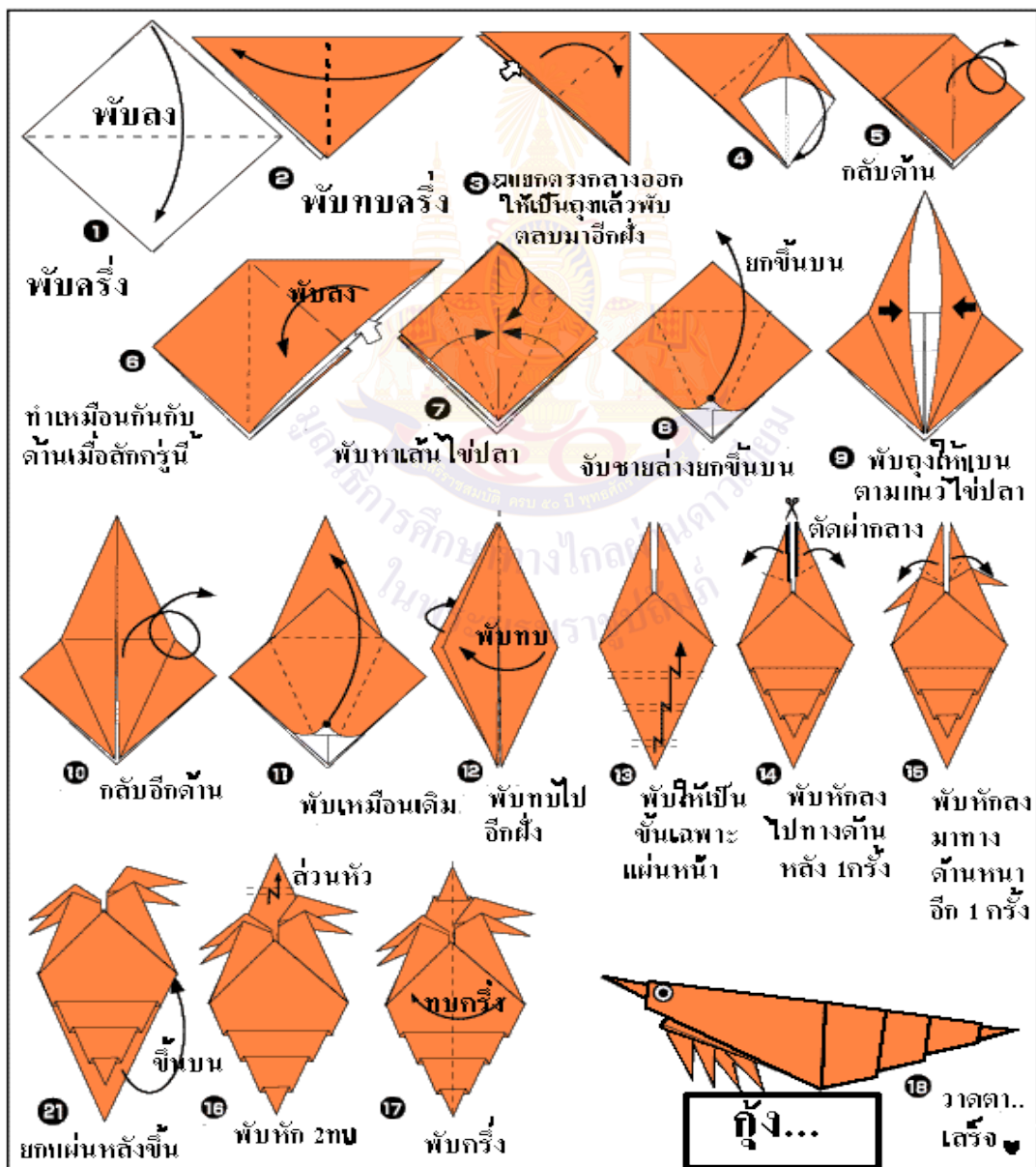
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ครูแจกกระดาษวารสารหรือกระดาษหนังสือพิมพ์ให้นักเรียนคนละ ๑ แผ่น
นักเรียนอ่านวิธีการพับกึ่งและปฏิบัติตามตามขั้นตอน โดยใช้เวลาพับ ๕ นาที

ย่อความ หมายถึง การเก็บสาระสำคัญของเนื้อเรื่องให้ครบถ้วน แล้วนำข้อความที่ยังไม่จัดระเบียบมาเรียบเรียงใหม่ให้กะทัดรัด ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง มีใจความสำคัญครบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้สะดวกรวดเร็ว

หลักการเขียนย่อความ มีดังนี้

๑. อ่านหรือฟังเรื่องที่จะย่อตั้งแต่ต้นจนจบอย่างน้อย ๒ ครั้ง ครั้งแรกเป็นการอ่านสำรวจคร่าว ๆ แล้วให้อ่านรอบที่สอง เพื่อให้รู้ว่า

- เรื่องนี้กล่าวถึงอะไร
- ใครทำอะไร ทำกับใคร ที่ไหน เมื่อไร ผลเป็นอย่างไร
- เจตนาของผู้เขียนต้องการถ่ายทอดเรื่องอะไรแก่ผู้อ่าน

๒. ย่อความเฉพาะข้อความที่เป็นจริง ความรู้ ข้อเท็จจริง ไม่นำข้อคิดเห็น ความรู้สึกมาเขียนในย่อความ

๓. พิจารณาเรื่องที่จะย่อความว่าเป็นงานเขียนประเภทใด เช่น นิทาน บทความ เรียงความ ฯลฯ ถ้าเรื่องที่จะย่อเป็นบทหรือกรอนต้องถอดความเป็นร้อยแก้วก่อน แล้วจึงจับใจความสำคัญต่อไป

๔. นำใจความสำคัญมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของตนเองที่กะทัดรัด สละสลวยโดยไม่ให้ใจความสำคัญเปลี่ยนไป

๕. ตรวจสอบการใช้สรรพนาม เปลี่ยนการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ ๑ หรือบุรุษที่ ๒ เช่น ฉัน คุณ ท่าน เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ เช่น เขา เธอ และไม่ใช้อักษรย่อ

๖. การย่อคำพูด/คำสนทนาของบุคคล ให้ย่อโดยไม่ต้องใส่เครื่องหมาย (“ ”)

๗. ถ้าเรื่องเดิมมีการใช้คำราชาศัพท์ เมื่อย่อแล้วก็ต้องใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้องเหมือนเดิม

๘. ถ้าเรื่องเดิมมีหลายย่อหน้า ใจความที่ย่อแล้วให้เขียนรวมเป็นย่อหน้าเดียว

๙. การย่อความไม่ควรมีความยาวมากกว่าครึ่งหนึ่งของเนื้อความเดิม

๑๐. ให้เขียนขึ้นต้นตามรูปแบบของย่อความก่อน เพื่อให้รู้ที่มาของเรื่องที่น่ามาย่อ แล้วจึงเขียนย่อความให้สมบูรณ์

ตัวอย่างรูปแบบการเขียนย่อความ

๑. การย่อนิทาน นิยาย พงศาวดาร ให้บอกประเภท ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง

ย่อนิทานเรื่อง.....ผู้แต่งจาก.....
หนังสือ.....ความว่า (เนื้อเรื่องย่อ).....
.....
.....

๒. ย่อบทความทางวิชาการ ให้บอกประเภท ชื่อเรื่อง เจ้าของเรื่อง ที่มาของเรื่อง

ย่อบทความเรื่อง.....ผู้แต่งจาก.....
หนังสือ.....ความว่า (เนื้อเรื่องย่อ).....
.....
.....

๓. ย่อคำสอน ให้บอกประเภท ชื่อเรื่อง เจ้าของเรื่อง ที่มาของเรื่อง เช่น

ย่อคำสอนเรื่อง.....ผู้แต่งจาก.....
หนังสือหน้า.....ความว่า (เนื้อเรื่องย่อ).....
.....
.....

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน .๒๕๕๑. คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิง
สร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความ และสรุปความ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค่าของสำนักงาน
คณะกรรมการ สกสค.)

ตัวอย่าง การเขียนย่อความประเภทคำสอน

เรื่อง คิดก่อนพูด

ลูกรัก... ปากคนนั้นนำสุขมาให้ก็ได้ นำทุกข์มาให้ก็ได้ มีคำเตือนมากมายเกี่ยวกับปาก เช่น “พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง” เมื่อลูกคบหากับใคร ทำงานที่ไหนก็ตาม สิ่งที่ต้องระวังให้มากคือปาก ท่านกล่าวว่า “จงเก็บปากไว้ที่ใจ อย่าเก็บใจไว้ที่ปาก” คืออยากพูดอะไรก็เก็บไว้ในใจ อย่าพูดทุกอย่างตามที่ใจคิด พูดมากโอกาสพลาดก็มีมาก พูดน้อยก็พลาดน้อย เมื่อจำเป็นต้องพูดก็ควรพูดอย่างมีสติ พูดพอประมาณ พูดอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องและมีประโยชน์ ท่านบอกไว้ว่า “คำพูดที่ดังเกินไป คำพูดที่แรงเกินไป คำพูดที่เกินความจริง ล้วนฆ่าคนพูดผู้โง่เขลาได้ทั้งสิ้น”

คนสมัยนี้พูดเก่งและพูดได้มาก แต่มีสักกี่คนที่พูดแบบสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความสามัคคี ทำให้ทุกฝ่ายเกิดความสบายใจ แต่เราจะไปห้ามเขาไม่ให้พูดก็ได้ เขาจะพูดดี ไม่ใช่อะไร พูดก้าวร้าวเสียดสีใครเป็นสิทธิส่วนตัวของเขา เขาพูดเขาก็ต้องรับผิดชอบเอง สำคัญลูกอย่าไปพูดอย่างเขาก็แล้วกัน คิดให้ดีก่อนพูดเสมอ ยิ่งพูดถึงบุคคลอื่นด้วยแล้วยิ่งต้องระวัง เพราะเราไม่รู้จักเขาดีพอ ไม่รู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของเขาดีเท่ากับตัวเขาหรอก เราจะไปคาดเอาเองว่าเขาเป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้แล้วไปพูดทำให้เขาเสียหาย คุณจะยุติธรรมนัก ดีที่สุดคือไม่พูดถึงคนอื่นโดยไม่รู้ข้อเท็จจริงดีพอ แม้จะรู้จริงก็ไม่ควรพูด ถ้าจำเป็นต้องพูดก็ควรพูดอย่างมีสติ พูดด้วยความระมัดระวัง เพราะการพูดถึงคนอื่นนั้นเสี่ยงต่อการเป็นศัตรูกัน และจะเป็นบาปกรรมด้วย ระวังไว้เป็นดีที่สุด

(จากหนังสือคำพ่อคำแม่ : พระธรรมกิตติวงศ์ ราชบัณฑิต หน้า ๙๔ – ๙๕)

ย่อคำสอนเรื่อง คิดก่อนพูด ผู้แต่ง พระธรรมกิตติวงศ์ ราชบัณฑิต จากหนังสือ คำพ่อคำแม่หน้า ๙๔ – ๙๕ ความว่า

คำเตือนเกี่ยวกับการพูด เพื่อให้เราอยู่ร่วมกับผู้อื่นและทำงานได้นั้น ควรพูดให้เหมาะกับกาลเทศะ อย่างมีสติด้วยความระมัดระวัง และพูดในสิ่งที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะการพูดแบบสร้างสรรค์เพื่อสร้างความสามัคคี เราควรคิดก่อนพูด ไม่พูดถึงผู้อื่นโดยไม่รู้ข้อเท็จจริง เพราะจะเป็นการสร้างศัตรูและเป็นบาปกรรม

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ย่อความตามประสบการณ์เดิม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนย่อความ
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง อ่านเรื่อง**ครอบครัวตัวอย่าง** แล้วเขียนย่อความ

ครอบครัวตัวอย่าง

ผลการคัดเลือกรับรางวัลครอบครัวตัวอย่างประจำอำเภอชะอำปีนี้ ได้แก่ ครอบครัวของพลโทเด่น คลีบาน ภรรยาชื่อช่อนกลิ่น คลีบาน ซึ่งมีลูก ๓ คนเป็นชาย ๒ คน หญิง ๑ คน ภรรยาของพลโทเด่น คลีบาน เป็นพยาบาลแผนกฉุกเฉิน ที่มีความขยันใส่ใจดูแลผู้ป่วยทุกคนอย่างเต็มที่ หลังเลิกงานคุณช่อนกลิ่นจะเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดี ครอบครัวนี้มีความหวังอยากให้ลูกชายทั้งสองเป็นทหาร ส่วนลูกสาวคนเล็กอยากให้เป็นพยาบาลเหมือนแม่ พลโทเด่น คลีบาน ภูมิใจในภรรยาและลูก ๆ มาก ใคร ๆ ก็ชมว่าเป็นครอบครัวตัวอย่าง

๒๘ หน้า ของจังหวัดเพชรบุรี จากหนังสือรายชื่อผู้รับรางวัลครอบครัวตัวอย่าง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ฝึกละเล่ความ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนย่อความ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนย่อความตามรูปแบบ

วิ่งเปี้ยว

วิ่งเปี้ยวเป็นการละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยอย่างหนึ่งที่เด็ก ๆ นิยมเล่นกันมา ยาวนาน เป็นการละเล่นที่ต้องใช้กำลังความแข็งแรงของร่างกายในการวิ่งให้เร็วที่สุด วิธีเล่นง่ายและไม่ต้องมีอุปกรณ์อะไรมีเพียงผ้าผืนเล็ก ๆ ๒ ผืนเท่านั้น มีวิธีการเล่น ดังนี้ จำนวนผู้เล่นไม่จำกัด โดยแบ่งผู้เล่นออกเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายละเท่าๆ กันอาจมีผู้เล่น ประมาณ ๕ - ๑๐ คน ไม่ควรมากหรือน้อยไปกว่านี้ เพราะจะทำให้ไม่สนุกเท่าที่ควร โดยเตรียมกรวยหรือปักหลัก ๒ ข้างหรือใช้คนนั่งเป็นหลัก ข้างละหลักระยะห่าง ประมาณ ๘ - ๑๐ เมตร มีกรรมการตัดสิน ๑ คน เริ่มต้นพร้อมกันทั้งสองข้างยืนต่อ แลวกันที่กรวยหรือหลักของฝ่ายตนเอง ต้องวิ่งอ้อมหลักให้ทันกัน ให้คนแรกมือถือผ้า คนละผืน เมื่อถึงฝ่ายของตนก็ส่งผ้าให้คนต่อไป เป็นเช่นนี้จนวิ่งทันกัน ฝ่ายไล่ทันต้องใช้ ผ้าที่ถืออยู่ตีอีกฝ่ายหนึ่ง ถือว่าฝ่ายนั้นชนะ ข้อห้ามในระหว่างเล่น คือ ห้ามทำผ้าตก พื้นหากทำตกต้องวิ่งกลับไปเก็บผ้าแล้วจึงวิ่งต่อไป ห้ามวิ่งขวางฝ่ายตรงข้าม ห้ามจงใจ เตะกรวยหรือหลักของฝ่ายตรงข้าม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนย่อความจากนิทาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนย่อความ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การเขียนย่อความจากนิทาน

นักเรียนจะต้องอ่านนิทานหรือฟังเรื่องที่จะย่อให้ตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ และทำความเข้าใจเรื่อง/นิทานนั้น ดังต่อไปนี้

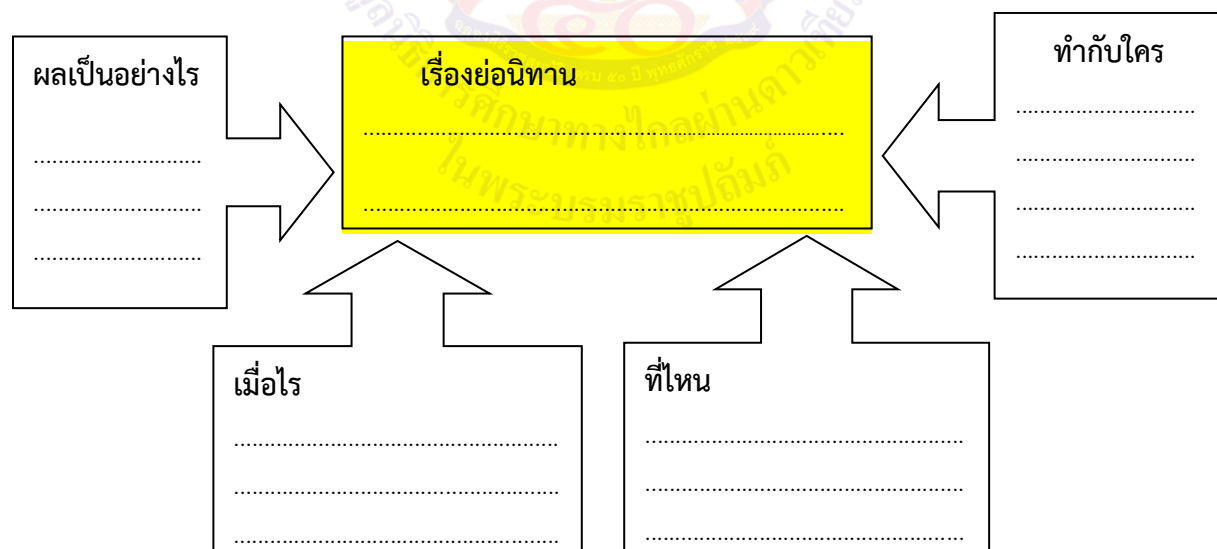
๑. อ่านเรื่องและหาคำตอบว่า “เรื่องอะไร ใครเป็นตัวละครเอกในนิทาน ใคร ทำอะไร ทำกับใคร ที่ไหน เมื่อไร ผลเป็นอย่างไร”

๒. ลำดับความคิดจากคำตอบให้ง่ายต่อการเข้าใจ

๓. เขียนย่อเรื่องด้วยถ้อยคำสั้น ๆ รัดกุม ใช้คำเชื่อมข้อความเพื่อให้ความต่อเนื่อง

๔. กรณีมีคำศัพท์ยาก ให้เปลี่ยนเป็นคำสามัญ หรือเลือกใช้คำราชาศัพท์ที่ได้ใจความตรงกันและสั้นกว่าเดิมก็ได้

แผนภาพเพื่อการเขียนย่อนิทาน

ตัวอย่าง การเขียนย่อความจากนิทาน

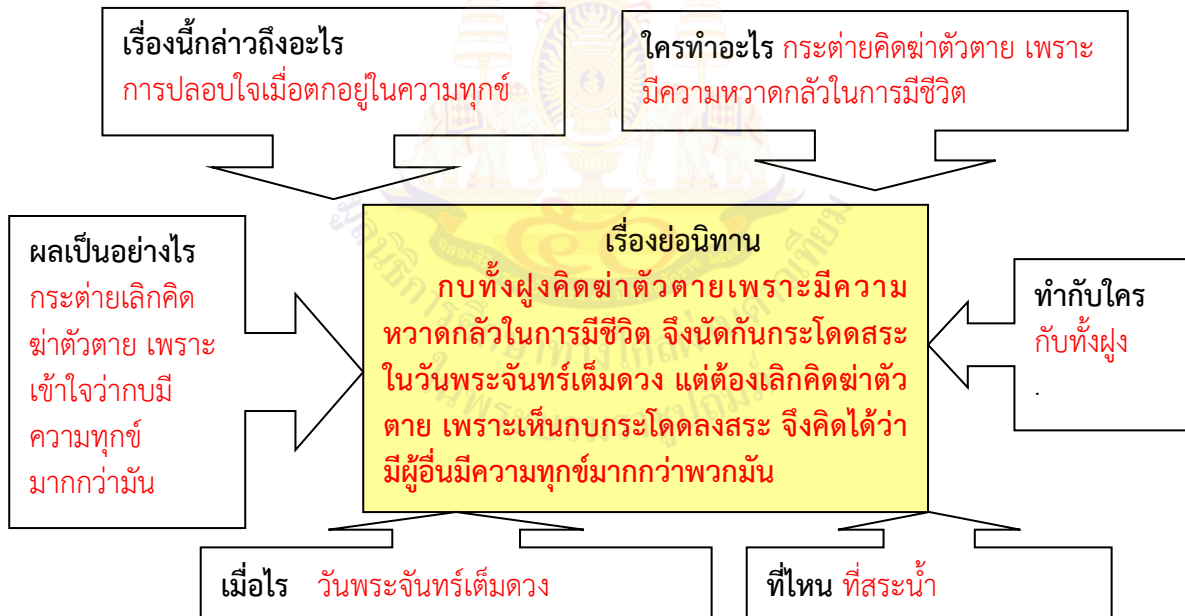
นิทานเรื่อง กระต่ายกับกบ

กระต่ายฝูงหนึ่งมาประชุมกันและพากันร้องให้คร่ำครวญว่าพวกมันมีชีวิตอยู่อย่างหมิ่นเหม่ต่ออันตราย และตกอยู่ในความหวาดกลัวตลอดเวลา เพราะตกเป็นเหยื่อของคน สุนัข นกอินทรีและสัตว์อื่น ๆ ในที่สุดพวกมันก็ตัดสินใจว่าควรตายเสียดีกว่าที่จะทนทุกข์ทรมานต่อไป หลังจากนั้นพวกมันตกลงใจที่จะวิ่งไปยังสระเพื่อกระโดดน้ำตายในวันพระจันทร์เต็มดวง รอบสระน้ำเป็นที่อยู่ของกบฝูงหนึ่ง พอได้ยินเสียงฝีเท้ากระต่ายวิ่งมา กบทั้งหมดก็กระโจนลงน้ำด้วยความตกใจ ในเวลาเดียวกันกระต่ายตัวหนึ่งเห็นกบกระโจนลงสระ จึงพูดกับพรรคพวกว่า “หยุดก่อนพวกเรา อย่าเพิ่งทำอะไรหุนหันพลันแล่น ดูนั่นสิ ยังมีสัตว์ที่ทนทุกข์ทรมานด้วยความกลัวมากกว่าพวกเราอีกเห็นไหม”

สิ่งที่ปลอบประโลมใจผู้ที่ตกอยู่ในความทุกข์ได้อย่างดีประการหนึ่ง คือ การได้เห็นผู้อื่นมีความทุกข์มากกว่าตนเอง

นิทานอีสป (ผู้แต่ง มหาอำมาตย์โท พระยาเมธาธิบดี หน้า ๑๐๒)

แผนภาพเพื่อการเขียนย่อนิทาน

ย่อ นิทานเรื่อง กระต่ายกับกบ ผู้แต่ง มหาอำมาตย์โท พระยาเมธาธิบดี จากหนังสือ นิทานอีสป หน้า ๑๐๒ ความว่า

กบทั้งฝูงคิดว่าตัวเองตายเพราะมีความหวาดกลัวในการมีชีวิต จึงนัดกันกระโดดสระในวันพระจันทร์เต็มดวง แต่ต้องเลิกคิดว่าตัวเองตาย เพราะเห็นกบกระโดดลงสระ จึงคิดว่ามีผู้อื่นมีความทุกข์มากกว่าพวกมัน

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ฝึกเขียนย่อความจากนิทาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนย่อความ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านนิทานเรื่อง “ชื่อนั้นสำคัญไฉน” แล้วเขียนย่อความ

ชื่อนั้นสำคัญไฉน

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว อาจารย์ทิดาปาโมกซ์ อยู่ในเมืองตักกสิลา มีลูกศิษย์คนหนึ่งชื่อว่า นายบาป เขาคิดว่าชื่อของเขาไม่เป็นมงคล จึงเข้าไปหาอาจารย์ และขอให้อาจารย์ตั้งชื่อให้ใหม่ อาจารย์จึงบอกให้ไปเที่ยวแสวงหาชื่อที่ตนเองชอบใจมาแล้วจะทำพิธีเปลี่ยนชื่อให้

วันรุ่งขึ้นเขาจึงเดินทางไปแสวงหาชื่อใหม่ จนถึงเมืองหนึ่ง เดินผ่านขบวนญาติห้ามศพไปป่าช้า จึงถามถึงชื่อคนตาย พวกญาติจึงบอกชื่อว่า นายบุญรอด เขาถามว่า “ชื่อบุญรอดก็ตายหรือ” พวกญาติจึงกล่าวว่า “จะชื่ออะไร ๆ ก็ตายทั้งนั้น ชื่อเป็นเพียงสำหรับเรียกกันเท่านั้น”

พอเดินเข้าไปในเมือง พบเห็นเศรษฐีกำลังให้ลูกน้องจับผู้หญิงคนหนึ่งมัดด้วยเชือกอยู่ จึงถามความนั้นทราบว่าเป็นนางยืมเงินแล้วไม่ยอมคืน จึงถามถึงชื่อผู้หญิงคนนั้น ทราบว่าชื่อนางรวย จึงถามว่า “ชื่อรวย ยังไม่มีเงินหรือ” เศรษฐีจึงตอบว่า “จะชื่อรวยหรือจน เป็นคนยากจนได้ทั้งนั้น ชื่อเป็นเพียงสำหรับเรียกกันเท่านั้นเขาเริ่มรู้สึกเฉย ๆ ในเรื่องชื่อยิ่งขึ้น”

เขาได้เดินทางออกจากเมืองไป ในระหว่างทางพบคนหลงทางคนหนึ่ง จึงเข้าไปถามชื่อ ทราบว่าชื่อ นายชำนาญทาง จึงถามว่า “ขนาดชื่อชำนาญทางยังหลงทางอยู่หรือ” คนหลงทางจึงตอบว่า “จะชื่อชำนาญทางหรือไม่ชำนาญทาง ก็มีโอกาสหลงทางได้เท่ากัน เพราะชื่อเป็นเพียงสำหรับเรียกกันเท่านั้น”

เขาจึงวางเฉยในเรื่องชื่อ เดินทางกลับไปพบอาจารย์ แล้วเล่าเรื่องที่ตนพบเห็นมาให้ฟัง และขอให้ชื่อนายบาปเช่นเดิม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

โฆษณา คือการเผยแพร่ข้อความไปยังสาธารณชน ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการเพื่อประโยชน์ในทางการค้า เป็นการเชิญชวน ชักจูง โน้มน้าวใจ ให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังสนใจ นิยมใช้สินค้า หรือสิ่งที่โฆษณา และคล้อยตามการโฆษณานั้น

จุดประสงค์ของการโฆษณาคือ

๑. เพื่อแนะนำสินค้าหรือบริการให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้า
๒. เพื่อให้ลูกค้ายอมรับคุณภาพของสินค้า
๓. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้สินค้า หรือสนใจ นิยมใช้สินค้า
๔. เพื่อย้ำความทรงจำของลูกค้า ให้เกิดความต้องการจะซื้อสินค้า
๕. เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีขององค์กร ในความรู้สึกลูกค้า

การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา

การฟังและการดูสื่อโฆษณา ต้องรู้จักพิจารณาไตร่ตรองเนื้อหาของโฆษณาที่นำเสนอ โดยใช้ข้อมูลและเหตุผลประกอบ เพื่อวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ ซึ่งมีแนวทางการวิเคราะห์ดังนี้

๑. การให้ข้อมูลมีรายละเอียดของสินค้าหรือบริการครบถ้วนหรือไม่ เช่น คุณสมบัติ ราคา ความสะดวกสบาย
๒. คุณสมบัติของสินค้าหรือบริการนั้นเป็นอย่างไร รู้จักวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย ข้อควรซื้อหรือไม่ควรซื้อ
๓. สื่อโฆษณานั้นเกินความเป็นจริงหรือไม่ ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือไม่
๔. ไม่ขัดต่อศีลธรรม หรือเสื่อมเสียต่อประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม

แนวทางดังกล่าวจะทำให้วิเคราะห์สื่อโฆษณานั้นได้ว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด เพื่อจะเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพหรือใช้บริการตามที่ต้องการ

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกฟังหรือดูสื่อโฆษณาจากสื่อต่าง ๆ ๑ รายการ และวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือตามหัวข้อที่กำหนดให้

วิเคราะห์โฆษณา.....

๑. การให้ข้อมูล

.....

.....

.....

๒. คุณสมบัติของสินค้าหรือบริการ

.....

.....

.....

๓. รูปแบบของโฆษณามีจุดเด่นอย่างไร

.....

.....

.....

๔. การใช้ภาษาเกินความเป็นจริงก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือไม่

.....

.....

.....

๕. โฆษณานี้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง หลักการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือสื่อโฆษณา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๖๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การโฆษณามีวัตถุประสงค์เพื่อ ขายสินค้าหรือบริการให้มากที่สุด ไม่ควรหลงเชื่อกับคำโฆษณาโดยง่าย ควรวิเคราะห์ความเป็นเหตุเป็นผลของข้อมูลจากสื่อโฆษณาสินค้าให้รอบคอบเสียก่อนที่จะตัดสินใจซื้อทุกครั้ง

ข้อความเชิญชวนตามสื่อโฆษณามีรูปแบบที่หลากหลาย หากขาดการพิจารณาอย่างรอบคอบ เชื่อถือข้อความบนสื่อโฆษณาโดยปราศจากการไตร่ตรอง ประกอบกับใช้ความต้องการความอยากได้และความปรารถนาของจิตใจเป็นตัวนำทางในการเลือกสินค้า มากกว่าความสมเหตุสมผลจะทำให้ได้รับสินค้า ผลิตภัณฑ์ ที่ไม่สมประโยชน์ และอาจเกิดผลเสียหาย มีอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้บริโภคได้

หลักการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือสื่อโฆษณา

๑. ฝึกแยกแยะสื่อทางบวกและทางลบ สื่อทางบวก คือ ส่งเสริมความคิดในเชิงสร้างสรรค์ เช่น การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน การทำงานด้วยความสามัคคี เป็นต้น สื่อทางลบ คือ กระตุ้นให้มีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง จึงต้องใช้ความคิดวิเคราะห์ และใช้เหตุผลว่าสื่อเหล่านั้นเป็นสื่อทางบวกหรือทางลบ

๒. คำนึงถึงความเป็นจริง ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความเป็นจริง ควรเลือกโดยพิจารณาด้วยความเป็นเหตุเป็นผล ความเป็นไปได้บนพื้นฐานของความจริงและเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ไม่หลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อที่ใช้ข้อความเกินความเป็นจริง ตัวอย่างเช่น ใช้ครีมนี้ผิวขาวสวยภายใน ๗ วัน

๓. มีความไวในการรับสื่อ ข้อมูลข่าวสารทันเหตุการณ์ทั้งในและนอกประเทศ ไม่เชื่อไม่หลงใหลกับสื่อทางลบ ซึ่งเป็นสื่อที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

๔. พิจารณาข้อความโฆษณา ดังต่อไปนี้

๔.๑ ข้อความที่เป็นการสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อมให้มีการกระทำผิดกฎหมาย หรือศีลธรรม หรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ

๔.๒ ข้อความที่จะทำให้เกิดความแตกแยก หรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่ประชาชน

๔.๓ ข้อความอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ผู้ประกอบการธุรกิจต้องระบุข้อความให้ครบถ้วน หากฝ่าฝืนมีโทษตามกฎหมาย

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การวิเคราะห์สื่อโฆษณา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูสื่อโฆษณาแล้ววิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของสื่อโฆษณานั้น

๑. โฆษณานี้มีจุดมุ่งหมายอย่างไร

๒. เป็นโฆษณาที่น่าเชื่อถือหรือไม่

๓. โฆษณามีผลกระทบกับเราหรือไม่อย่างไร

๔. นักเรียนจะปฏิบัติตามหรือไม่เพราะเหตุใด

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การวิเคราะห์ประกาศ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนประกาศ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ตัดประกาศจากวารสาร นิตยสารหรือหนังสือพิมพ์ ตัดลงในใบงาน และวิเคราะห์การใช้ภาษาในประกาศนั้น ตามประเด็นที่กำหนด

ประเภทของประกาศ.....

จุดประสงค์ในการประกาศ.....

.....

การใช้ภาษา และข้อความมีความชัดเจนอย่างไร.....

.....

ความน่าสนใจ.....

.....

ข้อดีในประกาศ

.....

ข้อบกพร่องในประกาศ.....

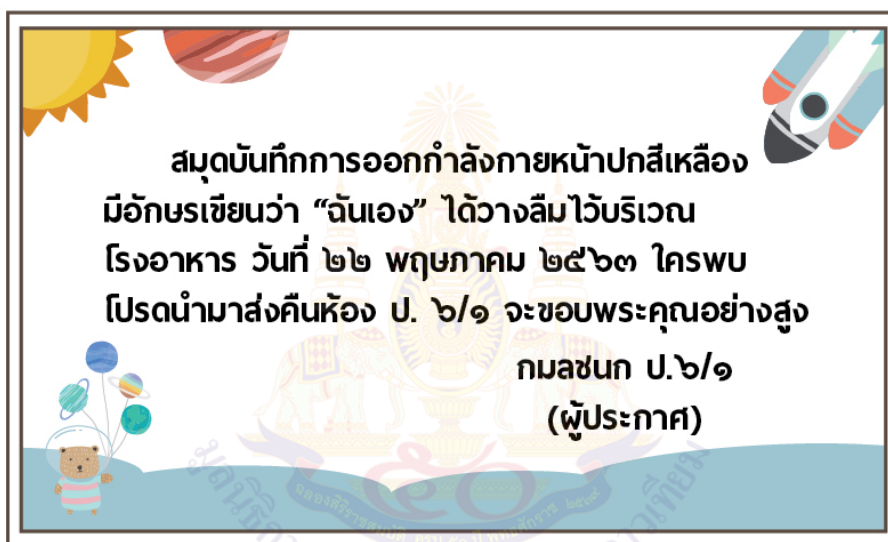
.....

ชื่อ..... ชั้น เลขที่

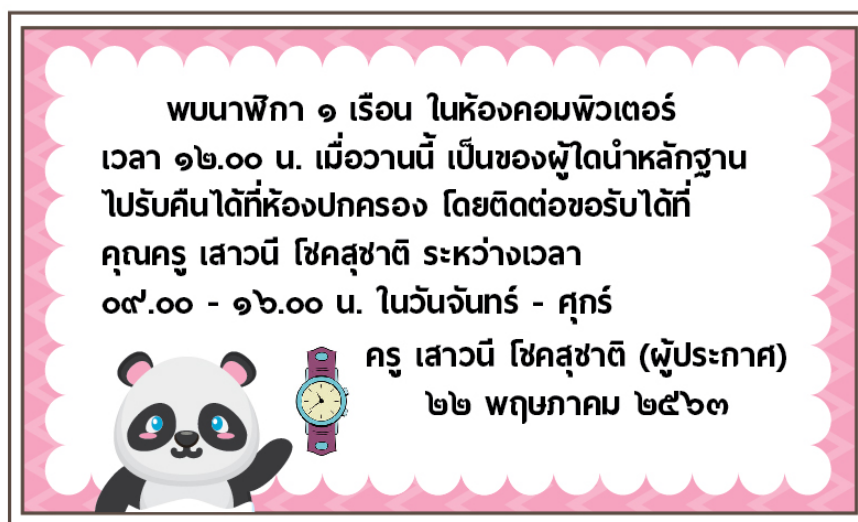
ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ตัวอย่างเขียนประกาศที่ไม่เป็นทางการ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนประกาศ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ตัวอย่างประกาศที่ไม่เป็นทางการ

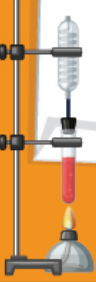
ตัวอย่าง ประกาศของหาย

ตัวอย่าง ประกาศพบของ

ตัวอย่าง ประกาศรับสมัคร

รับสมัคร สมาชิกเยาวชนวิทยาศาสตร์

เพื่อพัฒนากิจกรรมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕
ถึงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๕ เวลา ๘.๓๐ น. - ๑๖.๓๐ น.
ณ พิพิธภัณฑ์เด็ก กรุงเทพมหานคร โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

คุณสมบัติผู้สมัคร
* นักเรียนชาย-หญิง ทุกระดับชั้นที่สนใจวิทยาศาสตร์

ตัวอย่าง ประกาศรับสมัคร

ประกาศรับสมัครเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

- เพศชาย อายุ ๑๕-๓๐ ปี
- วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี สาขานิเทศศาสตร์
- มีบุคลิกภาพ และมีบุคลิกสัมพันธ์ดี
- มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์
- สามารถทำงานด้านพิธีกรได้
- **สามารถเดินทางไปต่างจังหวัดได้**

สนใจส่งจดหมาย พร้อมสำเนาทะเบียนหลักฐาน ส่งที่ ฝ่ายทรัพยากรบุคคล
บริษัทฐานเศรษฐกิจ เลขที่ ๒๒๒ อาคารฐานเศรษฐกิจ ถ.วิภาวดีรังสิต
แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทร ๐-๒๕๑๓-๙๘๙๖-๘

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ ๘ _____ เรื่อง _____ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ _____

๑. ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสามารถของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับ การ
ประเมินเหล่านี้ ระดับความสามารถ : ดีมาก ค่อนข้างดี ดี พอใช้ ปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับความสามารถ				
		ดีมาก	ค่อนข้างดี	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
๑	เขียนบันทึกการอ่านจากหนังสือตามความสนใจ					
๒	รวบรวมงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง และข้อเสนอแนะ					
๓	การเขียนย่อความ					
๔	การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา					
๕	การเขียนประกาศ					

๒. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

.....

บันทึกการเรียนรู้ (Learning logs)

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในครึ่งภาคเรียน คือ

.....
.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก

.....
.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ

.....
.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ

.....
.....

ปัญหาในการเรียนของฉัน คือ

.....
.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

<http://www.dltv.ac.th>

ประถมศึกษาปีที่ 6